

T.C

HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

TÜRKÇE ÖĞRETİMİ İLE İLGİLİ WEB
SİTELERİ VE UYGULAMALARIN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Yavuz Selim EŞKİ

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Hüseyin ÖZÇAKMAK

Hatay, 2021

T.C

HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

TÜRKÇE ÖĞRETİMİ İLE İLGİLİ WEB
SİTELERİ VE UYGULAMALARIN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Yavuz Selim EŞKİ

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Hüseyin ÖZÇAKMAK

Hatay, 2021

ONAY

YAVUZ SELİM EŞKİ tarafından hazırlanan “**TÜRKÇE ÖĞRETİMİ İLE İLGİLİ WEB SİTELERİ VE UYGULAMALARIN İNCELENMESİ**” adlı bu çalışma jüri tarafından lisansüstü öğretim yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre değerlendirilip oybirliği / oyçokluğu ile **TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALINDA YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

30/07/2021

Jüri Üyeleri	İmza
Doç. Dr. Hüseyin ÖZÇAKMAK	
Doç. Dr. Esra Nur TİRYAKİ	
Dr. Öğr. Üyesi Hatice COŞKUN	

Yavuz Selim EŞKİ tarafından hazırlanan “*Türkçe Öğretimi ile İlgili Web Siteleri ve Uygulamaların İncelenmesi*” adlı tez çalışmasının yukarıda imzaları bulunan jüri üyelerince kabul edildiğini onaylarım.

Doç. Dr. Mustafa Onur KAN

Enstitü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile bu tezde yer alan bilgilerin tamamının akademik kurallara ve etik ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Söz konusu kural ve ilkelerin gereği olarak tezde faydalandığım eserlerin tamamına uygun bir şekilde atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi ayrıca beyan ederim. (30/07/2021)

Yavuz Selim EŞKİ

ÖNSÖZ

Z Kuşağı olarak adlandırılan neslin teknoloji ve internet ile iç içe büyümesi ve bu alanlarla ilgili çalışmalara ilgi duyması yadsınamaz bir gerçektir. Özellikle de 2000'li yıllardan sonra teknoloji ve internet eğilimi gittikçe artmaktadır. Bu durumun ortaya çıkmasının altındaki en önemli sebep kitle iletişim araçlarının yaygın olarak kullanılmaya başlanmasıdır. Cep telefonları, tablet ve dizüstü bilgisayarlar, akıllı tahtalar eğitim-öğretim alanının başlıca yararlanılan kaynaklar durumuna gelmişlerdir. Bahsi geçen araç ve gereçleri kullanan sayısı gün geçtikçe arttığından, web sitesi ve uygulamaların oluşturulması ihtiyaç haline gelmiştir.

2011 yılında yaşanan Suriye iç savaşı nedeniyle ülkemize göç etmek zorunda kalan insanların yaşamlarını rahatlıkla idame ettirebilmeleri için Türkçe öğrenmek zaruri hale gelmiştir. Bundan dolayı özellikle de üniversite bünyelerinde Türkçe öğretim merkezleri (TÖMER) kurulmaya başlanmıştır.

Türkçe öğretimi için hazırlanan web sitesi ve uygulamaları çeşitli boyutlar çerçevesinde incelenmesi ve değerlendirmek amacıyla yapılan bu çalışmanın giriş bölümünü problem durumu, araştırmanın önemi, sınırlılıklar, varsayımlar, tanımlar ve ilgili araştırmalar kısımlarından oluşmaktadır. Araştırmanın ikinci bölümünde kuramsal çerçeve; üçüncü bölümünde yöntem; dördüncü bölümünde bulgular, beşinci bölümünde sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Tez süreci boyunca bana yol gösteren, fikirleri ile destek olan ve sağlamış olduğu çalışma ortamı için tez danışman hocam sayın Doç. Dr. Hüseyin ÖZÇAKMAK'a; lisans ve yüksek lisans döneminde eğitimimde emeği olan Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü'ndeki değerli hocalarıma; beni yüreklendiren ve hayatımın her anında desteklerini hiçbir zaman eksik etmeyen başta babam Fazlı EŞKİ, annem Emine EŞKİ; moral ve motivasyon kaynaklarım olan yeğenlerim M. Mete EŞKİ ve Z. Gökçe EŞKİ'ye, tüm EŞKİ ailesine, bu süreçte beni yalnız bırakmayan tüm dostlarıma sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yavuz Selim EŞKİ

TÜRKÇE ÖĞRETİMİ İLE İLGİLİ WEB SİTELERİ VE UYGULAMALARIN İNCELENMESİ

Yavuz Selim EŞKİ

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2021

Danışman: Doç. Dr. Hüseyin ÖZÇAKMAK

ÖZET

Bu çalışmada, Türkçe öğretimi için hazırlanan web sitesi ve uygulamaları çeşitli boyutlar çerçevesinde incelemek ve değerlendirmek amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntem ve tekniklerinden betimleyici araştırma ile doküman analizi kullanılmıştır. Çalışmanın verilerini Türkçe öğretimi alanında oluşturulan kurumsal ve kişisel web siteleri ile App Store ve Google Play’de bulunan uygulamalar oluşturmuştur. Web siteleri ve uygulamalar için ayrı ayrı veri toplama araçları geliştirilmiştir. Çalışma sonucunda Türkiye’de faaliyet gösteren 207 üniversiteden 131’inde Türkçe öğretim merkezi bulunduğu ve en fazla TÖMER’in İstanbul’da yer aldığı (f=28), Batman, Hakkâri ve Şırnak’ta ise faaliyet gösteren TÖMER bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu merkezlerin web siteleri incelendiğinde en fazla içeriğe sahip başlık İletişim (f=128) olurken, en az içeriğe sahip başlığın Diğer Diller (f=10) olduğu saptanmıştır. Üniversiteler; kısaltma isim olarak en fazla TÖMER’i kullanırken (f=94), 8 üniversite ise herhangi bir kısaltma isim kullanmamıştır. Çalışmada Türkçe öğretimi alanında hazırlanan uygulamalarda App Store ve Google Play’deki uygulamalar aldığı beğeni, indirilme sayısı ve hitap ettiği yaş seviyesine göre analiz edilmiştir. Analiz sonucunda en fazla veriye sahip olan anahtar kelimenin Söz Varlığı, en az veriye sahip anahtar kelimenin Karikatür olduğu, App Store’deki uygulamaların genel olarak 4 yaş ve üzeri seviyeye, Google Play’deki uygulamaların genel olarak tüm yaş seviyelerine hitap ettiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

ANAHTAR KELİMELELER

Türkçe Öğretimi, Web Sitesi, Uygulama, App Store, Google Play

EXAMINING OF WEBSITES AND APPLICATIONS RELATED TO TURKISH LANGUAGE TEACHING

Yavuz Selim EŐKI

Department of Turkish Language Teaching, Post Graduate Thesis, 2021

Supervisor: Do. Dr. Hüseyin ÖZÇAKMAK

ABSTRACT

In this study, it is aimed to examine and evaluate the websites and applications prepared for teaching Turkish within the framework of various dimensions. In the study, descriptive research and document analysis from qualitative research methods and techniques were used. The data of the study consisted of institutive and personal websites created in the field of Turkish teaching and applications included in the App Store and Google Play. Data collection tools were created separately for websites. As a result of the study, it has been determined that 131 of 207 universities getting active in Turkey have Turkish teaching centers and the highest number of TMER are in Istanbul (f=28), whereas TMER getting active in Batman, Hakkâri and Őırmak doesn't exist. When the websites of these centers were examined, it was determined that the title with the most content was Communication (f=128), while the title with the least content was Other Languages (f=10). 8 universities did not use any abbreviation names while universities used TMER as the abbreviation name at most (f=94). Besides, the applications in the App Store and Google Play in the applications related in the field of Turkish teaching were analyzed according to the number of the number of admiration, downloads and the age the age level they appeal to. As a result of the analysis, it was concluded that the keyword with the most data is Vocabulary, the keyword with the least data is Caricature, the applications in the App Store generally appeal to 4 years old and above and the applications in Google Play generally appeal to all age levels.

KEY WORDS

Teaching Turkish, Website, Application, App Store, Google Play

İÇİNDEKİLER

ONAY	iv
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	i
ÖNSÖZ.....	ii
ÖZET.....	i
GİRİŞ	1
Problem Durumu	1
Araştırmanın Önemi	14
Amaç.....	14
Araştırmanın Sınırlılıkları.....	15
Araştırmanın Varsayımları	15
Tanımlar.....	15
Web Sitesi:.....	15
İlgili Araştırmalar	15
İKİNCİ BÖLÜM	31
KURAMSAL ÇERÇEVE	31
2.1. Dil-Teknoloji-İnternet İlişkisi	31
2.2. Türkçe Öğretim Programlarına Teknolojinin Yansımaları.....	36
2.3. Türkçe Öğretiminde Materyal Kullanımı	37
2.4. Türkçe Öğretiminde Web Siteleri.....	41
2.5. Türkçe Öğretiminde Uygulamalar	45
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	48
YÖNTEM.....	48
3.1. Araştırma Deseni	48
3.2. Araştırma Materyali.....	48
3.3. Verilerin Toplanması	48
3.3.1. Web Siteleri	49
3.3.2. Uygulamalar.....	50
3.4. Verilerin Analizi	52
3.5. Geçerlik ve Güvenirlilik	53
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	54

BULGULAR.....	54
4.1. Web Siteleri	54
4.1.1. TÖMER Web Sitelerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi.....	54
4.1.2. Diğer Kurumsal Web Sitelerinin Ana Başlıklar Açısından Değerlendirilmesi.....	58
4.1.3. Kişisel Web Sitelerinin Ana Başlıklar Açısından Değerlendirilmesi	59
4.1.4. Örnek Olarak Seçilen Kurumsal Web Siteleri.....	59
4.1.5. Örnek Olarak Seçilen Diğer Kurumsal Web Siteleri.....	65
4.1.6. Örnek Olarak Seçilen Kişisel Web Siteleri.....	67
4.2. Türkçe Öğretimi Alanında Hazırlanan Uygulamaların İncelenmesi ...	68
4.2.1 App Store	69
4.2.2. Google Play.....	72
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	77
SONUÇ ve ÖNERİLER.....	77
5.1. Sonuç	77
5.1.1. Web Siteleri ile İlgili Sonuçlar	78
5.1.2. Uygulamalar ile İlgili Sonuçlar.....	80
5.2. Öneriler	83
KAYNAKLAR.....	84
EKLER	94
Ek 1: TÖMER Web Siteleri.....	94
Ek 2: Diğer Kurumsal Web Siteleri.....	101
Ek 3: Kişisel Web Siteleri	101
Ek-4: Veri Toplama Aracı 1 (Web Siteleri)	102
Ek-5: Veri Toplama Aracı 2 (Programlar)	103

TABLÖLAR ve ŐEMALAR LİSTESİ

<i>Görsel 1: Web Sitesi Türleri.....</i>	<i>43</i>
<i>Görsel 2: Türkçe Öğretiminde Web Siteleri.....</i>	<i>54</i>
<i>Görsel 3: TÖMER'lerin Şehirlere Göre Dağılımı.....</i>	<i>55</i>
<i>Grafik 1: Eğitim Alanında En çok Kullanılan Web Siteleri.....</i>	<i>4</i>
<i>Grafik 2: Türkiye Elektronik Haberleşme Sektörü Raporu.....</i>	<i>10</i>
<i>Grafik 3: Android-iOS Kullanma Oranı.....</i>	<i>11</i>
<i>Grafik 4: Yıllara Göre Kurulan TÖMER Sayısı.....</i>	<i>54</i>
<i>Grafik 5: Türkçe Öğretim Merkezlerinin Kısaltma İsimleri.....</i>	<i>56</i>
<i>Grafik 6: Türkçe Öğretim Merkezlerinin Kısaltma İsimlerinin Oransal Gösterimi.....</i>	<i>57</i>
<i>Tablo 1: FATİH Projesi Hedefleri.....</i>	<i>35</i>
<i>Tablo 2: Türkçe Öğretim Programı Kazanım ve Açıklamaları.....</i>	<i>36</i>
<i>Tablo 3: Web Siteleri İçin Belirlenen Ana Başlıklar.....</i>	<i>50</i>
<i>Tablo 4: Uygulamalarda Taranan Anahtar Kelimeler.....</i>	<i>51</i>
<i>Tablo 5: 16 Anahtar Kelime Tablosu.....</i>	<i>51</i>
<i>Tablo 6: TÖMER Web Sitelerinin İncelenmesi.....</i>	<i>57</i>
<i>Tablo 7: Diğer Kurumsal Web Sitelerinin İncelenmesi.....</i>	<i>58</i>
<i>Tablo 8: Kişisel Web Sitelerinin İncelenmesi.....</i>	<i>59</i>
<i>Tablo 9: Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi.....</i>	<i>60</i>
<i>Tablo 10: Bartın Üniversitesi Dil Eğitim-Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi.....</i>	<i>60</i>
<i>Tablo 11: Gümüşhane Üniversitesi Dil Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi.....</i>	<i>61</i>

Tablo 12: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi.....	61
Tablo 13: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Türkçe Öğretim Araştırma ve Uygulama Merkezi.....	62
Tablo14: Kapadokya Üniversitesi Sem Tömer.....	63
Tablo 15: Antalya AKEV Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi.....	63
Tablo 16: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezi.....	63
Tablo 17: Kırıkkale Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi.....	64
Tablo 18: Mersin Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi.....	64
Tablo 19: Yunus Emre Enstitüsü (YEE).....	65
Tablo 20: Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB).....	66
Tablo 21: Türkiye Maarif Vakfı.....	66
Tablo 22: Türkçe Öğretimi Web Sitesi.....	67
Tablo 23: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Web Sitesi.....	67
Tablo 24: Gürkan Bilgisu Ağ Günlüğü Web Sitesi.....	68
Tablo 25: App Store İlgili Sonuç Tablosu.....	69
Tablo 26: App Store Hedef Kitle Tablosu.....	70
Tablo 27: App Store İndirilme Sayısı Tablosu.....	70
Tablo 28: App Store Beğeni Oranı Tablosu.....	71
Tablo 29: Google Play İlgili Sonuç Tablosu.....	72
Tablo 30: Google Play Hedef Kitle Tablosu.....	73
Tablo 31: Google Play İndirilme Sayısı Tablosu.....	73
Tablo 32: Google Play Beğeni Oranı Tablosu.....	74

KISALTMALAR

EBA	Eğitim Bilişim Ağı
TDK	Türk Dil Kurumu
TÖMER	Türkçe Öğretim Merkezi
f	Frekans
N	Toplam
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
S.S.S	Sıkça Sorulan Sorular
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

GİRİŞ

Bu bölümde: Problem Durumu, Problem Cümlesi, Alt Problemler, Araştırmanın Önemi, Sınırlılıkları, Varsayımları, Tanımlar ve İlgili Araştırmalar'a yer verilmiştir.

Problem Durumu

Cumhuriyet döneminden itibaren gerek tarım, sanayi, teknoloji gerekse de eğitim alanında birçok yenilik ortaya konmuştur. Bu yenilikler içerisinde Tevhid-i Tedrisat, Harf İnkılabı, Türk Tarih Kurumunun kurulması, Türk Dil Kurumunun kurulması, Köy Enstitülerinin açılması, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun yürürlüğe girmesi gibi gelişmeler yer almaktadır. Sayılan yenilikler dışında eğitim-öğretim faaliyetlerine doğrudan etki eden bir başka yenilik ise öğrenmeyi gözlenebilir davranış değişikliği olarak kabul eden davranışçı yaklaşımın yerini 2005-2006 eğitim öğretim yılı ile birlikte Yapılandırmacı Yaklaşımına bırakmaya başlamasıdır. Bu iki yaklaşım arasında değişimi tetikleyen temel farklılıklar vardır. Davranışçılığı ilke edinen uzmanlar, yapılandırmacılıktan farklı olarak bireyi yaşadığı çevreden soyutlayarak; bilginin bireylere bağlı kalmayan, nesnel bir gerçeklik olduğunu ifade etmektedirler (Yurdakul, 2004). Davranışçı yaklaşımın benimsediği bir başka düşünce ise öğrenmenin, materyaller arasında bağlantı kurma süreci olarak görülmesi ve istendik davranışların tekrar yapılarak pekiştirilmesi ve istenmeyen davranışların ise ortadan kaldırılmasıdır (Wheatley 1991: 14). Yapılandırmacılık yaklaşımında ise bahsi geçen durumların tam tersi savunulmaktadır. Bu yaklaşıma göre bilgiyi yapılandırma ihtiyacı, bireyin çevresiyle etkileşimi sırasında geçirdiği yaşantılardan anlam çıkarmaya çalışırken ortaya çıkar (Sabancı, 2008: 31). Atabay (2006) yapılandırmacı öğrenmenin amaçlarını birtakım beceri ve ilkelere dayandırarak açıklamıştır. Bunlar içerisinde bilimsel düşünebilme, problem çözme, neden-sonuç ilişkisi kurabilme, iletişim kurabilme, toplumsal bilinç kazandırma vb. yer almaktadır. Bilgiyi günlük hayatta kullanabilme ve toplumsal yaşantılarda aktif olarak yer verme olarak ifade edilecek olan yapılandırmacılık yaklaşımın eğitim öğretim faaliyetlerinde yer alması ile başlayan yenilikler teknoloji ve internetin eğitim öğretimde kullanılmaya başlanması ile devam etmiştir.

Bu nokta teknolojinin ne olduğu konusunda bilgi vermekte yarar vardır. Teknoloji kelimesinin kökeni incelendiğinde iki kelimedden oluştuğu ve Antik Yunan kaynaklı olduğu görülmektedir. “Tekhne” kelimesi, “el işi, zanaat, pratik yetenek,

bilgi, marifet” anlamlarına, “Logos” kelimesi ise “mantığa büründürme, akla vurma” anlamlarına gelmektedir (Ural, 2015). Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğünde teknoloji sözcüğü “Bir sanayi dalı ile ilgili yapım yöntemlerini, kullanılan araç, gereç ve aletleri, bunların kullanım biçimlerini kapsayan uygulama bilgisi, uygulayım bilimi” ve “İnsanın maddi çevresini denetlemek ve değiştirmek amacıyla geliştirdiği araç gereçlerle bunlara ilişkin bilgilerin tümü” olarak ifade edilmektedir (URL 1). Hood (1983) “İnsan ihtiyaçlarının gerçekleşebilmesi ve bu amaca hizmet etmek için insanlar tarafından teknik, araç, gereç, materyal, bilgi ve personelin düzenlenmesidir” şeklinde tanımlanmıştır. Aksoy (2003) ise teknolojiyi, “yüksek nitelikte bilimsel bilgi ve teknikleri barındıran çıktılar” olarak ifade etmektedir. Teknoloji kavramı, Antik Yunan’dan günümüze değin dünya çapında yapılan buluşlar neticesinde önemli bir gelişim göstermiştir. Bu unsurun insan yaşamında karşılaşılan birçok problemi çözmede etkin rol oynadığı yadsınamaz bir gerçektir.

Bilişim teknolojileri ile birlikte müzik dinlemek, film izlemek veya oyun oynamak artık her an ve her yerde ulaşılabilir bir durumdadır. Sağlık alanında protezlerin yapımı, tomografi cihazları, randevu ve sonuç sistemleri, ilaç ve aşı üretimi, e-nabız sistemi teknolojik gelişmeler arasında yer almaktadır. Ulaşım alanında navigasyon cihazları, bilet satış siteleri, trafik yoğunluğunu aktaran mobil uygulamalar teknolojik gelişmeler arasında sayılabilir. Güvenlik alanında kamera sistemlerinin kullanımının yaygınlaşması; iletişim alanında cep telefonu, bilgisayar, telsiz gibi araç ve gereçlerin kullanılması önemli gelişmelerdendir. Bunun yanı sıra sinema ve televizyon alanında üç boyutlu animasyonların geliştirilmesi; mühendislik ve mimarlık alanında hatasız hesaplama ve çizimlerin yapılması; gazetecilik alanında çevrimiçi sitelerin oluşması ve e-gazetelerin basılı olanlardan daha çok okunması; tarım ve hayvancılık alanında makineleşmenin yaygınlaşması, sulama sistemlerinin gelişmesi sayılabilir. Özellikle son yıllarda teknoloji sayesinde, alışveriş ve bankacılık işlemlerinde elektronik alışverişin yaygınlaşması, dünyanın her yerine anında para transferi gerçekleştirilmesi gibi birçok önemli yenilik yapılmıştır.

İnternetin Türkiye genelinde sıkça kullanılması ve nüfusun giderek artması ile birlikte okul içi ders faaliyetlerinin bir sistem üzerinde yer alması zorunlu hale gelmiştir. Bu zorunluluk nedeniyle, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından Millî Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri (MEBBİS) projesi kapsamında 2007 yılının başında bir web yazılımı olan e-okul sistemini kullanıma açmıştır. Bir öğrencinin okula kaydından başlayıp, mezuniyetine kadar olan tüm süreci içinde barındıran bu

sistem sayesinde öğrencilerin katıldığı sosyal etkinlikler, not ve devamsızlık bilgileri, gelişim raporları, okuduğu kitaplarla ilgili verilere kolaylıkla ulaşabilmektedir.

Diğer yandan 2012 yılında başlatılan Fatih Projesi (Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) vasıtasıyla öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin teknoloji ve interneti etkili bir şekilde kullanması amaçlanmıştır. Fatih Projesi, eğitim öğretimdeki fırsat eşitsizliğini ortadan kaldırmak, eğitim kurumlarındaki teknolojik alt yapıları geliştirmek ve eğitim ve öğretimde kullanılan araçların ders içi bilgi alışverişinde verimli ve etkili olarak kullanılması, bu süreçte birden fazla uyarana sahip materyallerin kullanılmasıyla öğrencilerde derse karşı isteğin ve öğrencilerde etkin katılımın sağlanması için, ilkokul, ortaokul ve lise kademelerini içine alan bir MEB projesidir (Elçiçek, 2019). Fatih Projesi 5 temel ilkeye dayanmaktadır. Bu ilkeler, her an ve her yerde hizmet sunmayı sağlayan *erişim ilkesi*, verimli çalışma ortamı sunan *verimlilik ilkesi*, tüm kullanıcılarına en iyi hizmeti sağlayabilme *eşitlik ilkesi*, sürecin ve sonucun doğru olarak ölçülmesini sağlama *ölçülebilirlik ilkesi* ve eğitimin kalitesini yükseltmek olan *kalite ilkesi* olarak ifade edilebilir (URL 2). Bu proje kapsamında her sınıfa etkileşimli tahta, her öğretmen ve öğrenciye tablet bilgisayar dağıtılması hedeflenmiş ve çevirim içi eğitim platformu olan EBA (Eğitim Bilişim Ağı) uygulamaya konmuştur. Eğitim-öğretim sürecinde bilişim teknolojisi donanımlarını etkin materyallerle kullanılması hedefiyle hazırlanan EBA sınıf düzeylerine uygun olarak, güvenilir ve analizden geçmiş doğru elektronik verileri barındıran bir sosyal eğitim platformudur (Elçiçek, 2019). EBA kısaca, etkileşimli tahta, tablet bilgisayarlar, cep telefonu, kişisel bilgisayarlar vasıtasıyla kolayca erişim sağlanabilen, ihtiyaç duyulan ders materyallerini çevrimiçi olarak sunmayı amaçlayan bir platformdur. Hem FATİH projesi hem de EBA eğitim platformu, eğitim açısından oldukça önemlidir.

2019 yılının sonlarında Çin'in Wuhan eyaletinde ortaya çıkan Korona Virüs salgını nedeniyle birçok ülkede olduğu gibi Türkiye sınırları içerisinde yürütülen örgün eğitime de ara verilmiş uzaktan eğitime geçilmiştir. Bu aşamada MEB ile TRT arasında işbirliği yapılarak TRT EBA İlkokul, TRT EBA Ortaokul ve TRT EBA Lise televizyon kanalları oluşturulmuştur. EBA'nın içeriği zenginleştirilmiş ve bu ağ üzerinden canlı dersler planlanarak öğrencilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Gerek EBA gerekse de TRT EBA aracılığıyla yapılan derslerde teknoloji etkin bir şekilde kullanılmıştır.

Londra merkezli olup Mart 2009'da kurulan bir bilgi teknolojileri şirketi olan ve aynı zamanda veri istatistiği alanında da hizmet veren SimilarWeb tarafından Eylül 2020'de yapılan araştırmaya göre eğitim alanında dünyada en çok kullanılan web siteleri arasında EBA birinciliği elde etmiştir (URL 3). Grafik aşağıda yer almaktadır.

Grafik 7: Eğitim Alanında En çok Kullanılan Web Siteleri

Sıra	İnternet sitesi	Kategori	Değişiklik	Ort. Ziyaret Süresi	Sayfalar / Ziyaret	Çıkma Oranı
1	eba.gov.tr	Bilim ve Eğitim> Eğitim	+27	00:10:52	10.75	% 22.98
2	brainly.co.id	Bilim ve Eğitim> Eğitim	=	00:09:14	5.38	% 40.65
3	blackboard.com	Bilim ve Eğitim> Eğitim	=	00:10:05	9.62	% 15.42
4	schoology.com	Bilim ve Eğitim> Eğitim	+3	00:16:31	11.89	% 15.31
5	quizlet.com	Bilim ve Eğitim> Eğitim	+4	00:07:26	4.56	% 42.80
6	quizizz.com	Bilim ve Eğitim> Eğitim	+4	00:07:14	6.65	% 27.08
7	mheducation.com	Bilim ve Eğitim> Eğitim	+12	00:14:43	24.06	% 19.76

Grafik 1'de yer alan veriler, EBA'nın özellikle de son yıllarda eğitim öğretimde en çok başvurulacak kaynaklar arasında yer aldığını göstermektedir.

MEB'in 2011 yılında uygulamaya koyduğu Fatih Projesi (Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) kapsamında eğitimde internet ve teknolojinin etkili bir şekilde kullanılmasını amaçlayan birçok araştırma yapılmıştır. Bunlardan bazılarının kısaca ele alınması yerinde olacaktır. Ünal ve Hastürk (2018) tarafından EBA kullanımının ortaokul öğrencilerinin dolaşım sistemini öğrenme başarılarına etkisini araştıran çalışmada, EBA kullanan öğrencilerin diğer öğrencilere oranla daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aydınözü, Sözcü ve Akbaş (2016) tarafından yapılan çalışma, Coğrafya öğretiminde EBA içerikli ders uygulamasının öğrencilerin başarıları üzerinde kısmen de olsa olumlu katkı sağladığını ortaya koymaktadır. Çetin (2020) tarafından yapılan çalışmada, EBA vasıtasıyla coğrafya öğrenimi gören deney grubunun, geleneksel yöntemlerle coğrafya öğrenimi gören kontrol grubuna oranla daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Atalay'ın (2019) çalışmasında, EBA'da video, animasyon, resim gibi görsel materyallerin öğrencilerin öğrenmesini

kolaylaştırdığı ve öğretmenlerden elde edilen verilere göre de EBA'da yer alan videolar ve etkinliklerin öğrencilerin kalıcı öğrenmesine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Açıkgöz (2018) tarafından yapılan çalışmada, EBA destekli matematik dersi alan öğrencilerin daha başarılı oldukları görülmüştür. Aydoğan (2014) tarafından yapılan çalışmada, EBA kullanımının öğrencilerin Fen ve Teknoloji dersine olan tutumlarında pozitif bir katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Taşçı (2019) tarafından yapılan çalışmada, Fatih Projesi destekli çoklu zekâ kuramına dayalı öğretim yöntemi ile öğrenim gören öğrencilerin fizik başarısında belirgin bir artış olduğu gözlemlenmiştir. Asadov (2019) tarafından yapılan çalışmada, EBA platformunun kullanıldığı sınıfta, kullanılmayan sınıfa göre daha eğlenceli eğitim öğretim ortamının olduğu, öğrencilerin derste daha istekli ve aktif olduğu saptanmıştır. Ayrıca platformda mevcut materyaller, her öğrenme stiline hitap ettiği için, öğrenmenin daha etkili ve kalıcı olduğu tespit edilmiştir.

Fatih Projesi ile sosyal nitelikli eğitsel elektronik içerik ağı olan EBA son yıllarda eğitim öğretim alanında sıkça başvurulanan kaynaklar arasında yer almaktadır. Bu kaynakların eğitim öğretimde kullanılmasıyla birlikte derslerin eğlenceli olduğu, öğrencilerin daha istekli ve aktif olduğu, ders başarılarının bu kaynaklardan yararlanmayan öğrencilere oranla daha yüksek olduğu, derse karşı tutumlarının pozitif yönde etkilendiği gibi birtakım faydalarının olduğu yukarıda sıralanan araştırmalardan anlaşılmaktadır. Bu pozitif etki sadece bir eğitim kademesinde değil birden çok eğitim kademesinde varlığını sürdürmüştür. Teknolojinin eğitim-öğretim alanına sağladığı katkılar da gözardı edilemez. Teknoloji ve internetin, Türkçenin ana dil olarak öğretiminde aktif olarak kullanılmasıyla birlikte ders içeriklerinde zengin bir portfolyo oluşturulmuş, bilginin saklanması ve daha hızlı yayılmasını kolaylaştırmış, öğrencilerin dersten zevk alması ve derse katılımına ortam sağlamıştır.

Türkçe öğretimindeki gelişmeler yalnızca ana dili öğretimiyle sınırlı kalmamış, Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretimi alanında da yeni gelişmeler yaşanmıştır. Özellikle son yıllarda Türkçe öğrenme ilgisi ve ihtiyacı daha da artmıştır. Türkiye'nin de bulunduğu bölgede savaşlar, göçler, doğal afetler vb. olayların giderek artması nedeniyle Türkiye coğrafyası birçok ülke ve bölgeden mültecilere kucak açmıştır. Ülkemize gelen mültecilerin çoğu, gerek çalışma hayatı gerekse de sosyal hayata uyum sağlayabilmek için Türkçe öğrenme gayreti içerisine girmiştir. Tok ve Yığın (2013) tarafından 57 yabancı uyruklu öğrenci ile birlikte yapılan çalışmada, yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe öğrenme nedenleri ele

alınmıştır. Bu çalışmaya göre yabancı öğrenciler akademik, ekonomik, turistik, siyasi nedenlerin yanı sıra akrabalık bağları, tarihi ortaklık, evlilik ve dini birliktelik gibi nedenlerle de Türkiye'yi tercih etmektedirler.

Ülkemize özellikle Avrupa'dan gelen insanlar için Türkçeyi öğrenmeyi istemelerindeki en önemli sebep akademik kaynaklıdır. Kendisini akademik anlamda daha iyi yetiştirmek isteyen bireyler Türkçe öğrenmek istemektedir. Akademik kaygıların yanında ekonomik kaygı taşıyan bireyler de Türkçe öğrenmektedirler. Bu kaygıyı taşımalarındaki en önemli sebep ise Türkçe konuşma düzeylerinin iş bulmalarında etkili olmasıdır. Turistik nedenlerin altında ise tatil amacıyla ülkemize gelen insanların ülkeyi sevip benimsemeleri yatmaktadır. Akrabalık bağları ve tarihi birliktelik sebebiyle Türkçe öğrenmek isteyenlerin gerekçelerini daha çok milli duyguların ağır basması oluşturmaktadır. Siyasi nedenler başlığında ise genellikle komşu ülkelerden göç eden bireylerin Türkiye'de hayatlarını daha iyi idame ettirebilmeleri için Türkçe öğrenmeleri yer almaktadır. Ayrıca Türk kökenli olup da Türkiye Türkçesi'ni öğrenmek isteyenler de bu kategoride alınabilir. Türkçe Öğretim Merkezleri (TÖMER) bu noktada Türkçe öğretimi alanındaki ihtiyaçları karşılamak amacıyla ilk olarak Ankara Üniversitesi bünyesinde 1984 yılında yabancılara Türkçe öğretmek amacı ile "Türkçe Öğretim Merkezi (TÖMER)" adıyla kurulmuş ve bu alandaki ilk somut adım atılmıştır. Türkiye topraklarında kurulan ilk merkez olması dolayısıyla önemli bir yere sahip olan ve kısaca Ankara Üniversitesi TÖMER olarak adlandırılan merkez, 1980'lerde Türkçe'yi yabancı dil olarak öğretmeye başlamıştır. Dil alanında yapılan bu çalışmalar TÖMER'e "Bilimsel Tabanlı Dil Merkezi" özelliği kazandırmış ve TÖMER'in yabancılara Türkçe öğretirken kullanmak için güncel yöntem ve teknikler geliştirmesine imkân sunmuştur (URL 4). Ardından kurulan bir diğer kurum ise Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü olmuştur. Bu merkez 1992 yılında Türkçe Öğretim Birimi (TÖBİR) adıyla eğitim vermeye başlamıştır. Merkez, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında uzman okutman kadrosu ile halen eğitim vermektedir. Derslerde "Yaşayan Türkçe" anlayışıyla görsel-işitsel malzemeler kullanılarak aktif öğretim metodu uygulanmaktadır.

Ankara TÖMER, Ankara ve İstanbul'da iki; İzmir, Bursa, Antalya ve Alanya'da birer olmak üzere Türkiye genelinde toplam 8 merkezde eğitim vermektedir. TÖMER, 1992 yılında Ege Üniversitesi'nde, 1993 yılında Atatürk Üniversitesinde, 1994 yılında Gazi Üniversitesi'nde açılmış ve 2000 yılına kadar

Türkiye’de açılan TÖMER sayısı 7’ye ulaşmıştır. 2010 yılından 2021 yılına kadar geçen süreçte ise TÖMER sayısı 131’e ulaşmıştır. Özellikle 2010 yılından sonra büyük bir artış göstermiştir. Bu artıştaki temel sebep ise en uzun kara sınırına sahip olduğumuz Suriye’de iç çatışmaların başlaması ile can ve mal güvenliği tehlikeye giren Suriyelilerin ülkemize göç etmesidir. Bu göçler sonucunda ülkemize gelen Suriyeli vatandaşlar, önce sınır bölgemizdeki şehirlere yerleşmeye başlamışlardır. Bir süre sonra bu insanlar Türkiye’nin her bölgesine göç etmeye başlamış, ülkemize gelen Suriyeliler sadece sınır illeri için değil tüm ülke için hem ekonomi hem de eğitim boyutuyla ele alınması gereken bir mesele haline gelmiştir. Ülkemizdeki hayata uyum sağlaması ve Türk kültürüne ayak uydurması için Türkçe öğrenmesi gereken bu kitlenin öncelikle ihtiyaçlarının belirlenmesi ve belirlenen ihtiyaçlara göre hazırlanan bir program dâhilinde dil öğrenmeleri gerekmektedir (Büyükkız ve Çangal (2016).

Üniversite düzeyinde Suriyeli öğrencilere ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora aşamalarında eğitim öğretim verilmiştir. Yükseköğretim Kurulu’na (YÖK) bağlı üniversiteler bu insanlara yardımcı olabilmek amacıyla kendi bünyelerinde TÖMER’ler kurmuş ve eğitime başlamışlardır. Açılan TÖMER’ler vasıtasıyla ülkenin dilini ve kültürünü öğrenmek isteyen insanlar bu konuda önemli mesafeler katetmişlerdir. Türkçe ve yabancı dil eğitimi veren bu kurumlar; iyi bir meslek sahibi olmak, toplum ve iş hayatında daha iyi bir statüye gelmek, maddi geliri yüksek bir kariyer elde etmek için yeğlenmiştir (Ulaş ve Tuzcu, 2018).

Birçok insanın, beklentilerine uygun dersler TÖMER bünyesinde yer almaktadır. TÖMER’de yabancı uyruklu öğrenciler için Türkçe, Türkler için hem Türkçe hem yabancı dil eğitiminin yanı sıra, ilköğretim öğrencilerinin genel hedeflerine yönelik olarak yabancı dil kursları da verilmektedir. TÖMER’de genel olarak dil öğretimi, dört temel dil becerisinin geliştirilmesine dayalı olarak planlanmakta ve verilmektedir (Ulaş ve Tuzcu, 2018). 16 Temmuz 2020 tarihinde Türkiye Göç İdaresince açıklanan verilere göre Türkiye’de halen 3 milyon 600 bin 710 Suriyeli yaşamaktadır. 10 yaşın altındaki Suriyelilerin sayısı 1 milyon 42 bin 384 kişi (%28,9). Genç nüfus olarak tanımlanan 15-24 yaş aralığında ise 754 bin 369 kişi bulunmaktadır. Bu veriler ışığında TÖMER’lere duyulan ihtiyacın sadece yaşadığımız dönemle sınırlı kalmayacağı örgün olarak okullarda verilen eğitimin yanı sıra TÖMER’ler vasıtasıyla verilecek eğitime de ihtiyaç duyulacağı düşünülmektedir.

Artan mülteci nüfusu ile birlikte Türkiye’de TÖMER’ler 131 üniversitede eğitim vermeye devam etmektedir. Bu eğitimler genelde yüz yüze verilmektedir. Ancak Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi’nin Türkçe öğretim merkezleri uzaktan eğitim yoluyla da eğitim vermektedirler.

Türkçe öğretiminde TÖMER haricinde başvuru alan ve bu alanda eğitim veren kurumlar da mevcuttur. Bunların başında Yunus Emre Enstitüsü gelmektedir. Türk dilini, tarihini, kültürünü ve sanatını tanıtmak amacıyla faaliyet gösteren bu kurum Türk dili, kültürü ve sanatı alanlarında eğitim almak isteyen insanlara yurt dışında hizmet vermektedir. Bu merkez yurt dışında Türkçe öğrenimi görmek isteyen insanlara yönelik olarak 58 merkezde eğitimler planlamaktadır. Eğitimlerle birlikte Türkçe’nin gelişimine ortam sağlanarak katılımcılara ihtiyaçları doğrultusunda planlı ve programlı olarak kurslar verilmektedir. Bu açıdan bakıldığında Yunus Emre Enstitüsü, Türkçe’nin yabancı dil olarak öğretiminde oldukça önemli bir yere sahiptir.

Türkçe’nin yabancı dil olarak öğretiminde önemli bir yere sahip bir başka kurum da Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı’dır (YTB). 2010 yılından itibaren faaliyet gösteren YTB, “yurtdışındaki çocuk ve gençlerin okul eğitimlerine destek olmak, ailelere rehberlik sağlamak, dil becerilerini geliştirmek, yükseköğretime devam eden öğrencilerin akademik gelişimini teşvik ederek mesleki ve kişisel yetkinlikleri arttırmak amacıyla çalışmalar gerçekleştirmekte ve bu konuda yürütülecek çalışmaları destekleyici faaliyetlerde bulunmaktadır” (URL 8). YTB 1960’lı yıllarda ülkemizden işçi olarak yurt dışına göç eden vatandaşlarımızın çocuk ve torunlarına ana dilleri olan Türkçe’yi öğretmek amacıyla eğitimler yürütmektedir.

2016 yılında faaliyetlerine başlayan Maarif Vakfı da yukarıda bahsedilen kurumlarla benzer amaçları yerine getirmek amacıyla kurulmuştur. “Bu çerçevede okul öncesinden başlamak üzere öğretim süreçlerinin her kademesinde Türkçe dersleri, uluslararası dil öğretimi standartlarına göre planlanmakta ve öğrencilerin en az B2 seviyesinde Türkçe’yi kullanma becerisiyle mezun olmaları hedeflenmektedir” (URL 9). 2021 yılı itibarıyla 359 kurumda eğitim faaliyetleri yürüten vakıf Türkçe’nin öğretilmesinde önemli bir yere sahiptir.

Türkçe Öğretimi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi ve Gürkan Bilgisu Ağ Günlüğü adlı web siteleri Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde faaliyetlerde

bulunmak amacıyla kurulmuş kişisel web siteleridir. Bu web siteleri Türkçenin zenginlikleri hedef kitleye ulaştırılarak çeşitli kitap, makale, ders notu vb. doküman veya materyallerin kullanılmasına yardımcı olmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kurumlar ve kişisel web siteleri haricinde kullanılan bir başka araç ise mobil uygulamalardır.

Eğitimde teknoloji ve internet kullanımı gitgide artarken etkileşimi sağlayan diğer araçlar da Türkçenin yabancı dil olarak eğitim alanında kendisine yer bulmaya başlamıştır. Google arama motoru üzerinden yayın yapan web siteleri, Google Play ve App Store aracılığıyla oluşturulan uygulamalar gün geçtikçe artmaktadır. Bu noktada adı geçen platformların kısaca tanıtılması uygun olacaktır.

Web kavramı ile internet kavramı birbirine karıştırılmamalıdır. web'in temelini internet oluşturmaktadır. Çünkü web sadece internet üzerinden çalışan ve internet üzerine kurulmuş mekanizmaların kullanılmasını sağlamaktadır. Web kavramını tanımlamak gerekirse "İnternet kaynakları üzerinde inceleme yapmak ve bilgiye erişmek amacıyla geliştirilmiş en yeni teknolojilerden biridir" (, 2009). "Çeşitli formlardaki bilgilerin yerini belirlemek, bu bilgilere erişmek, indirmek veya göstermek için birçok standart protokol isteyen bir sunucu sistemidir" (Timisi 2003: 136-138). Web siteleri kurulduğu günden itibaren insanların ihtiyaçlarına göre çeşitlilik göstermiştir. Pazarlamadan eğitime, eğitimden bankacılığa, bankacılıktan televizyon ve radyoculuğa kadar birçok sektörde kendisine yer bulmuştur.

Google Play Store 23 Ekim 2008 yılında kurulmuştur. 2008 ile 2012 yılları arasında Android Market ismiyle bilinen Google Play Store, Google arama motorunun bir paket yöneticisidir. Bu paket yöneticisi Google üzerinden yayınlanan uygulamalara göz atma ve indirme imkânı sağlayan dijital medya mağazasıdır. İndirme sağlamak için internete ve Google hesabına ihtiyaç duyulmaktadır. Yeni nesil akıllı telefonların işletim sistemi olan Android'in resmi uygulama mağazası durumundadır. Eğlence, film, kitap, dergi, televizyon, oyun vb. için çevrim içi satın alma fırsatı sunmaktadır. Mağaza üzerinden uygulama indirmek ücretsizdir fakat bazı durumlarda kullanıcılardan uygulama indirme ücreti de istenmektedir.

App Store 10 Temmuz 2008 yılında kurulmuştur. İOS işletim sistemi üzerinde yer alan uygulamaların indirilmesini sağlamak amacıyla oluşturulan çevrim içi mağazadır. App Store, iTunes Store üzerinden faaliyet göstermektedir. İOS işletim sistemine sahip olan cihazlar tarafından bu platform üzerinden ücretli veya ücretsiz uygulama indirilebilmektedir. İndirilen uygulamalardan elde edilen gelirin

bir bölümü Apple'a geri kalan kısmı ise uygulamayı üreten kişi veya kurumlara aktarılmaktadır. Kitap, eğitim, eğlence, oyun, dergi ve gazeteler, alışveriş, müzik vb. uygulamaları bünyesinde bulundurmaktadır.

Günümüz teknoloji çağında bilgiye ulaşmada en çok başvurulanan araç ve gereçlerin başında internet gelmektedir. Nitekim Türkiye Elektronik Haberleşme Sektörü tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarına göre 2020 yılının ilk çeyreği itibariyle 2008 yılında 6 milyon olan genişbant internet abone sayısının 2020 yılı birinci çeyreğinde 77,4 milyonu aştığı ve genişbant abone sayısının bir önceki çeyreğe göre %1 oranında arttığı görülmektedir. Detaylar Grafik 2'de görülmektedir.

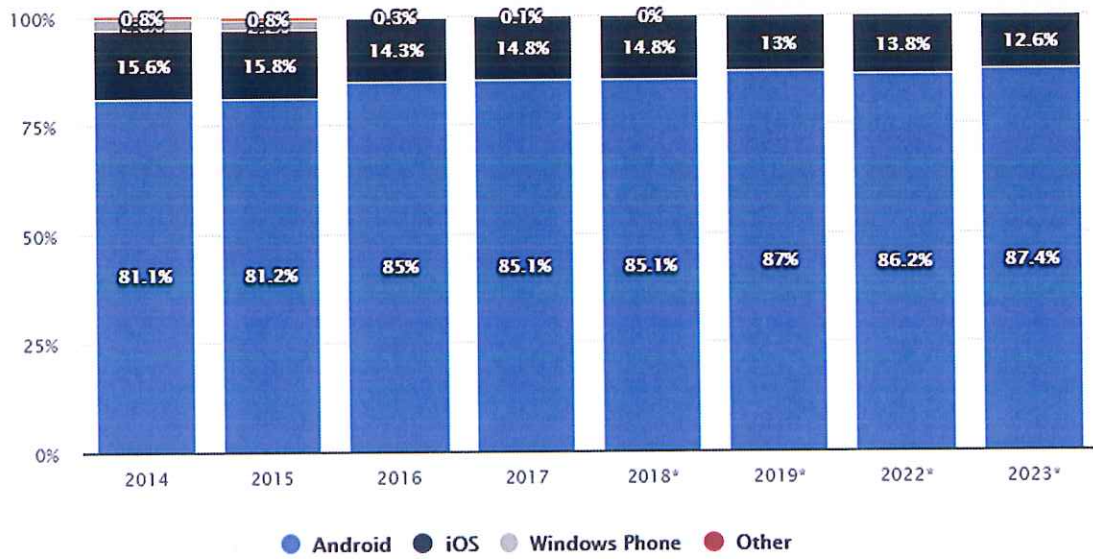
Grafik 8: Türkiye Elektronik Haberleşme Sektörü Raporu

Grafik 2 (Türkiye Elektronik Haberleşme Sektörü I. Çeyrek Raporu, 2020)

Grafik 2'den hareketle yıllara göre dağılıma bakıldığında internet kullanım oranlarının yükselişine devam edeceği düşünülmektedir. Bunun sonucunda ise Andorid ve İOS işletim sistemlerine sahip cihazların kullanımının daha da artacağı yadsınamaz bir gerçektir. Fakat insanların Android alt yapısına göre üretilen cihazları mı yoksa İOS işletim sistemine göre üretilen cihazları mı tercih edeceği, cevabı bulunması gereken sorulardan biridir. Hem İOS hem de Andoid, Linux tabanlı işletim sistemleridir. Her ikisi de hem bilgisayarlar hem de cep telefonu vasıtasıyla kullanılabilirler. İOS kapalı bir sisteme sahipken Andorid açık bir sisteme sahiptir. Kapalı sisteme sahip olmasından dolayı İOS, dış saldırılara karşı daha güvenlidir ve cihaza dışarıdan müdahale zorlaşmaktadır. Açık bir sisteme sahip Android cihazlara ise dışarıdan yazılım yüklemesi yapılabilir.

Grafik 9: Android-iOS Kullanma Oranı

Pazar ve tüketici verilerinde uzmanlaşmış bir Alman şirketi olan Statista tarafından 19 Mart 2021 tarihinde yayınlanan verilere göre akıllı telefonların yıllık satışları dünya çapında yaklaşık 1,56 milyar adede yükselmiştir. Ayrıca 2019 yılında Android kullanma oranı %87 iken iOS kullanma oranı ise %13 olarak tespit edilmiştir. Bununla birlikte Android işletim sisteminin 2023 yılına kadar artışını devam ettireceği öngörülmektedir (URL 5).

2020 yılında Mobil İletişim Araçları ve Bilgi Teknolojileri İş Adamları Derneği (MOBİSAD) tarafından hazırlanan raporda 2019 yılında Türkiye nüfusunun %77'sinin akıllı cep telefonuna sahip olduğu belirtilmiştir. Aynı raporda Türkiye'de yetişkinlerin %98'i cep telefonu kullanırken, bunların %77'si akıllı telefon kullanıyor. Masaüstü veya dizüstü bilgisayar kullananların oranı %48 iken, tablet kullananların oranı %25'tir. Ayrıca Türkiye'de nüfusun %67'sine tekabül eden 54 milyon internet kullanıcısının %36'sı masaüstü veya dizüstü bilgisayarlarından, %62'si cep telefonundan, %3'ü ise tabletlerinden internete bağlanıyor. İnternete bağlantı süremiz 7 saat 9 dakika, sosyal medya kullanım süresi 2 saat 48 dakika, TV izleme süremiz 2 saat 44 dakikadır Sosyal medya kullanımı, TV izleme süresini geçmiştir (MOBİSAD, 2019). TÜİK tarafından yapılan araştırmada ise 2020 yılında 15-74 yaş grubundaki bireylerde internet kullanımı %79 olmuştur. Bu oran 2018 yılında %75,3'tü (TÜİK, 2020). Bahsi geçen araştırmaların ışığında gün geçtikçe teknoloji ve internet kullanımı insan hayatının her noktasında yer almakta ve kullanımının giderek artmaktadır.

Türkçe öğretimi konusunda web sitelerinin yanı sıra Google Play ve App Store üzerinden yayın yapan kişi veya kurumlar da Türkçe öğretimini kolaylaştıran uygulamalar üretmişlerdir. Ortaya konan web siteleri ve uygulamalar aracılığıyla Türk kökenli vatandaşlar ile mülteci olarak ülkemize gelen insanlar bu olanaklara kısa sürede ulaşmışlardır. Özetle web sitesi ve uygulamalar sayesinde hedef kitle içerisinde yer alan insanların Türkçe okuma, yazma, konuşma ve dinleme becerilerine sahip olacakları ortamlar oluşturulmaktadır. Fakat web siteleri ve uygulamalar bütüncül bir biçimde incelenmediği için internet ortamında gelişigüzel bir şekilde hızlıca yayılmaktadırlar. Türkçe öğretimi için üretilen web sitesi ve uygulamaların toplu bir şekilde analiz edilerek değerlendirilmesi gerekmektedir.

Son yıllardaki teknolojik gelişmeler Türkçe'nin ana dili ve yabancı dil olarak öğretimi konusunda üretilen materyallerin artmasını sağlamıştır. Bu tip materyaller ile birlikte aynı zamanda mobil öğrenme kavramının da eğitim literatüründe sıkça adını duyurmaktadır. Mobil öğrenme, iletişim ve bilişimin e-öğrenme alanında bir arada yorumlanmasından meydana gelen, mekân sınırlaması olmadan e-öğrenme içeriğine ulaşılan, devinimsel olarak hazırlanan görevlerden faydalanılan ve diğer paydaşlarla iletişim sağlanan bir öğrenme biçimi olarak ifade edilmiştir (Tarımer, Şenli ve Doğan 2011). Mobil öğrenme, taşınabilir cihazlar aracılığıyla öğretmen-öğrenci etkileşiminin mekân fark etmeksizin sağlanması, öğretim materyallerinin istenilen her yerde ve zamanda sunulabilmesidir (Georgieva, Smrikarov ve Georgiev, 2011; Kuşkonmaz, 2011). Mobil araçlar veya mobil ortamlar aracılığıyla gerçekleşen her türlü öğrenme ve öğretme etkinliğidir (Trifonova, 2003; Parsons ve Ryu, 2006). Mobil öğrenmede, mobil veya kablosuz teknolojik araçlar kullanılır (Park, 2011). Bilgiye hızlıca ulaşabilme, karşılıklı etkileşimde bulunabilme ve taşınabilir olması en önemli avantajlarıdır. Mobil öğrenmenin etkili olabilmesi için ya da mobil öğrenmeyi gerçekleştirebilmek için birtakım teknolojik araçlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araçlar gün geçtikçe değişmekte veya geliştirilerek kullanıcılara sunulmaktadır. Cep telefonları mobil öğrenmeyi desteklemek adına en çok kullanılan araçlar arasında yer almaktadır. Bu araçlar internete bağlanma, mobil veri aktarımı, müzik dinleme, video kaydetme, bankacılık işlemleri vb. işlemleri yürütebildiğimiz birçok kolaylığı kullanıcılarına sunmaktadır. 1990'lı yıllardan günümüze kadar gelişerek kendisine ticari alanda önemli bir yer açmıştır. Cep telefonları, sadece maddi seviyesi yüksek bireyler tarafından değil, maddi durumu düşük bireyler tarafından da kullanılmaktadır (Özcan ve Koçak, 2003: 241) Hâl böyle olunca her

kesimden kullanıcının rahatlıkla ulaşabildiği bir kitle iletişim aracına dönüşmüştür. Bir başka mobil öğrenme aracı da dizüstü bilgisayardır. Dizüstü bilgisayar, güç kablosuna ihtiyaç duyulmadan içerisindeki batarya vasıtasıyla şarj edilip taşınabilen, genellikle ekran ve klavyeden oluşan bilgisayarlardır. Dizüstü bilgisayarlar, masaüstü bilgisayarlarda yer alan bütün donanımları tek bir kasada toplar ve masaüstü bilgisayarların kullanım fonksiyonlara sahiptir. Bu tip bilgisayarların kullanıcılarına sağladığı en önemli katkı taşınabilir olmasıdır. Evde, okulda, iş yerlerinde, toplu taşıma araçlarında hatta elektriğin olmadığı yerlerde bile kullanılabilir. Tabletler akıllı telefonların bilgisayar ile ilişkisinden yola çıkılarak geliştirilmiştir. 7 inçten büyük ekrana sahip olan cihazlar genellikle tablet olarak adlandırılmaktadır. Şarj edilebilmesi nedeniyle her ortamda kullanılabilir. Bu açıdan kullanıcılarına önemli bir avantaj sağlamaktadır.

Teknoloji neredeyse hayatımızın tümünde kendisine yer bulmaktadır. Haberleşmeden sağlığa, spora, eğitime kadar birçok alanda gelişerek insan hayatında yer almaya devam etmektedir. Cep telefonları kullanılabilirlik açısından iletişim sektöründe önemli bir paya sahiptir. 2008 yılında HTC markaya ait Android işletim sistemine sahip akıllı cep telefonlarla başlayan ve daha sonra başka markalarca üretimine devam edilen akıllı telefonlar için binlerce kişi veya kurum; oyun, eğitim, müzik, kitap vb. alanlarla ilgili mobil uygulamalar üretmeye başlamıştır. Mobil uygulama, cihaz üzerinde bulunan ve cihazın ana ekranı üzerindeki bir ikon sayesinde ulaşılan, Google Play ya da Apple Store gibi uygulama mağazalarından cihaza yüklenen, özellikle belirli bir cihaz için geliştirilen uygulamalardır (Budiu, 2013). -Kullanıcılar istedikleri zaman internet üzerinden veya internete ihtiyaç duymadan indirdikleri uygulamaları kullanabilmekteydiler.

Literatür incelendiğinde, başta Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretimi olmak üzere dil öğretiminde etkili bir şekilde kullanılmaya başlanan Web siteleri, Google Play, App Store'u detaylı olarak inceleyen yeterli sayıda çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışma, teknolojinin gün geçtikçe gelişerek yaygınlaşmaya başlaması, internet siteleri ve mobil uygulamaların sayısının giderek artması ve bunları inceleyen çalışmaların olmamasından doğan ihtiyaçlar göz önüne alınarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın temel gereksinimi Türkçe öğretimi alanında hazırlanmış olan web siteleri ve uygulamaları (Google Play ve App Store) detaylı olarak incelemek, bu alanda araştırma yapan ve dil öğrenen kişilerin yararlanabilecekleri kaynakları toplu bir biçimde tanıtarak değerlendirmektir.

Araştırmanın Önemi

Eğitim-öğretimde teknoloji ve internetin kullanılması çağımızın en önemli adımlarından biri olmuştur. Ders fark etmeksizin eğitim platformlarında yer alan içeriklerin birleştirilip bütünleştirilmesi derse olan ilgiyi artırmış, kalıcılığı sağlama noktasında birtakım avantajlar sağlamıştır. Ayrıca zamandan tasarruf edilmesini sağlamış, bilgilerin somutlaştırılmasına yardımcı olarak materyal hazırlama konusundaki maliyetleri azaltmıştır. Sonuç olarak eğitim-öğretimde kaliteyi artırmıştır. Bu durum Türkçe öğretiminde de etkisini göstermiştir.

Türkçe'nin ana dili ve yabancı dil olarak öğretilmesi amacıyla birçok web sitesi ve uygulama hazırlanmıştır. Ancak web siteleri ve uygulamalar üretilmeye devam ederken bu ürünleri değerlendirme çabasına girilmemiştir. Bu çalışma bu sorunsaldan hareketle ortaya çıkmıştır. Çalışmada milyonlarca yabancı ve Türk kökenli insana Türkiye Türkçesini öğretmek amacıyla hazırlanan web sitesi ve uygulamaların toplu bir biçimde incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca bu çalışma, eğitimde teknoloji farkındalığı oluşturma, dil öğretiminde teknolojiyi etkin olarak kullanma konusunda araştırma yapacak kişilere öncülük etmesi ve alana katkı sağlaması açısından oldukça önemlidir.

Amaç

Bu çalışmanın amacı, Türkçe öğretimi için hazırlanan web siteleri ve uygulamaları çeşitli boyutlar çerçevesinde incelemek ve değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlar oluşturulmuştur.

- Türkçe öğretimi amacıyla hazırlanan web siteleri;
 - a. kurulduğu yıllar,
 - b. türleri ve
 - c. kurumsal yapıları açısından incelemektir.
- Türkçe öğretimi amacıyla hazırlanan uygulamaları;
 - d. hedef kitlesi,
 - e. beğeni sayısı ve
 - f. indirilme sayısı açısından incelemektir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma,

- Google arama motoru üzerinden yapılan taramalarda, web sayfasına ulaşılabilen Türkçe öğretimi web siteleri ile sınırlıdır.
- Google Play ve App Store üzerinden anahtar kelimelerle ulaşılan, Türkçe öğretme amacıyla hazırlanan ve ücretsiz olarak erişilebilen uygulamalar ile sınırlıdır.
- Ulaşılan sonuçlar son yapılan tarama ile toplanan verilerle sınırlıdır.

Araştırmanın Varsayımları

- İncelenen web sitelerinde yer alan bilgilerin, kurumların en güncel bilgileri olduğu kabul edilmiştir.
- Google Play ve App Store üzerinden ulaşılan uygulamaların güncel olduğu varsayılmıştır.

Tanımlar

Web Sitesi: “Çeşitli formlardaki bilgilerin yerini belirlemek, bu bilgilere erişmek, indirmek veya göstermek için birçok standart protokol isteyen bir sunucu sistemidir” (Timisi, 2003: 11).

Uygulama: “Küçük ve taşınabilir mobil cihazlar üzerinde çalışan, zaman ve mekân kısıtlaması olmadan kullanıcılara hizmet veren hareketli, kullanımı kolay ve erişilebilir yazılımlardır” (Islam, Islam ve Mazumder, 2010).

İlgili Araştırmalar

Alanyazın taramasında benzer konuları içeren çalışmalar söz konusudur. Bu araştırmalardan bazıları aşağıda ele alınmıştır.

Orhan ve Akkoyunlu'nun (2004) hazırladığı çalışmada ilköğretim öğrencilerinin internete erişim ve kullanım amaçlarının betimlenmesi amaçlanmıştır. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen anket aracılığıyla toplanmıştır. Hazırlanan anket, bilgisayar okuryazarlığı derslerinin okutulması nedeniyle, 4-8. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Çalışma grubunu oluşturan 676 öğrencinin bulunduğu okullar bilgisayar laboratuvarı bulunan 4 devlet okulu ile 2 özel okuldur. Çalışmanın sonucunda, çalışmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu interneti

sıklıkla kullandıklarını belirtilmiştir. Ayrıca yaş büyüdükçe internet kullanma oranında artış olduğu, kız ve erkek öğrencilerin internet kullanım dağılımlarının birbirlerine yakın olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yaman ve Erdoğan (2007) tarafından yapılan araştırmada amaç internet kullanımının Türkçeye etkilerini ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni, veri toplama tekniklerinden de dokümanlar kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan MSN kayıtlarının evreninin İstanbul'daki çeşitli internet kafeler; forum sitelerinin evrenini ise internet ortamı oluşturmaktadır. Araştırmanın bulgularından hareketle internet vasıtasıyla yapılan sohbetlerde kullanılmak için kelimelerin kısaltılmasıyla yapılacak şifrelerin bulunduğu bir sözlüğün ortaya konulması gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca bahsi geçen MSN ve forum kayıtları incelendiğinde yazılı anlatım kurallarına riayet edilmediği, İngilizcenin internet ortamındaki yazışmalarda sıkça kullanıldığı ve Türkçenin ihmal edildiği saptanmıştır.

Yaman'ın (2007) hazırlamış olduğu çalışmanın hedefi, Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe derslerinde teknoloji kullanımına ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmanın bir diğer hedefi ise Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme dersinin Türkçe öğretimi açısından amaçlarına ulaşma derecesinin belirlenmesidir. Bu amaca ulaşmak için sınıf, bilgisayar ve internet kullanım düzeyi, cinsiyet, yaş, lise türü değişkenlerine göre öğretmen adaylarının görüşleri arasında bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırma tarama yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini 2004-2005 eğitim öğretim yılında Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretimi bölümünde Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersini almış olan 3 ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersine yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmada Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe öğretiminde öğretim teknolojileri kullanımının, dersin amaçlarına ulaşmasına katkı sağlayacağı, bilgisayara yönelik tutum ile kullanma deneyimlerinin farklı olduğu, kız öğretmen adaylarının erkeklere oranla Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersinin gerekliliğini daha çok savundukları, teknoloji desteğiyle dil bilgisi kavramlarının öğretiminde öğretmenlere katkı sağlayacağı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Temur ve Vuruş (2009) tarafından hazırlanan çalışmada amaç Türkçe'nin internet ortamından nasıl kullanıldığını betimlemektir. Araştırmada doküman

incelemesi ve içerik analizi kullanılmıştır. Çalışma evreni olarak MSN ve Facebook'taki yazışmalar incelenmiştir. Bu iki sanal ortamı kullanan toplam 163 kişiye ait yazışmalar çalışma evreni olarak kabul edilmiştir. Araştırmada Türkçe karakterli harflerin yerine ya noktasız harflerin ya da İngilizce'de bu seslere karşılık gelen harflerin kullanıldığı saptanmıştır. Konuşma dilinde de olduğu gibi cümle sonundaki r sesinin yazışmalarda da kullanılmadığı, kelimelerin vurgulanması için belli harflerin tekrarlandığı, kelime içindeki bazı ünlü veya ünsüz harflerin atlandığı, aynı cümle içerisinde hem Türkçe hem de İngilizce kelimelerin yazıldığı, bazı kelimelerin sayı ile yazıldığı, bitişik ve ayrı yazılması gereken kelimelerin yazımına dikkat edilmediği, konuşma dilindeki kelimelerin aynı şekilde yazıya geçirildiği, duyuların çeşitli kelimeler vasıtasıyla ifade edildiği gibi sonuçlara da ulaşılmıştır.

Horzum (2010) tarafından hazırlanmış olan araştırmada, öğretmenlerin Web 2.0 araçlarına yönelik haberdarlık durumlarının, kullanım sıklıklarının ve kullanım amaçlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Horzum tarafından geliştirilen bir anketle 183 öğretmenden veriler toplanmıştır. Araştırma, ilişkisel tarama modeli ile yapılmıştır. Veriler analiz edildikten sonra öğretmenlerin MSN, Facebook ve VPS'yi çevresindekiler ile iletişim kurma, Wikipedia, Günlük ve Podcast ise bilgi edinmek için kullandıkları, cinsiyete göre Web 2.0 araçlarının kullanım sıklığı, haberdar olma ve kullanım amacı konusunda anlamlı farklılıkların bulunduğu, öğretmenlerin branşlarına göre anlamlı bir ilişki bulunduğu diğer değişkenlere göre anlamlı ilişki bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Aydın ve Sarıman'ın (2012) yapmış oldukları çalışmanın amacı, üniversitelere gelen yabancı uyruklu-öğrencilerin kelime dağarcıklarını artırmak için web destekli bir e-öğrenme aracı geliştirmektir. Uygulama, bir e-öğrenme modülüdür. Bu uygulama ile kelime öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikler bir web ara yüzü ile kullanıma sunulmuştur. Geliştirilen e-öğrenme aracı, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezi, Türkçe Hazırlık Programı'na eğitim almak üzere gelen yabancı uyruklu öğrencilere uygulanmıştır. Uygulamanın kolay ve eğlenceli ara yüzü sayesinde öğrenciler üzerinde olumlu etki bırakacağı ön görülmüş ve Türkçeyi daha hızlı ve etkili kullanmalarına yardımcı olabileceği düşünülmüştür.

Akçay ve Şahin'in (2012) hazırlanmış oldukları araştırmanın amacı, Web Macerası öğretim yönteminin 6.sınıf öğrencilerinin başarılarına ve derse karşı tutumlarına etkisini belirlemektir. Araştırma, Erzurum'da bulunan Şair Nef'i İlköğretim Okulu'nda 2008-2009 öğretim yılında öğrenim gören 40 öğrenci üzerinde

gerçekleştirilmiştir. Bu öğrenciler Random yöntemle eşit deney ve kontrol gruplarına ayrılmıştır. Araştırmada deneysel desenden yararlanılmıştır. Deney grubuna Web Macerası öğretim yöntemi, kontrol grubuna ise geleneksel öğretim uygulanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen Türkçe Dersi Başarı Testi kullanılmıştır. Çalışma neticesinde, son test tutum puanları arasında Deney grubu lehine anlamlı fark tespit edilmiştir. Ayrıca Web Macerası yöntemi ile ders gören deney grubu öğrencilerinin akademik başarı puanları arasında son test lehine olumlu yönde bir değişiklik olduğu görülmüştür.

Maden (2012) tarafından gerçekleştirilen çalışmanın amacı Türkçe öğretmeni adaylarının ekran okumaya yönelik görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu 2011-2012 akademik yılında Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi bölümlerinde eğitim gören 100 Türkçe öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırma, tarama modeliyle yapılmıştır. Maden tarafından Türkçe öğretmeni adaylarının ekran okumaya yönelik görüşlerini belirlemek için form hazırlanmıştır. Edinilen veriler frekans ve yüzde kullanılarak analiz edilmiştir. Formların değerlendirilmesi sonucunda, adayların ekran okuma konusunda olumlu ve olumsuz fikirlere sahip oldukları saptanmıştır.

Duman (2013) tarafından gerçekleştirilen araştırmada yabancı dil olarak Türkçe öğretimi açısından materyal geliştirme ilkelerinin neler olduğu açıklanmış ve bu materyal ilkelerinin Türkçe öğretimi bağlamında değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılmak üzere hazırlanan materyallerin çoklu öğrenmeye olanak sunması, bireylerin hazır bulunuşluk seviyesine göre seçilmesi, bireysel farklılıkların tespit edilmesi ve dikkate alınması, öğrencinin derste etkin olmasına yönelik oluşturulması, yaparak yaşayarak öğrenme ilkesini göz önünde bulundurularak tasarlanması, dikkat çekici olması, kullanımının kolay olması ve kolay anlaşılması gerektiği saptanmıştır.

Becel (2014) yapmış olduğu çalışmada Earworms Rapid Turkish adlı uygulama incelenmiştir. Buradan hareketle öncelikle Earworm sözcüğü incelenmiş, kullanılış amacı gözden geçirilmiş ve daha sonra adı geçen uygulamanın temel bileşenleri incelenip bellek ve öğrenme açısından yararlarının neler olduğunun tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışma tarama modeline uygun olarak hazırlanmış ve çalışma evreni İOS işletim sistemi bünyesinde yer alan ve yabancı dil olarak Türkçe öğretimi amacıyla hazırlanan mobil uygulamalar olarak seçilmiştir. Uygulama müzik

ve diyaloglar barındırdığı için görme engelli ve disleksi yaşayan bireylerin öğrenmelerine uygun olduğu, bellek ve öğrenmelerin hangi öğelerden yararlandığı tespit edilmiştir. Uygulama telkin yöntemi esas alınarak hazırlandığı için yabancı dil öğretim ilkelerine, dört temel dil becerisini geliştirmeye ve ana dili bazı durumlarda kullanma ilkelerine uygun olarak geliştirilmediği gibi sonuçlara ulaşmıştır.

Ateş, Çerci ve Derman (2015) tarafından hazırlanan araştırmanın amacı, EBA'da yer alan Türkçe dersi ile ilgili videoları çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Bu araştırmanın evrenini 5, 6, 7 ve 8. sınıf için hazırlanmış ve 16. 04. 2015 tarihinde ulaşılabilen ders sunumları oluşturmaktadır. Ulaşılan 125 video araştırmacılar tarafından çalışma için hazırlanmış 7 soru açısından analiz edilmiştir. Araştırma betimsel bir çalışmadır. Elde edilen veriler sınıf, öğrenim gören öğrenci sayısı ile videoların izlenme oranları karşılaştırıldığında izlenme oranlarının düşük olduğu, bu alandaki videoların kazanımlar ve ders içerikleri dikkate alındığında sürelerinin yeterli olmadığı, büyük bir bölümünün sınıf seviyesine uygun olmadığı, Türkçe dersi kazanımlarına göre dört temel beceri ve dil bilgisinin bir arada ele alınmadığı, videolarda ders işleme aşamalarına yer verilmediği, videoların bir materyal olarak etkili biçimde kullanılmaya müsait olmadığı tespit edilmiştir.

Aytan ve Başal (2015) tarafından hazırlanan çalışmada amaç Web 2.0 araçlarının Türkçe öğretmeni adaylarının ders algıları üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Çalışma örneklemini 45 öğrenci oluşturmaktadır. Bu öğrenciler İstanbul'da yer alan bir devlet üniversitesinin Türkçe öğretmenliği bölümü 3. sınıfında Dinleme Eğitimi dersi görmekteydiler. Bahsi geçen 45 öğrenciden tamamı Edmodo üzerinden tanımlanan çalışmalara katılmış ancak bu öğrencilerden 13 tanesi kendilerine sunulan anketi yanıtlamamıştır. Web 2.0 araçları kullanılarak Türkçe öğretmeni adaylarına 8 hafta boyunca birtakım etkinlik yaptırılmıştır. Öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemek için ölçme aracı olarak likert tipinde 20 maddeden oluşan bir anket uygulanmıştır. Anket sonucunda, öğretmen adaylarının Web 2.0 araçlarını kullanmaya yönelik algılarının pozitif yönde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Türkçe öğretmeni adaylarının, Web 2.0 araçlarının yaratıcılığı, kritik düşünme, bilgiyi bulma, sorulara yanıt verme, paylaşma, öğrenen ve öğretene arasındaki dönüt süreçlerinin sağlıklı olması becerilerini geliştireceğini ifade etmektedirler.

Becel'in (2015) yapmış olduğu çalışmada amaç App Store ve Google Play'de yer alan ve yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla geliştirilen uygulamaları

değerlendirmektir. App Store’da 51, Google Play’de 43 olmak üzere 94 uygulama örneklem olarak seçilmiş ve kapsam, geliştirici, öğretim dili ve yöntem açısından incelenmiştir. Çalışma tarama modeli ile yapılmıştır. Çalışmanın evrenini mobil uygulama marketleri olan App Store ve Google Play oluşturmaktadır. Elde edilen veriler içerik analizine göre irdelenmiştir. Araştırmanın sonuç bölümünde, yabancı geliştiriciler tarafından hazırlanan uygulamaların yaklaşık %90 olduğu, büyük bir bölümünün doğrudan çeviriye dayalı olduğu, kulak-dil alışkanlığı yönteminin ön plana alınarak uygulandığı, uygulamaların genelinde öğretim dilinin kaynak dil olarak kullanıldığı, yaygın konuşma kalıpları ve sözcüklerin çeviri yoluyla sunulduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Dumanlı Kadızade (2015) tarafından yapılan araştırmada amaç yabancılarla Türkçe öğretiminde akıllı telefon uygulamalarının Mobil Destekli Dil Öğretimi ile ilişkisinin ortaya konularak değerlendirilmesidir. Araştırmanın evrenini Mersin Üniversitesi’nde öğrenim gören yabancı uyruklu 27 öğrenci oluşturmakta ve bunların 17’si kadın 10’u erkektir. Araştırmada tekil tarama modeli ve anket kullanılmıştır. Anketin sonuçlarının analizinde de betimsel istatistiğe başvurulmuştur. Anket dışında kalan soruların analizinde ise içerik analizi yöntemi uygulanmıştır. Araştırmanın sonuç bölümünde uygulamaların motivasyonu artırdığı, öğrencileri olumlu yönde etkilediği, Türkçenin yabancı dil olarak öğrenilmesi alanında mobil uygulamaların diğer diller kadar detaylı hazırlanmadığı ve yaygın olarak kullanılmadığı gibi sonuçlar yer almaktadır.

Farrokhi (2015) tarafından yapılan çalışmanın amacı Türkçe öğretimi amacıyla hazırlanan Türkçe öğrenim kitabının uygulama bölümünün, e-kitap şeklinde hazırlanmasıdır. Bu amaçtan hareketle e-kitap kullanımının öğrenme üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu, yapılan deneyde e-kitap uygulamalarını kullanan öğrencilerin, geleneksel kitapları kullanan öğrencilere göre daha başarılı olduğu tespit edilmiştir. E-öğrenme, multimedya ve görsel tasarımı üzerine önemli bir kaynak taraması yapılmıştır. Daha sonra eğitici e-kitap hazırlanırken nelere dikkat edilmesi gerektiğine dair bilimsel veriler doğrultusunda bir Türkçe kaynak hazırlanması hedeflenmiştir.

Aslan ve Coşkun (2016) tarafından yapılan çalışmada yabancılarla Türkçe öğretiminde oyun yazılımları ile sözcük öğretimi konusu ele alınmıştır. Marmara Üniversitesi’nde yapılan çalışmada Yabancı Diller Yüksekokulu’nda A1 düzeyinde öğrenim gören öğrencilere anket uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS programı

ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda sözcük öğretiminin %40 oranında ders kitaplarına bağlı kalınarak sürdürüldüğü ve %32,5 oranında kelime ezberlemede zorluk yaşandığı ifade edilmiştir. Çalışmanın ulaşılmış olduğu bir başka zorluk ise öğrenilen veya ezberlenen kelimelerin bir süre sonra unutulmasıdır.

Aytan ve Başal'ın (2016) yapmış oldukları çalışmada ulam temelli sözcük öğretiminin yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin ders başarısı üzerinde etkisi olup olmadığının ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu çalışma İstanbul'daki bir Türkçe öğretim merkezinde A1 düzeyinde öğrenim gören 18-25 yaş aralığında olan 18 deney grubu 21 kontrol grubu olmak üzere 39 öğrenciye uygulanmıştır. Deney grubuna ulam temelli, kontrol grubuna ise ders kitabındaki etkinlikler çerçevesinde sözcük öğretimi yapılmış ve çalışma 5 hafta sürmüştür. Araştırmanın sonuçlarında ulam temelli sözcük öğretiminin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan yöntemler arasında yer alması gerektiği, ulam temelli yöntemin sözcük öğretiminde kullanışlı olduğu tespit edilmiştir.

Güner'in (2016) hazırladığı çalışmanın amacı otantik materyallerin dinlediğini anlama becerisi geliştirmede ne kadar etkili olduğunun saptanmasıdır. Bu araştırmanın evrenini Eskişehir'de 4.sınıfta öğrenim gören toplam 43 öğrenci oluşturmaktadır. 22 öğrenci deney grubu, 21 öğrenci ise kontrol grubu olarak ayrılmıştır. Araştırma ön test son test kontrol gruplu modele göre yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu ve dinleme-anlama düzeyini belirlemek için Dinlediğini Anlama Testi kullanılmıştır. Araştırmaya konu olan Türkçe ders kitaplarındaki üniteler için ders planları ve otantik görev temelli materyaller oluşturulmuştur. Yapılan etkinliklerin bu seviyeyi ne ölçüde geliştirdiğinin tespiti için de dinlediğini anlama testi ön test-son test olarak uygulanmıştır. Sonuçlar SPSS 22.0 ile analiz edilmiştir. Analizler ışığında otantik materyal kullanımının dinleme-anlama seviyelerini olumlu yönde etkilediği ve öğrencilerin dinleme becerisini geliştirmede etkili olduğu saptanmıştır.

Yağcı (2016) tarafından yapılan çalışmada web sitelerini kullanan bireylerin karşılaştıkları sorunların tespit edilmesi ve bu sorunların olabildiğince minimum seviyeye indirilmesi amaçlanmıştır. Türkiye'de faaliyet gösteren üniversitelere ait web siteleri araştırmanın evreni olarak kabul edilmiş ve bu üniversiteler içerisinde Ankara Başkent Üniversitesi seçilmiştir. Ankara Başkent Üniversitesinde eğitim gören 40 kişilik öğrenci grubuna anket ve uygulama testi yapılmıştır. 5'li likert ölçeğine göre hazırlanan anket araştırmanın evreninde yer alan öğrencilere

uygulanmıştır. Araştırmadan, Ankara Başkent Üniversitesi'nin web sitesinin kullanılabilirlik açısından yeterli olmadığı, sunulan bilgilere erişimin kolay ulaşılabilir noktada olmadığı ve hedef kitlenin gereksinimlerini karşılayacak biçimde olmadığı sonuçları çıkarılmıştır.

Aslan'ın (2017) yapmış olduğu çalışmanın amacı Mobil Destekli Dil Öğretimi için kullanılan akıllı telefonların yabancı dil öğretimindeki etkisini ortaya koyarak kullanıcıların beklentilerini belirlemektir. Araştırma tekil tarama modeline uygun olarak yapılmıştır. Çalışmanın örneklemi Marmara Üniversitesi'ndeki Yabancı Diller Eğitimi bölümünde öğrenim gören 100 öğrenciden oluşmaktadır. Yarı yapılandırılmış bir anket veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Bu veriler betimsel istatistik tekniği kullanılarak çözümlenmiştir. Kolay taşınması, kolay ulaşılması, güncellenebilir olmasından dolayı öğrencilerin sözlük uygulamasını sıkça kullandığı tespit edilmiştir. Ayrıca dört temel becerinin geliştirilmesi, bireysel öğrenmeye olanak sunması, eksik öğrenmelerin giderilebilmesi için akıllı telefonların kullanıldığı sonucuna da ulaşılmıştır.

Baş ve Turhan (2017) tarafından hazırlanan çalışmada Poll Everywhere Web 2.0 aracına ve bu araca yönelik olarak planlanan yazma etkinliklerine yönelik öğrenci görüşlerinin alınması amaçlanmıştır. Araştırmada iç içe geçmiş tek durum deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Yıldız Teknik Üniversitesi TÖMER bünyesinde B1 seviyesinde eğitim almakta olan 5 kız 5 erkek 10 öğrenci oluşturmaktadır. Çeşitli soru kalıpları kullanılmış ve yazma etkinlik soruları oluşturulmuştur. Çalışmanın sonunda Web 2.0 aracına yönelik tutumların tespit edilebilmesi için anket; öğrenci görüşlerini almak için de 10 açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu uygulanmıştır. Araştırmaya katılan bireyler Web 2.0 aracıyla ilgili etkili, ilginç, eğlenceli, kolay gibi ifadeler kullanarak olumlu görüşler bildirmişlerdir. Poll Everywhere Web 2.0 aracı için çalışmaya katılan birçok öğrenci olumlu fikir beyan etmiş ve bu yolla hazırlanan etkinliklere yönelik olumlu algı oluşturmuştur. Etkinliklerin öğrencilerin fikirlerini özgürce beyan etmesini, hedef kitlenin dil eğitim seviyesine uygun olduğu, var olan bilgi seviyesini geliştirdiği, sosyal yaşam ile ilişkili olduğu ve kişisel beğeniler ile zıt olmadığı aksine birbirini tamamladığı söylenebilir. Ayrıca ders kitabında yer alan yazma etkinliklerine oranla yaratıcı ve eleştirel yazma becerilerine katkıda bulunduğu ile ilgili sonuçlar elde edilmiştir.

Boyacı ve Güner (2017) tarafından gerçekleştirilen çalışmanın amacı Türkçe'nin temel becerileri olan okuma, yazma, konuşma ve dinleme becerilerinin

geliştirilmesi için hazırlanan teknolojik otantik öğrenme ortamının öğrenen ve öğretenlerden görüşler alınarak ortaya konmasıdır. Araştırma Eskişehir ilinde 4.sınıfta öğrenim gören 20 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın ilk aşamasında, teknolojik otantik öğrenme ortamının nasıl oluşturulabileceği konusunda uzman görüşü alınmıştır. Daha sonra uzmanların görüşlerinden hareketle teknolojik otantik ortam hazırlanmıştır. İkinci aşamada ise bu ortam ile ilgili öğretmen ve öğrencilerin fikirlerinden hareketle iki form oluşturulmuş ve elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Katılımcılar teknolojik otantik ortamı eğlenceli bir araç olarak görmüş ve dört temel beceriye yönelik olarak hazırlanan etkinliklerin bir arada olmasını olumlu görüş olarak ifade etmişlerdir. Ayrıca bu ortamın öğrencilerin hayal güçlerini geliştirdiğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin kendilerine ait bloglarının olmasının Türkçe dersine karşı olumlu bir algı oluşturduğu belirlenmişken, bloglar vasıtasıyla yapılan Türkçe derslerinde en çok metinlerin uzunluğundan şikâyet edildiği tespit edilmiştir. Öğretmenler ise öğrencilerin bu yolla eğitim gördüklerinde derse karşı olan ilgilerinin arttığını, istekli olduklarını ancak bazı noktalarda kendilerinin, öğrencilerin ve ailelerinin teknolojiyi kullanmakta sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Pala, Arslan ve Özdiç (2017) tarafından hazırlanan çalışmanın amacı EBA'nın kullanılabilirliğinin ölçülmesidir. Araştırma, nicel ve nitel araştırma teknikleri kullanılan durum çalışması olarak hazırlanmıştır. Çalışmaya katılan bireylerden EBA'nın kullanılması istenmiş ve verilen görevler yerine getirilirken teknolojik cihazlardan yararlanılarak hangi yollara başvurulduğu kayıt altına alınmıştır. Bu yolla veriler kaydedilerek analiz edilmiştir. Amaç-kullanıcıların hangi doküman ve materyallere ihtiyaç duyduğu ve hangi materyal ve dokümanları daha çok kullandığının tespitidir. Kullanıcılardan otantik görevler istenmiş ve bunların yapılması beklenmiştir. Araştırmacılar tarafından geliştirilen ölçek ve göz-izleme cihazı raporları veri toplanmasında kullanılmıştır. Ayrıca çeşitliliği artırmak için öğretmenlerin farklı branşlardan seçilmesine ve temel düzeyde bilgisayar kullanma yeteneğine sahip olmasına dikkat edilmiştir. Öğretmenlerden biri hariç hepsi EBA'nın kullanılabilirliğini yetersiz bulmuştur. EBA'nın tasarımının karışık olması ve menülerin eksik olması, tanıtıcı içeriklerin olmamasından dolayı içerik konularında eksik olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Turumbetova ve Varol'un (2017) hazırlamış oldukları araştırmada yabancı dil öğreniminde önemli bir etken olan kelime ezberleme veya öğrenmeye yönelik

yardımcı mobil uygulamalarla sözcük öğretiminin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonunda, akıllı telefonların ezberleme ve öğrenmeye yardımcı olabilecek mobil cihazlar arasında olduğu ve bu işlevlerinin göz ardı edildiği tespit edilmiştir. Ayrıca bu işlevlerden yararlanmayı sağlayacak teknik alt yapı ve içeriklerin oluşturulması sağlandığında akıllı telefonların eğitim-öğretimde etkili bir şekilde kullanılabilceği ve eğitim-öğretimi destekleyerek öğrencilerin ezbere ve öğrenmeye yönelik ihtiyaçlarını karşılayabilceği ifade edilmiştir. Mobil cihazlar bünyesinde yer alan akıllı telefonların bu süreçte nasıl yer alabileceğine yönelik olarak hem öğreten hem de öğrenene yönelik ihtiyaçların ortaya çıkarılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Aytan ve Ayhan'ın (2018) yapmış oldukları çalışmanın amacı, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi konusunda hizmet veren web portallarını, sosyal mecraları ve akıllı telefon uygulamalarını bir elektronik tarama neticesinde derli toplu olarak ortaya koyabilmektir. Araştırmada veriler, doküman analizi yöntemiyle elde edilmiştir. Betimsel bir çalışma olan araştırma, uygulama ve açık kaynaklar taranarak hazırlanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan App Store ve Google Play'de 100'ün üzerinde mobil uygulama olduğu, 100 civarında YouTube kanalı olduğu, 5 adet çoklu içeriğe izin veren web portalı, 32'den fazla sosyal medya kaynağı tespit edilmiştir.

Bal ve Uslu (2018) tarafından gerçekleştirilen çalışmanın amacı dijital bölünme kavramının Türkçe öğretimindeki etkisi ve önemini ortaya koymak ve öğreten ve öğrenenler arasındaki dijital bölünmeyi incelemektir. Çalışmada durum incelemesi tekniği kullanılmıştır. Araştırmaya katılan kişileri, Antalya il merkezindeki iki ortaokulun öğrencileri ve Türkçe öğretmenleri oluşturmaktadır. Katılımcıların seçilmesinde kolay ulaşılabilir olmalarına önem verilmiştir. Bu çalışma kapalı uçlu anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Anket ve formların çözümlenmesinde betimsel analiz ve içerik analizi teknikleri kullanılmıştır. Türkçe öğretmenleri ve öğrencilerin teknoloji kullanımıyla alakalı mevcut durumlarını tespit etmek için kullanılan anket verileri betimsel analize tabi tutulmuştur. İçerik analizi tekniği görüşme formlarının incelenmesinde kullanılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin ev ve okulda yeterli imkânlarla sahip olmalarına rağmen teknolojik araç ve gereçleri yeteri kadar kullanamadıkları belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre teknolojik araç ve gereçlerin kullanımında yeterlilikleri yüksek öğrencilerin gerekli araç ve

gereçlere sahip olma konusunda da problem yaşamadıkları ve yaşamlarında aktif olarak kullandıkları belirlenmiştir. Öğrenciler sosyal yaşamlarında teknolojiyi genellikle okul ile ilgili olan alanlarda kullandıklarını dile getirmişlerdir. Teknolojik araç ve gereçleri kullanma yeterlilikleri yüksek olan öğretmenlerin bu durumu sosyal yaşamlarının merkezine yerleştirdikleri gözlemlenmiş ve bu konuda dijital bölünme farkındalığının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Can ve Topçuoğlu Ünal (2018) tarafından gerçekleştirilen çalışmanın amacı EBA'nın ortaokulda öğrenim gören öğrencilerin Türkçe dersine karşı ilgilerinde değişiklik oluşturup oluşturmadığının incelenmesidir. Çalışmanın örneklemi 2016-2017 yıllarında Bursa'da yer alan farklı okullardaki 6.sınıf öğrencisi 48 kişiden oluşmaktadır. Seçilen iki okul A ve B olarak kodlanmıştır. A kodu ile belirtilen 24 öğrenci deney grubu, B kodu ile belirtilen 24 öğrenci kontrol grubu olarak ayrılmıştır. 5'li likert modelinde geliştirilmiş olan Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Bu ölçek A ve B olarak kodlanan gruplara ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Elde edilen veriler t-testine tabi tutulmuştur. Çalışma sonucunda EBA'nın öğrenenlerin ilgisini olumlu yönde biçimlendirdiği saptanmıştır.

Göçmen'in (2018) gerçekleştirdiği çalışmasında amaç otantik dokümanların Türkçe ve Fransızca ders kitaplarında nasıl işlendiği ve bu kitaplarda hangi metodların kullanıldığının belirlenmesidir. Hali hazırda yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesini esas alan ders kitaplarında yer alan otantik dokümanların kültürel ve dilbilimsel açıdan Yeni Hitit Yabancılar İçin A1-A2 ve Tendances A1-A2 adlı ders kitaplarında nasıl kullanıldığının belirlenmesi de bir amaç olarak belirlenmiştir. Bu kitapta yer alan konuları ve temaları meydana getiren, göreve dayalı öğrenme metodundaki teknikler bağlamında, sosyal yaşama yönelik dil yeterliliklerini ölçme çalışmaları oluşturulmuş, içeriğe göre belirlenmiş otantik dokümanlar hazırlanmış ve bunlar öğrenme ortamında Ankara Charles de Gaulle Fransız Lisesi'nde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen yabancı uyruklu öğrencilere uygulanmıştır. Çalışmanın evrenini Ankara'da Özel Charles de Gaulle Okulu II. kademe 2, 3 ve 5. sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile Bilkent Üniversitesi Erasmus programında öğrenim gören öğrenciler meydana getirmiştir. Bu araştırma nitel bir özellik taşımakla birlikte örneklem olarak ders kitaplarında yer alan üniteler ve bu ünitelerden hareketle oluşturulan otantik dokümanlar seçilmiştir. Verilerin toplanmasında ders kitapları, farklı dillerde yazılan makaleler, konferanslar, çevrim içi veri tabanları, basılı ve

elektronik dergiler vb. kullanılmıştır. Araştırmada otantik dokümanların birçok olumlu etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunlar arasında öğrencilerin derse karşı ilgilerini artırma, günlük yaşamın derse aktarılması, kültür aktarımına ortam oluşturma, motivasyon düzeylerinin yükselmesi gibi durumlar bulunmaktadır.

Kalaycı ve Durukan'ın (2018) hazırladığı çalışmanın amacı öğrenci görüşlerinden hareketle Türkçe öğretiminde mobil öğrenme cihazlarının etkisini belirlemektir. Çalışmada, 2017-2018 eğitim yılı güz döneminde KATÜ TÖMER'de öğrenim gören 15 kız ve 12 erkek olmak üzere 27 yabancı uyruklu gönüllü öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda ulaşılan çıktıların incelenmesinde betimsel analiz tekniği uygulanmıştır. Çalışmanın sonuç bölümünde mobil cihazların yabancı dil öğrenimine ve söz varlığını geliştirip yeni kelimeler öğrenmeye katkı sağladığı, öğrencilerin dilin günlük yaşamda kullanılmasını sağlama gibi nedenlerle hedef dili kullandıklarına yer verilmiştir. Mobil öğrenme cihazlarını kullanan öğrencilerin hedef dili bilinçli olarak kullandıkları, mobil cihazların özellikle dört temel beceriden biri olan yazma becerisini geliştirdiği saptanmıştır.

Türker ve Genç (2018), yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Web 2.0 araçları içerisinde yer alan blogların, bir ders dışı öğrenme ortamı olarak kullanıldığında mevcut öğretime etkisinin ne olduğunu araştırmıştır. Öğrenci ve öğretmenlerin görüş ve önerileri alınarak blog destekli öğretim için materyaller geliştirilmiştir. 2016-2017 akademik yılı bahar döneminde Osmangazi Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen B2 düzeyindeki 24 öğrenci çalışma grubunu oluşturmaktadır. Tasarım temelli nitel bir araştırma olan bu çalışmanın uygulama aşamasında kullanılmak için çalışmayı gerçekleştiren kişi tarafından bir blog sitesi oluşturulmuştur. Araştırmanın çıktıları öğrenci ve öğretim elemanları görüşlerinden hareketle oluşturulan formlardan meydana gelmiştir. Ulaşılan bu çıktılar betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda kullanımı kolay ve eğlenceli materyaller olan blogların etkin ve karşılıklı öğrenme ortamları oluşturan ve öğrencilerin öğrenmeye karşı davranış ve düşüncelerini pozitif yönde etkileyen materyaller olduğu tespit edilmiştir. Öğretim elemanları ve öğrenciler ile gerçekleştirilen görüşmelerden hareketle, yabancı dil öğrenenler için blogların yeni ve dikkat çekici bir öğrenme stili olduğu ve okul dışı öğrenme ortamlarına katkı sağladığı belirlenmiştir.

Bozkuş ve Karacabey'in (2019) hazırlamış olduğu araştırmanın amacı Fatih Projesi vasıtasıyla eğitimde teknoloji kullanımının hangi ölçüde olduğunu tespit etmek ve bu konuda projede görev alan koordinatörlerin görüşlerinden yararlanmaktır. 2016-2017 eğitim-öğretim döneminde Şanlıurfa'da görev alan 10 proje koordinatörü araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında uzman görüşüne başvurularak açık uçlu soruların bulunduğu görüşme formu hazırlanmıştır. Oluşturulan form, odak grup görüşmesinde kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre katılımcılar, Fatih Projesi kapsamında donanım ve yazılım olarak ortaya konulan çalışmalar vasıtasıyla öğretmenlerin EBA üzerinden yararlandıkları uygulamalar sayesinde dersi verimli işlediklerini ifade etmişlerdir. Katılımcılar eğitim ortamında birden fazla duyuya hitap eden materyaller sayesinde kalıcılığın ve öğretmenlerin teknolojiyi kullanmaya yönelik motivasyonlarının arttığını belirtmişlerdir. Proje kapsamında sayılan yararlar dışında yaşanan birtakım olumsuzluklar da vardır. Bunlar; öğretmenlerin çeşitli nedenlerle akıllı tahtayı kullanmak istememeleri, elektrik kesintisi yaşandığında akıllı tahtaların eğitim faaliyetlerinde kullanılamaması, internetin akıllı tahtalarda verimli olarak kullanılmamasıdır.

Cayhan ve Karakaş (2019) tarafından yapılan araştırma Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yararlanılan podcastlerin literatürde yer alan araştırmalardan hareketle ortaya konulması hedeflenmiştir. Betimsel taramanın kullanıldığı çalışmada Türkçe podcastler hakkında ayrıntılı bir araştırma yapılmıştır. Tarama "Türkçe öğretimi podcast", "yabancılar Türkçe öğretimi podcast", "learn Turkish podcast" ifadeleri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın sonucunda Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde uygulanmak üzere oluşturulacak podcastlerin taşınması gereken belli başlı özellikler saptanmıştır: Günlük yaşamdaki karşılıklı konuşmalardan örnek vermesi, hedef düzeyde yer alan öğrencilerin yaşaması muhtemel durumları örneklemesi, hedef dilin kültürel özelliklerini yansıtmaması, metin türleri ile eğlendirici ve öğretici biçimde aktarılması, uzman kişilerce oluşturulmasına özen gösterilmesi, dinleme etkinliğinden sonra çeşitli uygulamalarla öğrenmeyi sağlaması, hem yazılı hem de işitsel materyallerin olması.

Göker ve İnce (2019) yapmış oldukları araştırmada Web 2.0 uygulamalarından "3 Dakikada Türkçe adlı" web sitesinin kullanıldığı ders platformlarında yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin sınıf içi ders başarılarındaki değişikliğin tespit edilmesi hedeflenmiştir. Sakarya Üniversitesi Türk

Dili Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde eğitim gören, A1 düzeyindeki 16 deney grubu, 17 kontrol grubu olmak üzere toplam 33 öğrenci çalışma grubunu oluşturmuştur. Deney ve kontrol gruplarının sınıf içi ders başarı puanları yüzde ve frekans analizi kullanılarak ifade edilmiştir. Araştırmada veri toplama araçlarından başarı testi kullanılmıştır. Araştırmada çalışmaya katılan toplam 33 öğrencinin kendilerine ait akıllı telefonların olduğu ve bu telefonlar aracılığıyla günün yaklaşık dörtte birlik zaman dilimini internet kullanarak geçirdiği tespit edilmiştir. Ayrıca çalışmada yer alan öğrencilerin internete erişimde problem yaşamadığı hepsinin internet ağına sahip olduğu ve Web 2.0 araçları deney grubunu oluşturan öğrencilerin akademik başarılarını pozitif yönde etkilediği saptanmıştır.

İskender ve Gücüyeter (2019) tarafından hazırlanan araştırmada, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B2 düzeyindeki öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilmesi için mobil destekli öğretim çerçevesinde WhatsApp'ı kullanmaları hedeflenmiştir. Bu çalışmada karma yöntem kullanılmıştır. Nicel verilerin analizinde SPSS programına nitel verilerin incelenmesinde içerik analizine başvurulmuştur. Atatürk Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde eğitim alan B2 seviyesindeki 16 öğrenci çalışma grubu olarak belirlenmiştir. Bunlardan 9'u deney, 7'si ise kontrol grubu olarak sınıflandırılmıştır. Araştırmada yazma eğitiminin geliştirilmesinde Whatsapp mesajlaşma uygulamasının deney grubuna önemli ölçüde katkı sağladığı görülmüştür.

Korucu ve Biçer'in (2019) hazırladıkları araştırma 2010-2017 yıllarının ilk üç ayında yayınlanmış Türkiye merkezli m-öğrenme üzerine yapılan araştırmaların tanımlayıcı özelliklerini, yöntemsel boyutlarını ve genel eğilimlerini ortaya çıkarmayı hedeflemektedir. Bahsi geçen zaman aralıklarında Türkiye merkezli dergilerde yayınlanan m-öğrenme üzerine yapılan çalışmalar içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Ulaşılan çalışmaları kategorize etmek için m-öğrenme formu kullanılmış ve formlar Microsoft Excel programına işlenmiştir. Araştırmalar konu bakımından değerlendirildiğinde m-öğrenmenin ve m-öğrenme teknolojilerinin ne olduğu, içeriğinde nelerin yer aldığı gibi bulgulara yer verilmiştir. Çalışmanın sonucunda alanda yayınlanan makale ve oluşturulan m-öğrenme platformlarının sık kullanıldığı gibi sonuçlar elde edilmiştir.

Turgut ve Akdemir'in (2019) yapmış oldukları çalışmada amaç öğretmen adaylarının mobil öğrenmeye karşı tutumlarının belirlenmesidir. Türkçe, Zihinsel Engelliler, İlköğretim Matematik, Okul Öncesi, Sosyal Bilgiler ve Sınıf Öğretmenliği

bölümünde okuyan 1004 öğretmen adayı çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Çalışmada betimsel araştırma modelinden ve kesitsel anketten yararlanılmıştır. Toplanan verilerde oluşabilecek hataları önleyebilmek için optik form kullanılmıştır. Katılımcılar tarafından doldurulan formlar dijital ortama aktarılmıştır. T-testi, Tamhane's T2, Bonferroni Post Hoc testleri ve ANOVA testinden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretmen adaylarının mobil öğrenmeye ilişkin tutumlarının genel olarak olumlu olduğu, haftalık internet kullanım sürelerine göre interneti fazla kullanan öğretmen adaylarının mobil öğrenmeye karşı ilgilerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Uçar (2019) hazırlamış olduğu tez çalışması ile bilgisayar destekli yabancı dil öğretiminin ve Türkçenin yabancı dil olarak öğrenimine yönelik uygulamaların tespit edilmesi, gruplandırılması ve öğrenci edinimlerinin ele alınması hedeflenmiştir. Araştırmada nicel ve nitel araştırma yöntemleri bir arada kullanılmıştır. Ondokuz Mayıs Üniversitesi ve Amasya Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezleri'nde öğrenim gören 61 öğrenci araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Çalışmanın neticesinde ulaşılan çıktılar, SPSS ve Microsoft Office Excel programı vasıtasıyla incelenip analiz edilmiştir. Çalışmaya katılan 61 öğrenciden elde edilen sonuçlar çerçevesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde mobil uygulamaların dil becerilerinin gelişmesine katkı sağladığı gözlenmekle birlikte yaş, cinsiyet ve Türkçe kullanma düzeyinde anlamlı bir değişiklik olmadığı belirlenmiştir.

Ünlü (2019) yapmış olduğu çalışmada sanal gerçekliğin amaç odaklı Türkçe öğretimine etkisini ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışma betimsel çalışma şeklinde tasarlanmıştır. Sanal gerçekliğin eğitim-öğretim ortamında zaman, motivasyon, verimlilik vb. gibi birçok açıdan fayda sağlayan bir araç olarak kullanıldığı, Türkçe öğretiminde de yararlı ve destekleyici bir öğrenme-öğretme aracı olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Tenekeci (2020) tarafından yapılan çalışmada web ve mobil uygulamalar bağlamında Türkçe dil bilgisi öğretiminde faydalanılabilecek materyallerin analiz edilerek tanıtılması amaçlanmıştır. Bu çalışmada 23 mobil uygulama ve 7 web uygulaması analiz edilmiştir. Çalışma tarama modeline göre hazırlanmıştır. Uygulamaların faydaları ve tanınırlığı hakkında 20 Türkçe öğretmeninden görüşme formu ile bilgiler alınmıştır. Elde edilen veriler, Nvivo 10 programı ile incelenmiştir. Sonuç olarak web ve mobil uygulamaların öğretimde çeşitliliği sağladığı, grup olarak

araştırma yapma fırsatı sunduğu, anlık dönüt sağlama, zamanı verimli kullanabilme olanakları sunduğu için Türkçe dersinde faydalanılabilecek materyaller olduğu belirtilmiştir. Fakat ifade edilen uygulamaların tanılabilirliği ile ilgili birkaç web sitesi haricinde bilgi sahibi olunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Dil-Teknoloji-İnternet İlişkisi

Dil ile ilgili birçok tanım yapılmıştır. Dil üzerinde birtakım araştırmalar ve çalışmalar gerçekleştirilmiş ve önemiyle ilgili birçok fikir ortaya konmuştur. Dil insanlar arasında duygu ve düşünce alışverişi sağlayan doğal bir köprüdür. “Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimaî bir müessesedir” (Ergin, 1989: 3). Bir başka araştırmacı Aksan da (2007: 55) “Dil, düşünce, duygu ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan, çok yönlü çok gelişmiş bir dizge” olarak tanımlamıştır. TDK’nin güncel Türkçe sözlüğünde (URL 1), “İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban” şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımlar insanlar için yegâne öneme sahip olan dilin, sadece konuşmayı sağlamadığını aynı zamanda birtakım ihtiyaçları da giderdiğini gösteriyor.

İnsanların milliyeti, inançları, örf ve adetleri ne olursa olsun hayatını dil ile kurmuş ve kurmaya da devam etmektedir. Önceleri Orta Asya’da yaşayan Türkler de Türk dilinin özelliklerini önce yaşadıkları çadırlarda daha sonra da dünyanın dört bir yanına göç ederek gittikleri yerlerde yaşatmaya çalışmıştır. Türklerin göç merkezlerinden biri olan Anadolu’da birçok medeniyet yaşamını sürdürmüş ve Anadolu toprakları son olarak Türklere ev sahipliği yapmış ve dillerini burada yaşatma fırsatı vermiştir. Selçuklular, Türk Beylikleri, Osmanlılar ve son olarak da Türkiye Cumhuriyeti bünyesinde yaşayan Türkler kimliğini dil vasıtasıyla kuşaktan kuşağa aktarmışlardır. Bu aktarım önceleri sözlü daha sonra da yazılı olarak devam etmiştir. Dilin günümüze doğru ilerleyişinde yazının önemi yadsınamaz bir gerçektir. Yazının ise en önemli yardımcısı teknoloji ve beraberindeki internet olmuştur.

Çalışmanın bu bölümünde teknoloji kavramını açıklamak yerinde olacaktır. İşman (2008) göre teknoloji; “insan yaşamını kolaylaştıracak bilgileri üretme ve pratik olarak uygulama yolu”dur. Seferoğlu (2006) ise teknolojiyi; “belli amaçlara ulaşmada, belli sorunları çözmede, gözleme dayalı ve kanıtlanmış bilgilerin uygulanması” olarak ifade eder. Türk Dil Kurumu’na göre teknoloji; insanın maddi

çevresini denetlemek ve değiştirmek amacıyla geliştirdiği araç gereçlerle bunlara ilişkin bilgilerin tümüdür (TDK, 2018). Türkiye Bilimler Akademisi Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü'nde ise teknoloji: "Süreçlerin, tekniklerin ve bunların uygulanması ile ilgili alet, makina ve malzemelerin geliştirebilmesini sağlayan bilgi ve deneyimlerin tümü" (TÜBA, 2018) olarak tanımlanmaktadır. Alkan'a (2005) göre teknoloji; insanların yeteneklerini devreye sokarak doğaya hükmedebilmesi için gerekli fonksiyonel işlemleri gerçekleştirmesi ve eğitim yoluyla bu becerilerden daha verimli bir şekilde yararlanması, üst düzeye çıkarmasıdır. 'Teknoloji' kelimesi mal veya hizmetlerin üretiminde kullanılan yol, yöntem ve teknikleri içermektedir. Teknoloji, farklı alanlarda farklı gelişimler göstermiştir. İnternet ile birlikte diğer dillerde olduğu gibi, Türkçe'nin gelişimi de farklı bir yol çizmiştir. Bu noktada internetin tarihi gelişimi ile ilgili bilgilere değinmek faydalı olacaktır.

İnternetin temelleri 1969 yılında Amerikan Askeri Araştırma Projesi (ARPANET) ile birlikte atılmıştır. 1989'da www (World Wide Web) internet dünyasına yeni bir soluk getirmiştir. İlk arama motoru ise Alan Emtage tarafından 1990 yılında oluşturulan Archie olmuştur. İlk web sitesi 1991'de İngiliz mühendis ve bilgisayar bilimi profesörü olan Tim Berners-Lee tarafından kurulmuştur. İnternet ile ilgili çalışmalar Türkiye'de 1980'li yılların sonundan itibaren başlamıştır. 1987'de Ege Üniversitesi TÜVAKA (Türkiye Üniversite ve Araştırma Kurumları Ağı) akademik ağı projesi ortaya konulmuştur. Bu olaydan yaklaşık 4 yıl sonra 1991'de ODTÜ ve TÜBİTAK'ın kurum ve kuruluşlara yönelik ağ projesi çalışması başlamıştır. Türkiye'deki ilk internet ağı kullanımı ise 12 Nisan 1993'te ODTÜ Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın ABD'deki NSFNet ile kurduğu bağlantıdır. Türkiye'de internet kullanımı 2000'li yıllardan itibaren artışa geçmiştir (Kutup, 2010; Saka, 2019).

İnternet, Bilgisayar ağları vasıtasıyla anında haberleşme imkânı sunan ve bireyin birden fazla alıcıya istediği ölçüde bilgi alışverişi sağlayan, etkileşimli ağ sistemleri'dir. "Birden çok bilgisayarın belirli bir yöntemle bağlı kalarak aralarında bağlantı kurmalarına imkân sunan uluslararası bilgi iletişim ağıdır" (Yıldız, 2007: 16). İnternet, "Toplumsal ve teknolojik alanda her türlü değişikliklerden etkilenecek bu değişime kendisini kısa sürede uydurabilen ve önemli olanaklar sunabilen bir iletişim aracıdır" (Karaçor, 2007: 47). Tüm dünya üzerine yayılmış bilgisayar ağlarının birleşiminden oluşan devasa bir yapıdır (Kennedy, 2000). "Birden fazla haberleşme ağının birlikte meydana getirdikleri; metin, resim, müzik, grafik vb.

dosyalar ile bilgisayar programlarını kısaca tüm insanlık bilgisinin ve yaratımının paylaşıldığı ve bilgisayarlar arasında karşılıklı olarak iletildiği, bilgisayarlar arasında kurulmuş bir ağıdır” (Özdilek, 2002: 13). İnternet hayatımızın her alanında olduğu gibi dil alanında da çokça tercih edilen bir ağ haline gelmiştir.

İnternetin yaygınlaşması ile birlikte basılı materyallere duyulan ihtiyaç azalmış ve giderek önemini yitirmeye başlamıştır. İnsanlar yaşamlarını kolaylaştırmak, zamanı etkili ve verimli bir biçimde kullanmak, etkileşimi artırmak için teknoloji ve interneti yaşamlarına entegre etmişlerdir. Bununla yetinmeyip internetin en önemli özelliklerinden biri olan her yerde ve her zaman prensibi insanlar için daha çekici hale gelmiştir. Bununla birlikte insanlar evde, okulda, sokakta, toplu taşıma araçlarında, kafelerde vb. yerlerde telefon veya bilgisayar vasıtasıyla internet adı verilen genel ağa bağlanarak ulaşmak istediklerine kısa sürede erişim sağlayarak sorunlarına çözüm yolları bulmaya çalışmıştır.

İnternet ile ilgili araştırmalar hız kesmeden günümüze kadar devam etmiştir. Prensky’nin (2001) yaptığı araştırmada yer verdiği “dijital yerli” ve “dijital göçmen” kavramları teknoloji kullanımına farklı bir bakış açısı getirmesi yönüyle çok önemlidir. Prensky yaptığı çalışmada 1980 öncesinde doğanlara ‘Dijital Göçmen’ 1980 tarihinden sonra doğanlara ise ‘Dijital Yerli’ ismini vermiştir. Yaş ve teknoloji kullanımı arasında sert bir çizgi çeken bu çalışma günümüze de ışık tutar niteliktedir. Aile büyüklerinin genel olarak basılı materyallere öncelik verdiği ve özellikle de 1980 sonrasında doğup büyüyen kuşak ise telefon ve bilgisayara daha çok yöneldiği bilinmektedir. Bu yönelim ile birlikte telefonlara, bilgisayarlara, tabletlere vb. araçlara ihtiyaç artmıştır. Bu ihtiyaçlara cevap vermek için web siteleri ve uygulamalar hazırlanmaktadır.

Günümüze kadar yapılan araştırmaların sonucunda ise teknoloji ve internet kullanan kuşaklara farklı isimler verilmiştir. Bu isimlendirmelerden bilinen diğer bir kavram ise X, Y ve Z kuşaklarıdır. X kuşağı 1965-1979 arasında doğanları kapsarken, Y kuşağı 1980-1999 yılları arasında doğanları, Z kuşağı ise 2000 yılı ve sonrasında doğanları kapsamaktadır (Aygenoğlu, 2015: 9). X kuşağı, Y ve Z kuşaklarına oranla teknoloji ve internet kullanımı bakımından geride kalmıştır. Bu kuşak; başkaları tarafından yönetilmeyi sevmeyen, idealist, yaratıcı olmayı ön planda tutan, planlı ve programlı yaşamayı seven, otoriter olma özelliklerine sahiptir. Z kuşağı içinde yer alan bireyler hız kavramına oldukça önem vermiştir. Karahisar (2013), bu noktada hız kavramını ön plana çıkararak, özellikle Z kuşağı, hızın önem

kazandığı tüketim toplumunun içine doğmuş ve hızlı yemek yiyen, hızlı iş değiştiren, hızlı okuyan, hızlı yazan, sabırlı olmayan bir kuşak olarak tanımlamıştır. Bahsedilen bu hız insanların dilini de etkilemektedir. Özellikle internet vasıtasıyla yapılan yazışmalarda belli harflerin kullanılmaması ve belli harflerin uzatılarak yazılması hız kavramının dile yansımaları olarak ifade edilebilir. Hızlı yazma veya hızlı konuşma gayreti içinde bulunan insanlar harfleri yutarak konuşmaya başlamış ve konuşma dilinin kuralları üzerinde büyük etki gerçekleştirmiştir. Bu etki sadece konuşma dilinde değil yazı dilinde de kendini göstermiştir. Aşırı kısaltma yapan bu iki kuşak insanının kendi aralarında anlaşmayı bu şekilde sağladıkları da ortaya konulmuştur.

Y ve Z kuşakları bu araştırma için çok önemli bir hedef kitlesi durumundadır. Bu yüzden bu iki kuşak üzerinde durmak son derece önemlidir. Y kuşağı internet, sosyal medya ve mobil cihazların yaygınlaşmaya başladığı dönemde yaşamışlar ve bu konuda bilgi ve beceriye sahiptirler. Y kuşağından sonra gelen Z kuşağı adeta internet içinde doğup büyümektedir. Bu kuşağın üyelerine Kuşak I, İnternet Kuşağı, her zaman çevrim içi gibi çeşitli isimler verilmektedir (Levickaite, 2010'dan akt. Aydın, ve Başol, 2014: 4). Z kuşağı insanları teknolojiye çabuk adapte olan, teknolojinin hayatın olmazsa olmazı olduğunu düşünen bir topluluğa dönüşmüştür. Bu kuşak; oyunlarını, dostlarıyla etkileşimi, alışveriş yapmayı, banka borcunu ödemeyi, araçlarını alıp satmayı bile internet vasıtasıyla yapmaya çalışmaktadır. İnternet vasıtasıyla beğendikleri filmi izlemeyi, hoşlandıkları müzikleri dinlemeyi, bilgi ve oyunlara kolaylıkla ulaşmaktadırlar.

Türkçe öğretiminde teknoloji ve internetin sağladığı; bilgiye hızlıca ulaşmak, karşılıklı etkileşimi sağlamak, kalıcılığı artırmak, zamana ve mekâna bağlı kalmadan etkileşim sağlamak gibi imkânlardan yeterinde yararlanılmadığı düşünülmektedir. Türkçe dersinin birden fazla duyuya hitap edebilmesi, etkinlik temelli öğretime yakın olması, okuma, dinleme, yazma ve konuşma becerilerini bünyesinde barındırıyor olması, teknolojik gelişmelere açık bir ders olması gibi özellikleri onun daha farklı konumda olmasını sağlamaktadır. Bununla birlikte öğrenciler ders kitaplarının yanı sıra Türkçe derslerinde teknolojinin sunduğu olanaklar aracılığıyla birçok görsel ve etkinliğe ulaşabilirler. Böylelikle Türkçe dersleri daha eğlenceli hale geleceği için öğrencilerin motivasyonu da o ölçüde artacaktır. Öğrencilerin ihtiyaç duyabilecekleri, farklı duyulara hitap eden kaynaklar ise Türkçe öğretimi için hazırlanan web siteleri, uygulamalar, dokümanlar, kaynak kitaplar, oyunlar, dramalar, e-materyaller, z-kitaplar vb. ile çeşitlenecektir. Ayrıca farklı etkinlikler ve

tasarımlar sayesinde bilginin kalıcılığının artması, zamandan tasarruf sağlanması, materyal maliyetinin azalması ve en önemlisi de derse ilginin artması beklenmektedir. MEB de bu noktada görülen eksiklerin giderilmesi adına Fatih ve EBA projelerini uygulamaya koymuştur.

Z kuşağı olarak ifade edilen kuşak ilkököl, ortaokul ve lise çağındaki çocukları kapsamaktadır. Bu yüzden Z kuşağının özelliklerini bilip eğitim öğretimi bu kuşağa göre yapılandırmak oldukça önemlidir. MEB bu durumu göz önünde bulundurarak Fatih Projesi'ni geliştirmiş ve bu kitle arasındaki fırsat eşitliğini sağlamaya çalışmıştır. Fatih Projesi'nin hedefleri (URL 2):

Tablo 33: Fatih Projesi Hedefleri

Her Okul İçin	Her Derslik İçin	Her Öğretmen İçin	Her Öğrenci için
VPN- Genişbant İnternet Erişimi	Etkileşimli Tahta	Eba Uygulamalar	Eba Uygulamalar
AltYapı	Kablolu/Kablosuz İnternet Erişimi	Eba Market	Eba Market
Yüksek Hızlı Erişim		Bulut Hesabı	Bulut Hesabı
		Ders Notları Paylaşımı	Dijital Kimlik
			Ödev Paylaşımı
			Bireysel Öğrenim Materyalleri

*<http://fatihprojesi.meb.gov.tr/> adresinden alınmıştır.

Tablo incelendiğinde hedefler arasında her okul için internet alt yapısı oluşturulması, her sınıf için akıllı tahtalar temin edilmesi, her öğretmenin EBA hesabı olması düşünülmektedir. Böylelikle gerektiğinde ders notları paylaşılabilir, her öğrenci EBA hesabı üzerinden öğrenim sağlayacaktır.

Tablodaki veriler ışığında EBA kullanımının öğretmen ve öğrenciye birçok konuda yarar sağladığı yadsınamaz bir gerçektir. Öğrenci veya öğretmen bilgiye anında ulaşmakla kalmayacak aynı zamanda bu platformda yer alan bilgiler birden fazla beceriye hitap etme özelliğine sahip olduğu için kalıcılık artacak, bilgiyi tekrar işleme aşamasında kullanıcılara önemli ölçüde kolaylık sağlayacaktır. Değişen bilişim kültürünün yeni nesle aktarılmasında önemli bir misyon üstlenen EBA, bu açıdan üzerinde durulması gereken önemli bir platformdur. EBA'nın yararları arasında eğitici, yaş seviyelerine uygun görsel ve işitsel materyaller sunma, eğitimde bilimi ve bilişim kültürünü yaygınlaştırma, zengin bir içerik havuzu oluşturarak ihtiyaçlara uygun materyaller oluşturma, oluşturulan bu materyaller vasıtasıyla öğrencilere ve öğretmenlere katkı sağlama, bilgiyi yapılandırma yani yeniden bilgi

üretme ve bunlar üzerinde düşünme ve üst düzey düşünme becerilerini geliştirme, teknolojiyi amaç olarak görmeyip araç olarak kullanılmasını sağlamak vardır.

2.2. Türkçe Öğretim Programlarına Teknolojinin Yansımaları

Eğitimde teknoloji ve internetin kullanımı EBA ile sınırlı kalmamıştır. 2018 yılında yayımlanan Türkçe Öğretim Programı'nda internet ve teknoloji kullanımı ile ilgili birçok kazanıma yer verilmiştir. Bu kazanımlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 34: Türkçe Öğretim Programı Kazanım ve Açıklamaları

Kod	Kazanım	Kazanım Açıklaması
T.6.3.32.	Medya metinlerini değerlendirir.	İnternet, sinema ve televizyonun verdiği iletileri değerlendirmeleri sağlanır.
T.6.3.33.	Bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanır.	
T.6.3.34.	Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.	a) İnternet/yazılı (dergi, kitap, broşür, gazete vb.) kaynakların güvenilirliklerinin sorgulanması sağlanır. b) Bilimsel çalışmalarda ağırlıklı olarak “edu” ve “gov” uzantılı sitelerin kullanıldığı vurgulanır.
T.7.3.31.	Medya metinlerini değerlendirir.	İnternet, sinema ve televizyonun verdiği iletileri değerlendirmeleri sağlanır.
T.7.3.32.	Bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanır.	
T.7.3.33.	Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.	a) İnternet/yazılı (dergi, kitap, broşür, gazete vb.) kaynakların güvenilirliklerinin sorgulanması sağlanır. b) Bilimsel çalışmalarda ağırlıklı olarak “edu” ve “gov” uzantılı sitelerin kullanıldığı vurgulanır.
T.8.3.29.	Medya metinlerini analiz eder.	Medya metinlerinin amaçlarının (kültür aktarma, olay yorumlama, bilgilendirme, eğlendirme, ikna etme) belirlenmesi sağlanır.
T.8.3.30.	Bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanır.	
T.8.3.31.	Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.	a) Blog ve şahsi internet sayfalarındaki bilgilerin güvenilirliği konusunda çalışmalar yapılır. b) Bilimsel çalışmalarda ağırlıklı olarak “edu” ve “gov” uzantılı sitelerin kullanıldığı vurgulanır.

Tablo 2 incelendiğinde özellikle 6, 7 ve 8.sınıf düzeyinde bu kazanımlara yer verildiği görülmektedir. İnternet, sinema ve televizyon gibi araçlar ön plana çıkarılmıştır. Web uzantıları hakkında bilgi sahibi olunması için bu sınıf

düzeylerinde kazanımlara yer verilmiştir. Örneğin 8. sınıflarda yer alan ‘Medya metinlerini analiz eder’ kazanımı; kültür aktarma, olayları yorumlama, bilgilendirme, eğlendirme, ikna etme gibi becerilerin sorgulanmasına temel oluşturacaktır. Sonuç olarak tabloda yer alan kazanımlar, bu becerilerin daha çok somut işlem döneminden soyut işlem dönemine geçiş yapan öğrenciler için uygun olduğu kanısını desteklemektedir.

MEB bu konuyu yaklaşık 15 yıl önce gündeme getirmiştir. Bu açıklamada: “İlköğretim Seçmeli Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı, 31 Ağustos 2006 tarihinde MEB Talim ve Terbiye Kurulunda görüşülerek kabul edilmiştir. Bu doğrultuda, 2006-2007 öğretim yılında MEB’in belirlediği beş pilot şehirde medya okuryazarlığı dersi verilmeye başlanmış, 2007-2008 eğitim-öğretim yılı itibarıyla ilköğretim okullarının 6, 7 ve 8. sınıflarında seçmeli ders olarak verilmeye başlamıştır” (URL 6) ifadelerine yer vermiştir. Bu ders vasıtasıyla ortaokul öğrencilerinin medya değerlendirmesi yapmalarına yardımcı olacak etkinlikler oluşturulmuştur.

2.3. Türkçe Öğretiminde Materyal Kullanımı

Son yıllarda birtakım çalışmalar yapılmış ve programların incelenerek yenilenmesi konusu gündeme gelmiştir. İlköğretim programlarının çağdaş eğitime yer vermesi ve yeni yaklaşımları ele alması gerektiği ortaya çıkmıştır. Çağın getirdiği şartlar ile birlikte kendini yeniden yapılandırma fırsatı yakalayan Türkçe öğretimi, merkezine Yapılandırmacı yaklaşımı koyarak birtakım yenilikleri bünyesinde toplamıştır. Bu yenilikler içinde çoklu zekâ, işbirlikli öğrenme, medya okuryazarlığı, üstbilişsel eğitim, aktif öğrenme, yaşamboyu öğrenme, yeni nesil öğrenme yöntem ve teknikleri, öğrenci merkezli eğitim, tematik yaklaşım, sarmal yaklaşım, internet tabanlı eğitim vb. kavramlar yer almaktadır.

Materyal tasarımı eğitimde gün geçtikçe önemini artıran temel taşlardan biri olmuştur. Bilgiyi ezberlemek yerine bilgiye ulaşma yollarını keşfetmeye çalışan, ulaştığı bilgileri zihninde sentezleyen, üzerine yorumlar katabilen ve bunları günlük hayatında kullanabilen bireyler yetiştirilmesinin esas alındığı bu çağda materyal tasarımı büyük önem taşımaktadır.

Bu noktada iyi bir materyalin taşınması gereken özellikleri ifade etmek gerekmektedir. Tomlinson’a (2012) göre materyaller; öğrencinin ilgisini ve dikkatini çekecek şekilde hazırlanmalı, öğrencinin öğrenirken kendini rahat hissetmesini

sağlamalı, öğrencinin özgüvenini arttırmalı, öğrencinin kendinden bir şeyler katmasını sağlamalı, öğrencileri öğrenmeleri gerekenlere hazırlamalı, öğrencilere özgün bir dil sunmalı gibi özellikler göz önünde bulundurularak profesyonelce hazırlanmalıdır.

Eğitim materyalleri, derste kullanımı öğretmen ve öğrencilerin işini oldukça kolaylaştırmaktadır. Türkçe öğretiminde materyal hazırlanırken bu özellikler dikkate alınmalıdır. Öncelikle hazırlanacak materyalin hedef kitesinin özellikleri iyi tahlil edilmeli ve hedefler bu doğrultuda belirlenmelidir. Öğrencinin yaş, gelişim seviyesi, akademik başarı düzeyi gibi özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır. Hazırlanan materyal konuyla alakalı olmalı, konuyu örneklendirebilir bir nitelikte olmalı, ekonomik olmalı, hazırlanması ve sunulması kolay olmalıdır.

Türkçe öğretiminin somutlaştırılması açısından oldukça önemli olan materyaller, öğretim ortamında birden çok duyu organına hitap ettiğinden kalıcılığı da o ölçüde artıracaktır. Bununla birlikte hazırlanan materyallerin basitten karmaşığa, kolaydan zora, bilinenden bilinmeyene doğru olmasına dikkat edilmelidir. Materyal hazırlama aşamasında yapılandırmacı yaklaşımın temel taşlarından biri olan öğrenci merkezilik göz önünden bulundurulmalı ve öğretmenin rehber olması gerektiği unutulmamalıdır. Güzel'e göre (2010: 112), "Başta öğretim programları olmak üzere öğretim materyali olarak öğrencilere sunulan her türden ders kitabı ve araç gereci, kültürlerarası sevgi hoşgörü mesajları içermeli, bireyin kişisel benliğini geliştirmeye katkıda bulunarak millî düşünce dünyasını oluşturmali, oradan da evrensel düşünce dünyasına doğru ufuklar açmalıdır" Bu ifade ışığında hazırlanan materyallerde bulunması gereken bir diğer özellik de kültür aktarımı hususudur. Bu noktada salt amaç kültür aktarımı olup dil öğretme işlevi geri plana atılırsa amaçtan uzaklaşmış olacaktır. Amaç dil öğretimi olmalıdır ve kültürel aktarımlar hedef kitleye sezdirilerek yapılmalıdır.

Türkçe öğretiminde yararlanılan birçok materyal vardır. Bunlardan biri de otantik materyallerdir. TDK Sözlüğü'nde 'eskiden beri mevcut olan özelliklerini taşıyan, orijinal' anlamı ile yer alan "otantik" kavramı kendisine öğretim alanında yer bulmuştur (URL 1). Peacock (1997) otantik materyali, "hedef dili konuşan toplumda birtakım sosyal amaçları gerçekleştirmek için hazırlanan materyal" olarak tanımlar. Nunan'a göre (1999) ise "dil öğretme amacı gütmeyen ve özellikle üretilmemiş olan her türlü materyal" otantik materyaldir. Öğretim alanında genel

olarak bu konu otantik öğrenme, otantik görev ve otantik materyal olarak üç başlık altında değerlendirilmektedir.

Otantik öğrenme, gerçek yaşam değerine ve öğrencilerin bilgiyi aktif olarak yapılandırma işlevine sahip, problem çözme ve açık uçlu görevleri tamamlama için kullanılan öğrenmedir (Koçyiğit, 2011). Otantik görev, Rule (2006) tarafından “öğrencilerin karmaşık olaylar karşısında problem çözebilme ve okulda öğrendiği bilgi ve becerileri sosyal hayatta kullanabilme ve ihtiyaç duydukları bilgi ve becerileri kazanmalarına olanak sağlayan görevler” olarak ifade edilmiştir. Otantik materyal ise “hedef dili konuşan insanların günlük yaşamlarında kullanmalarına yönelik olarak hazırlanmış, herhangi bir pedagojik özellik taşımayan materyaller otantik materyallerdir” (Temizyürek ve Birinci, 2016).

Yukarıda da belirtilen özelliklerin dışında otantik öğrenmenin temel özellikleri arasında görev temelli olması yer almaktadır. Otantik öğrenme, okul veya sınıf sınırları dışındaki sosyal yaşam ile yakından ilgilidir ve öğrencinin araştırma inceleme yapıp bilgiye kendisinin ulaşması amaçlanır. Bu da öğretmeni eğitim-öğretimin merkezine koymak yerine öğrencilere rehber konumuna yerleştirmiştir. Ayrıca otantik öğrenme analiz, sentez, değerlendirme gibi üst düzey düşünme becerilerini geliştirme açısından da önemlidir. Gazeteler, hikâyeler, dergi ve kitap kesitleri, reklam broşürleri, tabelalar, bilbordlar, bloglar, haber yazıları, yazışmalar, web siteleri, programlar, tablolar, biletler, e-postalar, bildiriler otantik materyal olarak kullanılabilir. Lee (1995: 325) otantik materyalleri “gerçek yaşamda herhangi bir iletişimsel işlevi yerine getiren ve dil öğretimi amacıyla hazırlanmamış metinler” olarak tanımlamıştır. Materyallerin otantik olarak değerlendirilmesi için materyalin ana dil olarak konuşan bireyler için aynı dili kullananlar tarafından üretilmesi gerekir. Bu materyaller, tam ve doğru olarak algılanıp etkileşim sağlanabilmesi açısından üretilen sözlü, yazılı, basılı veya basılı olarak yayınlamayan materyallerdir. Bir materyalin otantik sayılabilmesi için o materyalin eğitim-öğretimde kullanmak amacıyla değil, o dili öğrenenler arasında anlamlı kılınacak ve iletişime yön verecek şekilde hazırlanmış olması gereklidir (Lüleci, 2010: 542). Bu bağlamda otantik materyallerde amaç öğretim değil sadece iletişimin sağlıklı bir şekilde yürütülmesidir.

Son zamanlarda otantik materyal ve otantik olmayan materyaller arasındaki ayrımın tam olarak ortaya konmadığı görülmektedir. Otantik materyallerde dil verileri gerçek yaşamda iletişimi sağlamak amacıyla üretilmişlerdir. Otantik olmayan

materyaller ise özellikle dil öğretimi amacıyla üretilmiş olup, bu materyallerde kullanılan dil yapay bir özellik gösterir. Bu materyallerdeki yapılar ve cümleler her zaman iyi bir şekilde kurulmuştur. Otantik materyallerde kullanılan dil doğal olduğu için yanlış başlangıçlar, eksik cümleler bulunabilmektedir. Otantik materyaller dilin iletişimsel yönünü geliştirmek için kullanışlı iken, otantik olmayan materyaller dilin gramerini öğretmek için kullanışlı olabilirler (Miller, 2003). Ortaya konan bu bilgiler ışığında otantik olmayan materyallerin aslında bir amaç doğrultusunda üretildiği, bu amacın da genel olarak dilin, dil bilgisel yönünü örneklendirmek olduğu da söylenebilir. Otantik materyaller ise bunun tam aksine üretilme amacı dil öğretmek olmayan geleneksel özellikler taşıyan ve dilin iletişimsel yönüne hitap eden dil etkinliklerinde kendilerine çokça yer bulan materyaller olarak ifade edilebilir.

Otantik materyallerin günlük hayatta, ana dil öğretiminde ve hayatın geri kalan kısmında onu kullanan kişi ve gruplara birçok katkısı vardır. Otantik materyaller öğrencilere doğal bir dil malzemesi sunar ve bu sayede öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Öğrenciler bu materyaller sayesinde hem gerçek dille karşılaşmış olmakta, hem de bu materyaller aracılığıyla dile ve kültüre ilişkin olumlu motivasyon sağlamaktadırlar. Otantik dil materyallerinin öğrenci seviyesine uygun olarak seçilmesi halinde öğrencilerin dile yönelik becerilerinin geliştirilmesi sağlanabilir. Sürekli kolay ve yapay malzemeye maruz kalan öğrenciler, kısa vadede başarı gösterir ancak uzun vadede başarı göstermek daha önemli görülmektedir (Durmuş, 2013: 1296). Otantik materyallerin doğal bir malzeme oluşturması, dil ve kültür arasındaki etkileşimi kolaylaştırması ve kullanan kişilerin seviyesine göre oluşturulması son derece önemlidir. Dilin öğrenciler tarafından daha rahat bir şekilde üretilmesini sağlaması, dil öğreniminin kolaylaştırması, sosyal yaşamda karşılaşılacak aktiviteler olduğu için öğrencileri dili kullanma konusunda cesaretlendirmesi, öğrencilerin gerçek dille karşı karşıya gelmelerine imkân sağlaması, öğrencilerdeki güdülemeyi artırması, yeterlilik ve performans arasındaki boşluğu doldurması (Temizyürek, Binici, 2016: 57) otantik materyalin yararları arasında sayılabilir.

Otantik materyallerin Türkçe öğretimindeki birçok etkisi vardır. Özellikle son yıllarda ülkemize göç etmek zorunda kalan gerek Türk kökenli vatandaşların gerek Arap kökenli sığınmacıların Türkçe öğrenmesinde otantik materyaller önemli bir yere sahiptir. Ancak otantik materyaller belli bir toplum göz önüne alınarak oluşturuldukları için o toplum hakkında bilgi sahibi olmayan öğrencilerin otantik

materyallerden yararlanması söz konusu olamamaktadır. (Widdowson, 1998: 712). Otantik materyaller kullanılmadan önce hedef kitlenin bilgilendirilmesi gerekir. Otantik materyallerden, dil becerileri, kelime ve dil bilgisi öğretiminde aktif olarak yararlanılabilir. Bu tür materyaller ile yabancı dil öğretiminde de başarı sağlanabilir. Özgün örnekler sağladığı için daha etkili olur. Öğrencilerin hedef dilde okuma, konuşma, dinleme, yazma becerisini geliştirerek Ortak Avrupa Dil Çerçevesindeki yabancı dil öğretiminin temel hedeflerinden biri olan, ders içi mekânların dışında hedef dilin etkili birer kullanıcıları olmalarına olanak sağlar (Temizyürek, Birinci, 2016: 56).

Otantik materyaller içerisinde web siteleri ve uygulamalar da yer almaktadır. Çünkü hem web siteleri hem de uygulamalar ders materyalleri olarak oluşturulmamaktadır. Fakat konunun içeriğine ve hedef kitlenin özelliklerine göre web siteleri ve uygulamalardan yararlanılabilir. Bazı web siteleri ve uygulamalar birden çok duyuya hitap ettiği için ders içinde aktif olarak kullanılabilir.

Web siteleri ve uygulamalar farklı yaş, kültür ve eğitim seviyesindeki insanlara hitap etmek için oluşturulmuştur. Oluşturulan bu web siteleri ve uygulamalar özellikle de internetin akıllı tahtalar vasıtasıyla sınıf içinde yer almasından sonra Türkçe öğretiminde etkili bir biçimde yararlanabilecek unsurlar olmuşlardır. Bu unsurları açıklamakta fayda vardır.

2.4. Türkçe Öğretiminde Web Siteleri

Teknoloji kullanımı ve internetin hayatımızın vazgeçilmez bir parçası olması çağın bize sunduğu olanaklar arasında yer almaktadır. Bu olanaklar ile birlikte insanlar market alışverişlerini, banka işlemlerini, gayrimenkul alış satışlarını, eğitimlerini vb. işlerini gelişen teknoloji ve internet yardımıyla yapabilmektedirler.

İnternet ile ilgili birtakım tanımlamalar yapılmaktadır. İnternet, “birden fazla bilgisayarın belirli kurallar doğrultusunda aralarında bağlantı kurmalarına imkân sağlayan uluslararası bilgi iletişim ağıdır” (Bovenzi, 1996 akt. Yıldız, 2002). İnternet, Özkanal (2006) tarafından “bilgisayar ağları aracılığıyla anlık olarak haberleşme imkânı sağlayan ve kişinin çok sayıda alıcı durumundaki bireylere dilediği ölçüde bilgi alışverişinde bulunmasını sağlayan etkileşimsel ağ sistemleri” olarak ifade edilmiştir. “genel ağ” olarak tanımlanan internet ile ilgili ilk çalışmalar 1960’lı yıllarda başlamıştır. Türkiye’de 1993 yılında ODTÜ’den Ankara-Washington arasında kiralık hat ile Türkiye’de ilk internet bağlantısı gerçekleştirilmiştir. Bu

tarihten sonra ülkemizde internet yaygınlaşmaya başlamış ve 2000’li yıllardan sonra cep telefonu ve bilgisayarların da yaygınlaşmasından sonra kullanılma oranlarında artış olmuştur. TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) tarafından son yıllarda internet kullanımı ile ilgili birtakım veriler paylaşılmıştır. Hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması 2020 yılı verilerine göre Türkiye’de internet kullanan bireylerin oranı %75,3 olmuştur. Bu oran 2019 yılında %72,9 idi. Araştırmanın sonuçlarına göre hanelerin %88,3’ünün evden internete erişim imkânına sahip olduğu gözlenmiştir. Bu oran 2019 yılında %83,8 idi. TÜİK’in yapmış olduğu bu araştırmalar günümüz Türkiye’sine bir ışık tutmaktadır (TÜİK, 2020).

TDK tarafından (URL 1) “Kişi veya kuruluşların genel ağda oluşturduğu değişik konulardaki bilgilendirici veya eğlendirici sayfalar” şeklinde tanımlanan web sitesi, bir başka tanımda ise “Çeşitli formlardaki bilgilerin yerini belirlemek, bu bilgilere erişmek, indirmek veya göstermek için birçok standart protokol isteyen bir sunucu sistemidir” (Timisi, 2003: 11) şeklinde ifade edilmiştir. Günümüzde web siteleri etkileşim sağlayan temel unsurlardan biri olmuştur. Bu web siteleri birçok amaca hizmet etmektedirler. Kimi zaman alışveriş için kimi zaman haber paylaşımı yapmak için kimi zaman da dil öğretimi için oluşturulabilmektedirler. Web sayfası hedef kullanıcı grubunun bilgi ihtiyacını karşılamak için oluşturulmakla birlikte, web sitelerinin kullanıcılar tarafından ne sıklıkta kullanıldığı, kullanıcıların bilgilere nasıl ulaştıkları yapılacak olan araştırmalardan elde edilen nitel ve nicel verilerin analizi ve değerlendirilmesi ile mümkündür (Ateş ve Karacan, 2009: 16). Çalışmamız bu işlevi gerçekleştirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Web siteleri insanlar tarafından aktif olarak kullanılmaktadır. Kullanımın aktif ve yaygın olmasını sağlayan bazı özellikler vardır. Öncelikle web, bağımsız olarak çalışan bir sistemdir ve belirli bir topluluğa hitap etmeyip küresel çapta birçok kişi tarafından kullanılması bakımından bütünseldir, çalışma düzeni bakımından güncel programların geliştirilmesi kolaydır, etkin bir çalışma mekânı sunmayı sağlar, belirlenen amaçlara göre kişiselleştirilebilir. Bununla birlikte web siteleri erişim, site görünümü, dolaşım kolaylığı gibi durumlar ve kapsamalar açısından önemlidir (Zeithaml, Parasuraman ve Malhotra, 2000).

Web siteleri genel olarak internet üzerinde grafik, yazılım vb. kaynaklardan yararlanarak yayın yapan kaynaklardır. Web sitelerinin oluşturulmalarındaki temel amaç sahip olunan içeriğin hedeflenen kullanıcı kitlesine etkili bir şekilde sunulmasıdır (Uçak ve Çakmak, 2009). Web siteleri, hedef kitleye ulaşmak için

farklı türlerde oluşturulmaktadır. Bunlar arasında online satış siteleri, blog siteleri, haber siteleri, forum siteleri, kurumsal web siteleri, kişisel web siteleri, oyun siteleri, tanıtım siteleri, paylaşım siteleri vb. web siteleri yer almaktadır.

Görsel 4: Web Sitesi Türleri

Son yıllarda internetin hızla yayılması web ortamlarının eğitim-öğretimde yaygın olarak kullanılmasını sağlamıştır. Bilgisayar, cep telefonu, tablet bilgisayarlar vb. araçların kullanılması bilginin aktarılmasını, hedef kitleye ulaştırılmasını kolaylaştırmıştır. Bunun sonucunda uzaktan eğitim, bilgisayar destekli öğretim, internet tabanlı öğrenme, e-öğrenme gibi öğretim modelleri ortaya çıkmıştır. Bu modellerinden biri de Uzaktan Eğitim'dir. Uzaktan eğitimi tanımlamada daha çok, geleneksel olmayan eğitim, geleneksel olmayan öğrenim, bağımsız çalışma, okul dışında eğitim, okul dışında öğrenim vb. terimler önerilmiş ve kullanılmıştır. Fakat bu terimlerden hiçbiri uzaktan eğitimi tam olarak kapsamamaktadır (Kaya, 1996).

Uzaktan eğitim, öğrenenle öğretmenin fiziksel olarak birbirinden uzakta olduğu bir eğitim biçimidir (Adıyaman, 2002). Uzaktan eğitim, sınıf içi etkinliklerin yapılamadığı durumlarda veya geleneksel eğitim öğretim yöntemlerindeki sınırlılıklar ve yaşanan problemler sebebiyle eğitim çalışmalarını planlayanlar, bu planı uygulayanlar ile öğrenenler arasında eğitim ve öğretim faaliyetlerinin çeşitli ortamlar yoluyla belli bir merkezden sağlandığı bir öğretim yöntemidir (Çağıltay, 2002). Bu tanımlara göre, uzaktan eğitim kavramı, öğrenen ile öğretici kişi veya kitlenin fiziksel olarak aynı ortamda yer almadan ve internet aracılığıyla karşılıklı etkileşim sağlanarak ders içeriklerinin aktarılmasını ifade etmektedir. Uzaktan eğitim, son yıllarda daha çok rağbet görmeye başlamıştır. Bundaki en önemli sebep

ise uzaktan eğitimin; geçmiş yıllarda herhangi bir nedenden dolayı eğitim görmemiş ya da eğitimini yarım bırakmak zorunda kalmış insanlar tarafından bir ihtiyaç olarak görülmesidir.

Ülkemizde genel olarak uzaktan eğitim kademeleri ortaöğretim ve yükseköğretimdir. Uzaktan eğitimle birlikte eğitimde birçok kolaylık sağlanmıştır. Öncelikle uzaktan eğitim, eğitimde ekonomiklik sağlar. Aynı anda daha fazla kişiye ulaşma imkânı sağlar. Yaşam boyu öğrenme felsefesinin yaygınlaşmasını olanak verir. Her yaştan kişinin başvurması ve eğitim alabilmesi nedeniyle ülkenin genel eğitim sisteminin yükselmesine imkân sağlar.

Uzaktan eğitimin avantajlarının yanında birtakım dezavantajları da vardır. Bunlar arasında öğrenme ortamında öğreticinin olmaması, jest ve mimiklerin eğitim ortamına dâhil edilememesi, uzun süre bilgisayar kullanmasından dolayı yaşanan sağlık sorunları, uzaktan eğitim almak isteyen kişilerin teknoloji kullanımında yetersiz olmaları, internet ağının bulunmaması ya da yetersiz olması, grup çalışmalarının uzaktan eğitimde tam olarak gerçekleştirilememesi yer almaktadır.

Bir diğer model ise “web tabanlı eğitim”dir. Web tabanlı eğitim, internet ve teknoloji kullanımının yaygınlaşması sonucu ortaya çıkmıştır. Web Tabanlı Eğitim sistemleri; gelişen web teknolojileri ve bilgisayar destekli uzaktan eğitim ve diğer iletişim sistemleri yardımıyla zaman, mekân ve uzaklığa bağlı kalmadan öğrencilerin grup olarak etkili bir şekilde çalışmalarına imkân sağlayan oluşumlardır (Guzley, Avanzin ve Bor, 2001). Web tabanlı eğitim, öğrenimin özendirildiği ve desteklendiği anlamlı bir öğrenme ortamı oluşturmak için, internet tabanındaki verileri işleyen çoklu ortamlı bir öğretim programıdır (Özarslan, Kubat ve Bay, 2007). Web tabanlı eğitim, eğitimde teknolojinin kullanılması konusunda oldukça etkilidir. Bu durumun yansıması olarak EBA platformu öğretmen ve öğrencilerin eğitim-öğretimde aktif olarak yararlanması için oluşturulmuştur.

Teknoloji ve internet kullanımının yaygınlaşması sonucunda eğitim-öğretimde hayat bulan yeni modellerden biri de E-öğrenme’dir. E-öğrenme, zaman, mekân ve içerik kavramlarını ön plana çıkararak öğrenme kavramına yeni ufuklar katmıştır. İnternet veya internet teknolojileri kullanılarak, öğretmen ve öğrencinin fiziksel olarak aynı ortamda yer almadığı bir eğitim tekniğidir. Khan (1997) e-öğrenme kavramını “öğrenmenin geliştirildiği ve desteklendiği anlamlı bir öğrenme ortamı oluşturmak amacıyla world wide web’in (www) özelliklerinden ve kaynaklarından yararlanan çoklu ortam tabanlı programdır” şeklinde ifade etmiştir.

Gülbahar (2019: 2) e-öğrenmeyi, “öğretim etkinliklerinin elektronik ortamlarda yürütülmesi veya bilgi ve becerilerin elektronik teknolojiler vasıtasıyla aktarılması” olarak tanımlamıştır. Bu tanımlara ek olarak e-öğrenmenin birtakım özellikleri de bulunmaktadır. E-öğrenme çağdaş eğitim ortamı sağlar, eğitimin eğlenceli ve renkli geçmesini sağlar, zaman ve mekân sınırı bulunmamakla birlikte ekonomikliği sağlar, sınıf eğitimlerini destekler.

2.5. Türkçe Öğretiminde Uygulamalar

Bilgisayar, cep telefonu, televizyon gibi teknolojik araçların gelişim hızı son yıllarda giderek artmıştır. Mobil cihazlar içinde yer alan cep telefonları ve bilgisayarlar tatillerde, toplantılarda, iş yerlerinde, okullarda, yolculuklarda günün tamamında olmasa da büyük bir bölümünde kullanıcısının yanındadır. Kullanıcılarına her an her yerde etkileşim sağlayan mobil cihazlar, bu sayede kullanıcılarına birçok etkinlik yapma imkânı da vermektedir. Mobil cihazlar internet etkileşimi sağlayarak alışveriş yapma, sosyal medya kaynaklarını kullanma, uzaktan eğitim sağlama, dünyada ve ülkede olup biten gelişmeleri anında takip etme açısından kolaylıkları beraberinde getirmektedir.

Mobil uygulamalar, bilgisayar, cep telefonu, tablet bilgisayarlar gibi teknolojik cihazlar vasıtasıyla kullanılan yazılımlar olarak ifade edilebilir. Bir başka ifade ile “küçük ve taşınabilir mobil cihazlar üzerinde çalışan, zaman ve mekân kısıtı olmadan kullanıcılara hizmet veren hareketli, kullanımı kolay ve erişilebilir yazılımlardır” (Dursun, 2018). Mobil uygulamalar, “mobil bilgisayar ortamında iyi bir biçimde çalışacak internet uygulamaları”dır (Kim ve Noh, 2003). Mobil cihazlar üzerinde çalışan ve bankacılık işlemlerinden oyuna, web araştırmalarına kadar çeşitli görevleri yerine getiren yazılımlar mobil uygulamalardır (Dursun, 2018). Mobil uygulamalar yemek tariflerinden, yarışmalara, müzik dinlemeye, eğitim almaya kadar birçok alanda internet ağı üzerinde kendisine yer bulmaktadır.

Türkçe öğretimi alanında son yıllarda mobil uygulamalar oluşturulup kullanıcılarına sunulmuştur. Mobil uygulamalar ile birlikte anne karnından başlayarak her yaşa hitap edecek içerikler oluşturulmaktadır. Hazırlanan uygulamalar vasıtasıyla okul öncesi çağda yer alan çocuklara masal, ninni, tekerleme, hikâye vb. metin türleri vasıtasıyla değerler eğitimi verilmektedir. Kimi içeriklerle kültürel aktarım sağlanabilmektedir. İlkokul çağında okuma ve yazma öğretiminde, öğrencinin kendisini daha iyi ifade edebilecek söz varlığına sahip olması için çeşitli

kelime üretimi sağlayan oyunlar ile birlikte dil gelişimine yardımcı uygulamalar oluşturulmuştur. Ayrıca çeşitli tiyatro, drama ve canlandırmalar vasıtasıyla çocuğun toplumdaki rollerini benimsetici etkinliklerin yer aldığı uygulamalar bulunmaktadır. Ortaokul ve lise döneminde genellikle kişisel gelişim için ve sınava hazırlık amacıyla başvuru alan uygulamalar önemli bir portföy oluşturmuştur. Nitekim uygulamalar zaman geçirmeye yarayan bir işlev olmaktan çıkmış ve gün geçtikçe insanların hayatında önemli bir yere ulaşmıştır.

Uygulamaların temin edilmesinde genellikle akıllı telefonlar kullanılmaktadır. Akıllı telefonlar IOS ve Android işletim sistemleri vasıtasıyla çalışmaktadır. App Store ve Google Play, Türkçe öğretimi için oldukça önemlidir. Çünkü bu iki e-mağaza en fazla başvuru alan mobil kaynaklar içerisinde yer almaktadır. App Store 10.07.2008 tarihinde kurulmuştur ve bünyesinde kitaplar, iş dünyası, kataloglar, eğitim, eğlence, finans, oyunlar, dergiler ve gazeteler, alışveriş gibi birçok kategori bulundurmaktadır. Google Play ise 23.10.2008 tarihinde kurulmuştur ve bünyesinde Google play müzik, google play kitaplar, google play filmler ve tv, google play gazeteklik, google play oyunlar gibi birçok uygulama bulundurmaktadır. Her iki platform da çalışmamızda araştırma materyali olarak kullanılmıştır.

App Store ve Google Play üzerinde yayın yapan uygulamaları indirirken birtakım kriterleri göz önünde bulundurmakta fayda vardır. Öncelikle arama yapılırken anahtar sözcüğün arama çubuğuna doğru bir şekilde yazıldığına dikkat edilmelidir. Daha sonra bulunan sonuçlardan, aranan kavram ile istenilen kavramın ne derecede ölçüştüğü tespit edilmelidir. Bu aşamadan sonra ise uygulamanın ne kadar indirildiği, hangi yaş düzeyine hitap ettiği, kaç yıldız aldığı, yapılan olumlu ve olumsuz yorumları, kişisel bilgilerimizi hangi ölçüde koruduğu ve özellikle de Türkçe öğretimi ile ne kadar ilgili olduğuna dikkat edilmelidir. Çünkü bazı uygulama sahibi kişi veya kurumlar indirme sayısını artırmak için gerek görsel gerekse de açıklamalar kısmında Türkçe öğretimi ile ilgili olduğundan bahsetse de uygulama indirilip kurulduktan sonra bu durumun bizleri yanılttığı ortaya çıkmaktadır.

Sonuç olarak son yıllarda işlevsel olarak kullanılan web siteleri ve uygulamalardan olabildiğince yararlanmak için web sitesi ve uygulamalar hakkında farkındalık oluşturulması gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında Türkçe'yi ana dili veya yabancı dil olarak öğrenen bireylerin, web sitesi ve uygulamalardan mümkün olduğunca faydalanabilmeleri için web siteleri ve uygulamaların Türkçe öğretimi ile ilgili içeriklerinin tanıtılması Türkçe öğretimi alanına katkı sağlayacaktır.

Çalışmamız bu amacı yerine getirmek ve içerikleri toplu biçimde analiz ederek Türkçe öğretimi başta olmak üzere dil öğretimini temel alan birçok alanda çalışan araştırmacı ve eğitimcilere yol göstermek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın deseni, araştırma materyali, verilerin toplanmasına ve toplanan verilerin değerlendirilmesi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Deseni

Türkçe öğretimi alanında hazırlanan web site ve uygulamaların incelenmesini ele alan bu araştırma tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Tarama modeli, “araştırmanın konusunu oluşturan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlamaya çalışır” (Karasar, 2016: 109). Ayrıca araştırmanın amacına ulaşabilmesi için toplanan veriler “betimsel analiz” yöntemiyle değerlendirilmiştir. “Betimsel analizde, görüşülen ve gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. Bu tür analizde, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmak amaçlanır” (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 239).

3.2. Araştırma Materyali

Araştırmanın materyalini Google arama motoru üzerinden yapılan taramalarda, web sayfasına ulaşılabilen Türkçe öğretimi ile ilgili web siteleri (TÖMER web siteleri, diğer kurumsal web siteleri ve kişisel web siteleri) ile Google Play ve App Store üzerinden ücretsiz erişilebilen ve Türkçe öğretmek amacıyla hazırlanan uygulamalar oluşturmaktadır.

3.3. Verilerin Toplanması

Google arama motoru aracılığıyla Türkçe öğretimi amacıyla hazırlanan kurumsal ve kişisel web siteleri ile Google Play ve App Store üzerinden ücretsiz erişilebilen ve Türkçe öğretimi amacıyla hazırlanan uygulamalardan elde edilen veriler doküman incelemesinden yararlanarak oluşturulmuştur.

Doküman incelemesi, yazılı belgelerin içeriğini titizlikle ve belirli bir sistem dâhilinde değerlendirilmesi amacıyla kullanılan bir nitel araştırma yöntemidir (Wach, 2013). Doküman incelemesi anlamlı hedeflere ulaşmak, ilgili konu hakkında bir

anlayış oluşturmak, deneysel bilgi geliştirmek için verilerin incelenmesini ve değerlendirilmesini gerektirmektedir (Corbin ve Strauss, 2008).

Kitaplar, dergiler, mektuplar, gazeteler, hatıratlar, makaleler, fotoğraflar, videolar doküman olarak kabul edilmektedir. Dokümanlar niteliklerine ve bulundukları ortama göre ikiye ayrılmaktadırlar Niteliklerine göre dokümanlar içerisinde yazı temelli olan, görüntü temelli olan, ses temelli olan, görsel-işitsel temelli olan materyaller yer almaktadır. Bulundukları ortama göre dokümanlar ise yazılı olan, filmsel olan, bilgisayar üzerinde olan, taşınabilir olan dokümanlar olarak ele alınmıştır (Geray, 2006). Bu tasnife göre çalışmamız “bilgisayar üzerinde olanlar” kategorisinde incelenmektedir. Çalışmada doküman analizi kapsamında Türkçe öğretilimi alanında oluşturulan kurumsal ve kişisel web siteleri ile Google Play ve App Store vasıtasıyla oluşturulmuş uygulamalar ele alınmıştır.

3.3.1. Web Siteleri

Türkçe öğretilimi alanında hazırlanan web siteleri ilgili bilgilerin toplanması için Veri Toplama Aracı 1 (Web Siteleri) formu oluşturulmuştur. Bu formun oluşturulması sırasında öncelikle kurumsal web siteleri incelenmiştir. Bununla birlikte YÖK web sitesi de incelenmiştir. YÖK web sitesinde yer alan “Tüm Üniversitelere Ait İletişim Bilgileri” adlı dosya incelenmiştir. İnceleme sonrasında listede yer alan 207 üniversitenin web sitelerine ulaşılmıştır. Üniversitelerin web sitelerinden hareketle, üniversite bünyelerinde faaliyet gösteren TÖMER web sitelerine erişim sağlanmıştır. Bahsi geçen 207 üniversitenin 131’inde TÖMER bulunduğu tespit edilmiştir.

Üniversite bünyelerinde bulunan TÖMER web sitelerinin incelenmesinde kolaylık sağlaması açısından TÖMER web siteleri için birer kod atanmıştır. Kodlar TÖMER’lerin kuruluş sırasına göre verilmiştir. Örneğin ilk sırada bulunan Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi için T1 kodu belirlenmiştir. Sonraki üniversite olan Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü için T2 olarak sürdürülen kodlama son sıradaki üniversite olan Antalya Akev Üniversitesi Türkçe Öğretilimi Uygulama ve Araştırma Merkezi için T131 olarak isimlendirilmiştir. Diğer Kurumsal Web Siteleri ve Kişisel Web Siteleri için de aynı kriterler uygulanmıştır. Yunus Emre Enstitüsü için D1, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) için D2, Maarif Vakfı için D3 kodu kullanılmıştır. Kişisel Web Siteleri içinde yer alan Türkçe Öğretilimi adlı web sitesi

için K1, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi adlı web sitesi için K2 ve Gürkan Bilgisu Ağ Günlüğü adlı web sitesi için K3 kodu kullanılmıştır.

Türkçe öğretimi için hazırlanan kurumsal ve kişisel web siteleri incelenmiş ve bu sitelerde yer alan başlıklar değerlendirilmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda Kurumsal, Genel Bilgiler, Merkezimiz, Şubemiz gibi bilgilerin Hakkında başlığı altında birleştirilmesi kararlaştırılmıştır. Yine aynı şekilde Etkinlikler başlığı içinde faaliyetler ile ilgili bilgiler; Yönetim başlığı içinde personel, kadromuz, idari yapı vb. bilgiler; Amaç başlığı içinde misyon, vizyon, tarihçe vb. bilgiler; Kurslar başlığı içinde sınav, sınava hazırlık kursları, kur programı vb. bilgiler; Eğitim-Öğretim başlığı içinde dersler, uzaktan eğitim, planlama vb. bilgiler; Mevzuat başlığı içinde yönetmelik, yönerge vb. bilgiler; Faydalı Linkler başlığı içinde bağlantılar ile ilgili bilgiler; Akademik Takvim içinde ders programı, öğretim takvimi vb. bilgiler; Galeri başlığı içinde arşiv, fotoğraf, video vb. bilgiler; Başvuru başlığı içinde kayıt ile ilgili bilgiler; Öğrenci İşleri başlığı içinde öğrenci ile ilgili bilgiler; Formlar Başlığı içerisinde dokümanlar, belgeler vb. bilgiler; Yayınlar içerisinde dergiler ile ilgili bilgiler; Diğer Diller başlığı içinde diller, diğer dil kursları gibi bilgiler birleştirilmiştir. Bahsedilen bu başlıklar birbiri ile alakası yönünden değerlendirilerek 23 ana başlığa ulaşılmıştır. Buna göre kurumsal ve kişisel web sitelerinde bulunan ana başlıklar şu şekilde oluşturulmuştur.

Tablo 35: Web Siteleri İçin Belirlenen Ana Başlıklar

Sıra No	Ana Başlık	Sıra No	Ana Başlık
1	Ana sayfa	13	Duyurular
2	Hakkında	14	Yayınlar
3	İletişim	15	Faydalı Linkler
4	Amaç	16	Formlar
5	Yönetim	17	Mevzuat
6	Kurslar	18	Galeriler
7	Eğitim-Öğretim	19	Diğer Diller
8	Başvuru	20	Kalite Kontrol
9	Öğrenci İşleri	21	Ücretler
10	Akademik Takvim	22	Sertifikalar
11	Haberler	23	Sıkça Sorulan Sorular (S.S.S)
12	Etkinlikler		

23 başlıktan oluşan bu şablon veri toplama aracına dönüştürülmüştür (Ek 4). Oluşturulan veri toplama aracı hem kurumsal web siteleri hem de kişisel web siteleri için kullanılmıştır.

3.3.2. Uygulamalar

Türkçe öğretimi ile ilgili oluşturulan mobil uygulamaların analiz edilmesi amacıyla Android işletim sistemi üzerinden faaliyet gösteren *Google Play* ve iOS işletim sistemi üzerinde faaliyet gösteren *App Store* uygulamaları Türkçe öğretimini yansıtan anahtar kelimeler aracılığıyla taranmıştır. Türkçe öğretimi ile ilgili kelimeler alfabetik olarak aşağıda sıralanmıştır:

Tablo 36: Uygulamalarda Taranan Anahtar Kelimeler

Sıra No	Anahtar Kelime	Sıra No	Anahtar Kelime
1	Animasyon	18	Karikatür
2	Anlama	19	Kelime Öğretimi
3	Anlatma	20	Konuşma
4	Atasözü	21	Masal
5	Bilmece	22	Ninni
6	Bulmaca	23	Okuma
7	Çeviri	24	Oyun
8	Çizgi Film	25	Roman
9	Destan	26	Sayısmaca
10	Deyim	27	Sözlük
11	Dil Bilgisi	28	Şarkı
12	Dinleme	29	Şiir
13	Efsane	30	Tekerleme
14	Etimoloji	31	Tiyatro
15	Fabl	32	Türkçe
16	Fıkra	33	Yazma
17	Hikâye		

Belirlenen 33 anahtar kelime ile *Google Play* ve *App Store* uygulamalarında yapılan tarama neticesinde elde edilen veriler, Türkçe eğitimi alanında yer alan konular açısından gruplandırılmış ve 16 kategori altında sınıflandırılmıştır. Bu kategoriler şu şekildedir:

Tablo 37: 16 Anahtar Kelime Tablosu

Sıra No	Anahtar Kelime	Sıra No	Anahtar Kelime
1	Okuma	9	Görsel Yorumlama
2	Yazma	10	Oyun
3	Konuşma	11	Bulmaca/Bilmece
4	Dinleme	12	Masal/Hikâye
5	Dil Bilgisi	13	Çeviri
6	Söz Varlığı	14	Şarkı
7	Sınava Hazırlık	15	Ninni
8	Sözlük	16	Karikatür

Uygulamaların ayrıca hedef kitle, indirilme sayısı, beğeni sayısı bakımından da değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu nedenle uygulamaların değerlendirilebilmesi amacıyla 16 anahtar kelimeden oluşan; uygulamaların hedef kitlesi, indirilme sayısı ve beğeni sayısını da içeren bir veri toplama aracı araştırmacı tarafından oluşturulmuştur (Ek 5). Ayrıca uygulamaların indirilme sayısındaki veriler yuvarlanarak yazılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada web siteleri ve uygulamaların incelenmesi amacıyla betimsel analizden yararlanılmıştır. Betimsel analiz “belirli bir konu üzerinde yapılan çalışmaların ele alınıp eğilimlerinin ve araştırma sonuçlarının tanımlayıcı bir boyutta değerlendirilmesi”dir (Çalık ve Sözbilir, 2014). Betimsel analiz dört aşamadan oluşur: Betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma, tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması, bulguların yorumlanması (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 240).

Çalışmaya öncelikle konu ile ilgili çerçeve oluşturmak amacıyla alanyazın taraması yapılarak başlanmıştır. Çalışmanın sınırlarının belirlenmesi ve iskeletinin oluşturulması amacıyla web siteleri ve uygulamalar ile ilgili dergiler, tezler, makaleler, bildiriler, akademik çalışmalar ve kitaplar vasıtasıyla tarama yapılmıştır. Ayrıca Google Akademik, Ulusal Tez Merkezi, Dergipark gibi internet veri tabanları kullanılmıştır. Tez için gerekli olan web siteleri ve uygulamalar için Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yer alan tüm üniversitelerin web siteleri incelenmiş ve TÖMER’e sahip olan üniversitelerin web siteleri uygun bulunmuştur. Ayrıca Google arama motoru üzerinden Türkçe öğretimi ile ilgili gerekli araştırmalar yapılarak bu alanla ilgili web siteleri tespit edilmiştir. Tespit edilen Türkçe öğretimi ile ilgili web siteleri kurumsal web siteleri ve kişisel web siteleri olmak üzere kategorize edilmiştir. Kurumsal web siteleri TÖMER’ler ve Diğer Kurumsal Web Siteleri başlığı altında incelenmiştir. Kurumsal ve kişisel web siteleri “Ana sayfa, Hakkında, İletişim, Amaç, Yönetim, Kurslar, Eğitim-Öğretim, Başvuru, Öğrenci İşleri, Akademik Takvim, Haberler, Etkinlikler, Duyurular, Yayınlar, Faydalı Linkler, Formlar, Mevzuat, Galeriler, Diğer Diller, Kalite Kontrol, Ücretler, Sertifikalar, Sıkça Sorulan Sorular (S.S.S)” olmak üzere 23 ana başlık açısından analiz edilmiştir. Kurumsal ve kişisel web sitelerine ait olan veriler kullanım sıklıklarına bağlı olarak gruplandırılmıştır. Çıkan sonuçlar basit istatistiksel araçlar N, f, % kullanılarak gösterilmiştir.

Uygulamalar bölümünde ise App Store ve Google Play üzerinden 33 anahtar kelime vasıtasıyla bir tarama yapılarak bulunan sonuçlar ilgili sonuç olup olmama durumuna göre analiz edilmiştir. İlgili olan sonuçlar excele kodlanmıştır. Bu anahtar kelimeler ayrıca indirilme sayısı, aldığı yıldız (beğeni), hitap ettiği düzey (yaş seviyesi) bakımından incelenmiş daha sonra okuma, yazma, konuşma, dinleme, dil

bilgisi, söz varlığı, hızlı okuma, sınava hazırlık, sözlük, görsel yorumlama, oyun, bulmaca, masal/hikâye, çeviri, karikatür, bilmece kriterleri açısından değerlendirilerek çalışmaya dâhil edilmiştir.

3.5. Geçerlik ve Güvenirlik

Çalışmada geçerlik ve güvenirlik, verilerin detaylı sunulması ve uzman görüşü ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasından analizine kadar olan tüm adımlar ayrıntılı bir biçimde ifade edilmiştir. Çalışma sürecinde araştırmacının haricinde alanında uzman öğretim üyelerinin görüşlerine de başvurulmuş ve gereken düzenlemeler yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümünde Türkçe öğretimi alanında hazırlanan web siteleri ve uygulamalara ait bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Web Siteleri

Web sitelerinin birçok türü bulunmaktadır. Araştırmanın bu bölümünde Türkçe öğretimi alanında hazırlanan kurumsal ve kişisel web sitelerine yönelik bulgulara yer verilmiştir.

Görsel 5: Türkçe Öğretiminde Web Siteleri

WEB SİTELERİ

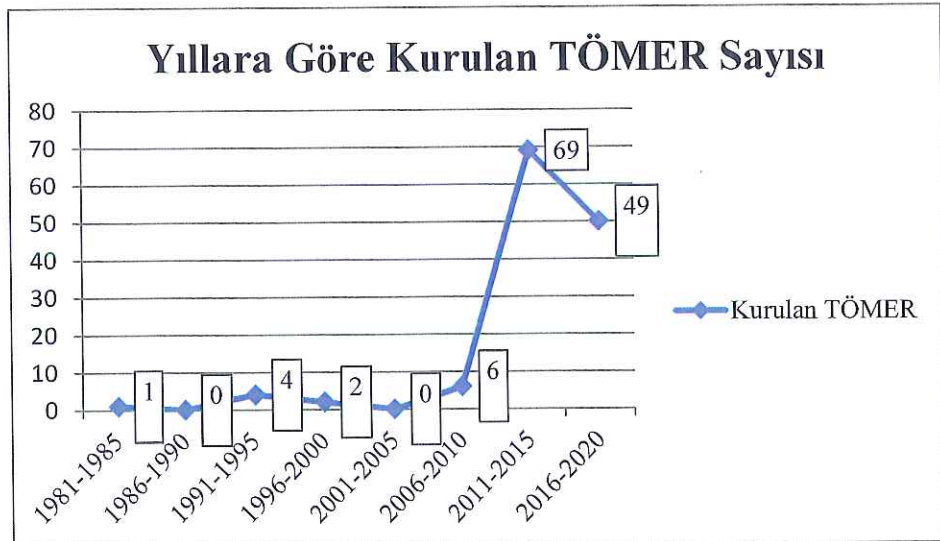
KURUMSAL WEB SİTELERİ	KİŞİSEL WEB SİTELERİ
TÖMER Web Siteleri	Kişisel Web Siteleri
Diğer Kurumsal Web Siteleri	

A) Kurumsal Web Siteleri

4.1.1. TÖMER Web Sitelerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi

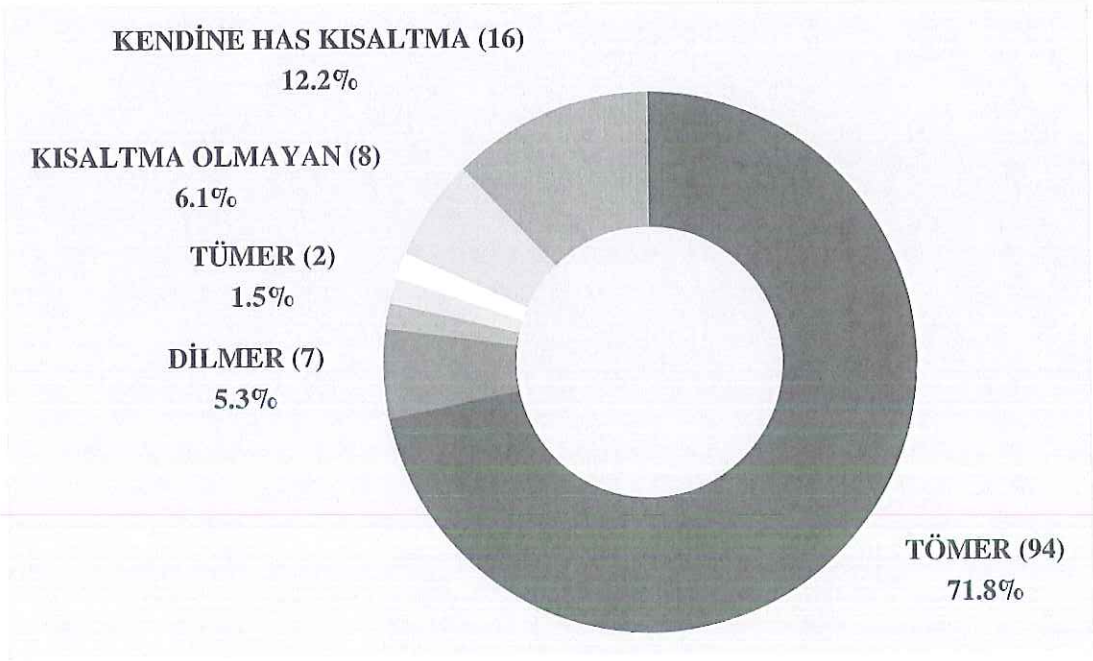
Kurulan TÖMER sayıları yıllara göre değişkenlik göstermektedir.

Grafik 10: Yıllara Göre Kurulan TÖMER Sayısı

Grafik 5'e göre Türkiye'de yer alan Türkçe öğretim merkezleri genel olarak TÖMER adını kullanmaktadır. Faaliyetlerine devam eden 131 üniversiteden 94'ü TÖMER kısaltmasını kullanmaktadır. 7 üniversite DİLMER ismini kullanırken, ikişer üniversite KARDİL, TÜMER ve TÜRKMER kısaltmalarını tercih etmiştir. 16 üniversite kendine has kısaltmalar kullanırken 8 üniversite herhangi bir kısaltma kullanmamaktadır.

Grafik 12: Türkçe Öğretim Merkezlerinin Kısaltma İsimlerinin Oransal Gösterimi

Grafik 6'ya göre %71,8 ile en fazla kullanılan kısaltma isim TÖMER olmuştur. Bu kısaltma ismi %5,3 ile DİLMER, %1,5 ile TÜMER, TÜRKMER ve KARDİL takip etmiştir.

Kurumsal web siteleri içerisinde değerlendirilmesi yapılacak ilk web sitesi TÖMER web siteleri olmuştur. Kriterler açısından yapılan değerlendirmeler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 38: TÖMER Web Sitelerinin İncelenmesi

Sıra No	Ana Başlık	f	%
1	Ana sayfa	109	82
2	Hakkında	122	93
3	İletişim	127	98
4	Amaç	102	77
5	Yönetim	121	92
6	Kurslar	86	65
7	Eğitim-Öğretim	80	61
8	Başvuru	50	38
9	Öğrenci İşleri	18	13
10	Akademik Takvim	65	48
11	Haberler	83	63
12	Etkinlikler	73	54
13	Duyurular	104	79
14	Yayımlar	18	13
15	Faydalı Linkler	48	36
16	Formlar	53	38
17	Mevzuat	84	64
18	Galeriler	44	33
19	Diğer Diller	10	8
20	Kalite Kontrol	28	21
21	Ücretler	45	34
22	Sertifikalar	32	24
23	Sıkça Sorulan Sorular (S.S.S)	16	12

Yukarıda yer alan tabloda TÖMER web sitelerinin incelenmesi sonucunda genel olarak şunlar söylenebilir. Öncelikle bu 23 başlık içerisinde en fazla yer verilen ana başlık İletişim olmuştur. 131 üniversite içerisinde 129 üniversitesinin TÖMER web sitesinde İletişim başlığına yer verildiği tespit edilmiştir (%98). Bunu sırasıyla 123 TÖMER web sitesi ile Hakkında (%93), 121 TÖMER web sitesi ile Yönetim (%92), 109 TÖMER web sitesi ile Ana sayfa (%82), 104 TÖMER web sitesi ile Duyurular (%79) ve 102 TÖMER web sitesi ile Amaç (%77) başlıkları takip etmiştir.

Bahsi geçen bu 23 başlık içerisinde en az yer verilen başlıklar 10 TÖMER web sitesi ile Diğer Diller (%8), 16 TÖMER web sitesi ile S.S.S başlığı (%12), 18 TÖMER web sitesi ile Öğrenci İşleri (%13) ve 18 TÖMER web sitesi ile Yayınlar başlıkları (%13) ile takip etmiştir.

4.1.2. Diğer Kurumsal Web Sitelerinin Ana Başlıklar Açısından Değerlendirilmesi

Tablo 39: Diğer Kurumsal Web Sitelerinin İncelenmesi

Sıra No	Ana Başlık	Bulunan Web Siteleri	f	%
1	Ana sayfa	D1, D2, D3	3	100
2	Hakkında	D1, D2, D3	3	100
3	İletişim	D1, D2, D3	3	100
4	Amaç	D1, D2, D3	3	100
5	Yönetim	D1, D2, D3	3	100
6	Kurslar	D1	1	33
7	Eğitim-Öğretim	D1, D2, D3	3	100
8	Başvuru	D3	1	33
9	Öğrenci İşleri	D1	1	33
10	Akademik Takvim	-	-	-
11	Haberler	D1, D2, D3	3	100
12	Etkinlikler	D1, D2, D3	3	100
13	Duyurular	D1, D2, D3	3	100
14	Yayınlar	D1, D2, D3	3	100
15	Faydalı Linkler	-	-	-
16	Formlar	D2, D3	2	66
17	Mevzuat	D1, D2, D3	3	100
18	Galeriler	D1, D2, D3	3	100
19	Diğer Diller	-	-	-
20	Kalite Kontrol	-	-	-
21	Ücretler	-	-	-
22	Sertifikalar	D1	1	33
23	Sıkça Sorulan Sorular (S.S.S)	-	-	-

Tablo 7, Diğer Kurumsal Web Siteleri başlığı altında incelenen Yunus Emre Enstitüsü, Yurtdışı Türkler ve Akrabalar Topluluklar Başkanlığı (YTB), Türkiye Maarif Vakfı web sitelerine ait bilgileri göstermektedir. Buna göre Ana sayfa, Hakkında, İletişim, Amaç, Yönetim, Eğitim-Öğretim, Haberler, Etkinlikler, Duyurular, Yayınlar, Mevzuat ve Galeriler başlığı 3 kurumun web sitesinde de bulunmaktadır. Formlar ana başlığı 2 kurumun web sitesinde yer alırken Kurslar, Başvuru, Öğrenci İşleri, Sertifikalar ise sadece birer kurumun web sitesinde bulunmaktadır. 23 başlık dışında üç kurumda da Burslar ana başlığı bulunmaktadır. Bu yönüyle Diğer Kurumsal Web Sitelerinin belirlenen başlıkların dışında ortak olarak bir ana başlığı web sitelerine koydukları göze çarpmaktadır. Akademik Takvim, Faydalı Linkler, Diğer Diller, Kalite Kontrol, Ücretler ve S.S.S başlığı bu üç kurumun da web sitesinde yer almamaktadır.

4.1.3. Kişisel Web Sitelerinin Ana Başlıklar Açısından Değerlendirilmesi

Tablo 40: Kişisel Web Sitelerinin İncelenmesi

Sıra No	Ana Başlık	Bulunan Web Siteleri	f	%
1	Ana sayfa	K1, K2, K3	3	100
2	Hakkında	K1, K2, K3	2	66
3	İletişim	K1, K2, K3	3	100
4	Amaç	K1, K2	2	66
5	Yönetim	K1, K3	2	66
6	Kurslar	-	-	-
7	Eğitim-Öğretim	K1	1	33
8	Başvuru	-	-	-
9	Öğrenci İşleri	-	-	-
10	Akademik Takvim	-	-	-
11	Haberler	K1, K2, K3	3	100
12	Etkinlikler	K1, K2	2	66
13	Duyurular	K1, K2	2	66
14	Yayınlar	K1, K2, K3	3	100
15	Faydalı Linkler	K1, K2, K3	3	100
16	Formlar	-	-	-
17	Mevzuat	-	-	-
18	Galeriler	K1, K2, K3	3	100
19	Diğer Diller	-	-	-
20	Kalite Kontrol	-	-	-
21	Ücretler	K1	1	33
22	Sertifikalar	-	-	-
23	Sıkça Sorulan Sorular (S.S.S)	-	-	-

Tablo 8'e göre Ana sayfa, Hakkında, İletişim, Haberler, Yayınlar, Faydalı Linkler, Galeriler gibi ana başlıklar kişisel web siteleri başlığı altında yer alan 3 sitede de ortak olarak yer almaktadır. Bu başlıkların 3 web sitesinde de yer alması kullanıcılar açısından oldukça önemlidir. Amaç, Yönetim, Etkinlikler, Duyurular başlıkları ise 2 web sitesinde yer alırken Eğitim-Öğretim, Ücretler ana başlıkları ise birer kişisel web sitesinde bulunmaktadır. Başvuru, Kurslar, Öğrenci İşleri, Akademik Takvim, Formlar, Mevzuat, Diğer Diller, Kalite Kontrol, Sertifikalar, S.S.S başlıkları ise herhangi bir kişisel web sitesinde bulunmamaktadır.

4.1.4. Örnek Olarak Seçilen Kurumsal Web Siteleri

Çalışmamızda belirlenen 23 ölçütü taşıyan web siteleri göz önünde bulundurularak örnek olarak detaylı bir şekilde incelenmiştir.

1. Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi

Araştırmada incelenen 23 kıstas açısından Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi (ASBÜ TÖMER) web sitesinin durumu Tablo 9’da ele alınmıştır.

Tablo 41: Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi

Kriterler	f	%
Ana sayfa, Hakkında, İletişim, Amaç, Yönetim, Kurslar, Başvuru, Akademik Takvim, Etkinlikler, Duyurular, Yayınlar, Faydalı Linkler, Formlar, Mevzuat, Galeriler, Kalite Kontrol, Ücretler, Sertifikalar.	18	78

Tablo 9’dan hareketle, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi ASBÜ TÖMER web sitesi irdelendiğinde belirlenen 23 ana başlıktan 18’ine yani %78’ine yer verildiği, Eğitim-Öğretim, Öğrenci İşleri, Haberler, Diğer Diller ve S.S.S başlıklarına yani %22’sine yer verilmediği saptanmıştır. %78 oranında site içeriğinin ana kriterlere uygun olması site kullanımına olumlu yansıyacaktır. Ayrıca Araştırma, Ölçme Değerlendirme, Birim Faaliyet Raporları, Stratejik Plan Performans Göstergeleri, Birim Kalite Güvence Dokümanı gibi başlıklar 23 kriter içerisinde yer almasa da web sitesi içerisinde kendisine yer bulmuş ve bu da veri tabanına olumlu yönde etki etmiştir.

2. Bartın Üniversitesi Dil Eğitim-Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi

Araştırmada incelenen 23 kıstas açısından Bartın Üniversitesi Dil Eğitim-Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi (BÜ-DEM) web sitesinin durumu Tablo 10’da ele alınmıştır.

Tablo 42: Bartın Üniversitesi Dil Eğitim-Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi

Kriterler	f	%
Ana sayfa, Hakkında, İletişim, Amaç, Yönetim, Eğitim-Öğretim, Başvuru, Öğrenci İşleri, Akademik Takvim, Haberler, Etkinlikler, Duyurular, Faydalı Linkler, Formlar, Mevzuat, Galeriler, Ücretler, Sertifikalar.	18	78

Tablo 10’da yer alan veriler incelendiğinde, Kurslar, Yayınlar, Diğer Diller, Kalite Kontrol, S.S.S başlıklarının Bartın Üniversitesi BÜ-DEM web sitesinde yer almaması eksiklik olarak tespit edilmiştir. Fakat 23 ana başlıktan 18’inin yani

%78'inin bu web sitesinde yer alıyor olması da sitenin içerik zenginliğini göstermektedir. Ayrıca Görev ve İş Tanımları, Birim Faaliyet Raporları, Organizasyon Şeması, E-sınav kılavuzu gibi ayrıntılara da yer verilerek web sitesinin içeriği zenginleştirilmiştir.

3. Gümüşhane Üniversitesi Dil Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

Araştırmada incelenen 23 kıstas açısından Gümüşhane Üniversitesi Dil Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (GÜDEM) web sitesinin durumu Tablo 11'de ele alınmıştır.

Tablo 43: Gümüşhane Üniversitesi Dil Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

Kriterler	f	%
Ana sayfa, Hakkında, İletişim, Amaç, Yönetim, Kurslar, Eğitim-Öğretim, Başvuru, Öğrenci İşleri, Akademik Takvim, Haberler, Etkinlikler, Duyurular, Yayınlar, Faydalı Linkler, Formlar, Mevzuat, Diğer Diller.	18	78

Yukarıda yer alan Tablo 11'den anlaşılabacağı üzere belirlenen 23 ana başlıktan 18'i yani %78'si Gümüşhane Üniversitesi GÜDEM web sitesinde kendisine yer bulmuştur. Galeriler, Kalite Kontrol, Ücretler, Sertifikalar, S.S.S başlıkları bulunmamaktadır. Bununla birlikte Logomuz, YDS-YÖKDİL Eğitimi, Genel İngilizce Eğitimi, Arapça Eğitimi, Ortaöğretime Yönelik Eğitimler gibi başlıklar sitenin içeriğinin zenginleştirilmesi açısından kullanıcılarına hizmet vermektedir.

4. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi

Araştırmada incelenen 23 kıstas açısından Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi (SCÜ TÖMER) web sitesinin durumu Tablo 12'de ele alınmıştır.

Tablo 44: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi

Kriterler	f	%
Ana sayfa, Hakkında, İletişim, Amaç, Yönetim, Kurslar, Eğitim-Öğretim, Başvuru, Öğrenci İşleri, Akademik Takvim, Haberler, Duyurular, Faydalı Linkler, Formlar, Mevzuat, Galeriler, Ücretler.	17	74

Tablo 12 analiz edildiğinde 23 ana başlıktan 17'sine yani %74'üne yer verildiği görülmektedir. Çalışma Alanları, Muafiyet Dilekçesi, Kabul Mektup

Dilekçesi, TDYS (Muafiyet) Başvuru Formu, Öğrenci Giriş Paneli gibi başlıklar 23 kriter içerisinde yer almasa da web sitesi içerisinde kendisine yer bulmuştur.

5. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Türkçe Öğretim Araştırma ve Uygulama Merkezi

Araştırmada incelenen 23 kıstas açısından Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Türkçe Öğretim Araştırma ve Uygulama Merkezi (TOGÜ TÖMER) web sitesinin durumu Tablo 13'te ele alınmıştır.

Tablo 45: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Türkçe Öğretim Araştırma ve Uygulama Merkezi

Kriterler	f	%
Ana sayfa, Hakkında, İletişim, Amaç, Yönetim, Kurslar, Eğitim-Öğretim, Başvuru, Öğrenci İşleri, Akademik Takvim, Duyurular, Faydalı Linkler, Formlar, Mevzuat, Galeriler, Ücretler, Sertifikalar.	17	74

Tablo 13'e göre Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi TOGÜ TÖMER web sitesinde 17 ana başlık bulunmaktadır bunun oransal karşılığı da %74'tür. Bu web sitesinde 6 başlığa yer verilmemiştir bunun oransal karşılığı da %26'dır. Site içeriği zenginliğine bakıldığında bu oran yeterli sayılabilecek ölçüdedir. Bununla birlikte, Organizasyon Şeması, İkamet Başvurusu, Uyruklara Göre Uluslararası Öğrenciler gibi başlıklar 23 kriter içerisinde yer almasa da web sitesi içerisinde kendisine yer bulmuştur.

Bartın Üniversitesi Dil Eğitim-Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi (BÜ-DEM), Gümüşhane Üniversitesi Dil Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (GÜDEM), Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi (ASBÜ TÖMER), Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Türkçe Öğretim Araştırma ve Uygulama Merkezi (TOGÜ TÖMER) ve Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi (SCÜ TÖMER) adlı 5 TÖMER web sitesi belirlenen 23 ana başlık kriterine göre Türkiye'de bulunan 131 üniversite içerisinde kriterlere en fazla uyum sağlayan üniversiteler olmuştur. Çalışmanın bu kısmında belirlenen kriterlere en az uyum sağlayan üniversiteler sıralanmıştır.

1. Kapadokya Üniversitesi Sem Tömer

Araştırmada incelenen 23 kıstas açısından Kapadokya Üniversitesi Sem Tömer web sitesinin durumu Tablo 14'te ele alınmıştır.

Tablo 46: Kapadokya Üniversitesi Sem Tömer

Kriterler	f	%
Kurslar, Başvuru, Ücretler.	3	13

Tablo 14 incelendiğinde gahsi geçen TÖMER web sitesinde araştırma için belirlenen 23 ana başlıktan sadece 3 tanesinin olması büyük bir eksiklik olarak göze çarpmaktadır. Çünkü hedef kitleye doğrudan hitap etmesi amacıyla oluşturulan bu sitelerde İletişim, Hakkımızda, Yönetim, Ana sayfa gibi detaylar oldukça önemlidir. Bu yüzden Kapadokya Üniversitesi Sem TÖMER web sitesinin ihtiyacı karşılamakta yetersiz kaldığı söylenebilir.

2. Antalya AKEV Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

Araştırmada incelenen 23 kıstas açısından Antalya AKEV Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (AKEV TÖMER) web sitesinin durumu Tablo 15'te ele alınmıştır.

Tablo 47: Antalya AKEV Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

Kriterler	f	%
Amaç, Kurslar, Akademik Takvim, Formlar, Ücretler	5	22

Tablo 15'te yer verilen detaylar incelendiğinde AKEV TÖMER web sitesi incelendiğinde 23 ana başlıktan sadece 5 tanesine yer verilmesi büyük bir eksiklik olarak göze çarpmaktadır. Oransal olarak ifade edildiğinde %22'ye karşılık gelen içerik zenginliği, belirlenen kriterleri taşıma bakımından oldukça düşüktür. Bu eksilik site kullanıcılarının talep ettikleri bilgilere ulaşmasını da zorlaştıracaktır.

3. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezi

Araştırmada incelenen 23 kıstas açısından Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezi web sitesinin durumu Tablo 16'da ele alınmıştır.

Tablo 48: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezi

Kriterler	f	%
Ana sayfa, Yönetim, Etkinlikler, Faydalı Linkler, Formlar	5	22

Tablo 16'ya göre Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezi web sitesinden araştırma için belirlenen 23 ana başlıktan sadece 5 tanesinin bulunduğu saptanmıştır. İletişim, Hakkımızda, Kurslar, Ücretler, Akademik Takvim gibi ana başlıklar TÖMER web siteleri için gerekli birtakım başlıklardır.

4. Kırıkkale Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

Araştırmada incelenen 23 kıstas açısından Kırıkkale Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER) web sitesinin durumu Tablo 17'de ele alınmıştır.

Tablo 49: Kırıkkale Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

Kriterler	f	%
Hakkında, İletişim, Amaç, Yönetim, Formlar, Mevzuat	6	26

Tablo 17'ye göre Hizmetler ve Dilek-Öneri-Şikâyet başlıkları belirlenen 23 ana başlık içerisinde olmasa da Kırıkkale Üniversitesi TÖMER web sitesinde yer verilmiştir. Fakat belirlenen 23 başlıktan sadece 6'sına yani %26'sına yer verilmesi içerik zenginliği açısından bakıldığında büyük bir eksiklik olarak tespit edilmiştir.

5. Mersin Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

Araştırmada incelenen 23 kıstas açısından Mersin Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi web sitesinin durumu Tablo 18'de ele alınmıştır.

Tablo 50: Mersin Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

Kriterler	f	%
Ana sayfa, İletişim, Yönetim, Etkinlikler, Formlar, Kalite Kontrol.	6	26

Tablo 18'e göre, belirlenen kriterlere uygun sadece 6 başlığa sahip olan Mersin Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi web sitesinin Pano adlı bir ana başlığı da bulunmaktadır. Fakat bu başlığın varlığı eksik kalan 17 ana başlığın öneminin önüne geçemeyecektir. %74 oranındaki bu eksiklik hedef kitlenin site kullanımına olumsuz yansıyacaktır.

Belirlenen kriterlere en fazla uyum gösteren ilk 5 TÖMER web sitesi ile en az uyum sağlayan ilk 5 TÖMER web sitesi kısaca değerlendirilmiştir. Ancak bu değerlendirme tarama tarihi ile sınırlıdır. Bu tarihten sonra yapılan değişiklikler

değerlendirme dışındadır. Yapılan değerlendirme üniversitelerin sadece web sitelerinde yer alan bilgiler ışığında ve sadece ulaşılan bilgiler çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Adı geçen üniversitelerin eğitim-öğretim, planlı ve programlı çalışma, hangi düzeyde eğitim verdikleri vb. ile ilgili bir değerlendirme yapılmamıştır.

4.1.5. Örnek Olarak Seçilen Diğer Kurumsal Web Siteleri

1. Yunus Emre Enstitüsü (YEE)

“Yunus Emre Vakfı; Türkiye’yi, Türkçe’yi, Türkçe’nin tarihini, Türk kültürünü ve sanatını diğer insanlara tanıtmak; bununla ilgili bilgi ve belgeleri dünyanın yararlanması için sunmak; Türk dili, kültürü ve sanatı alanlarında eğitim almak isteyenlere yurt dışında hizmet vermek; Türkiye’nin diğer ülkeler ile kültürel alışverişini arttırıp dostluğunu geliştirmek amacıyla Ankara’da 05.05.2007 tarihinde kurulmuş bir kamu vakfıdır” (URL 7). Yunus Emre Enstitüsü’nün yurt dışında 58 kültür merkezi bulunmaktadır. Yunus Emre Enstitüsü web sitesinin durumuna tablo 19’da değinilmiştir.

Tablo 51: Yunus Emre Enstitüsü (YEE)

Kriterler	f	%
Ana sayfa, Hakkında, İletişim, Amaç, Yönetim, Kurslar, Eğitim-Öğretim, Öğrenci İşleri, Haberler, Etkinlikler, Duyurular, Yayınlar, Mevzuat, Galeriler, Sertifikalar	15	65

Tablo 19 incelendiğinde belirlenen 23 ana başlıktan 15’ine yer verildiği görülmektedir. Bunun oransal karşılığı da %65’tir. Bu durum içerisinde ekliklileri barındırsa da geliştirilebilir düzeydedir. Ayrıca, Yunus Emre Enstitüsü web sitesi incelendiğinde Vakfın yönetimi, Başkanın mesajı, Türkçe öğretimi, Türkçe öğretim portalı, Bilimsel toplantılar, Türkçe öğretim materyalleri gibi bilgiler de bulunmaktadır.

2. Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB)

6 Nisan 2010 tarihinde kurulan Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) yurt dışında yaşayan Türkler, kardeş topluluklar ile Türkiye’de öğrenim gören öğrencilerile yönelik çalışmaları düzenleme, bu alanlarda verilen görevleri ve gerçekleştirilen çalışmaları geliştirme hedefini yerine getirme amacıyla

faaliyet göstermektedir (URL 8). Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) web sitesinin durumu tablo 20’de ele alınmıştır.

Tablo 52: Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB)

Kriterler	f	%
Ana sayfa, Hakkında, İletişim, Amaç, Yönetim, Eğitim-Öğretim, Haberler, Etkinlikler, Duyurular, Yayınlar, Formlar, Mevzuat, Galeriler	15	65

Tablo 20’ye göre belirlenen 23 başlıktan 15’ine yani %65’ine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Yurtdışı Vatandaşlar, Kardeş Topluluklar, Uluslararası Öğrenciler, Başkanlığımız, Bakan, Bakan Yardımcısı, Başkan, Kurullar, Türkçe ve Eğitim, Programlar, Türkiye Bursları, Takvim gibi detaylar da yer almaktadır.

3. Türkiye Maarif Vakfı

“Türkiye Maarif Vakfı, yurt dışında örgün ve yaygın eğitim hizmetleri vermek ve geliştirmek hedefiyle okul öncesi eğitimden başlanarak üniversite eğitimine kadar geçen dönemde tüm eğitim basamaklarında öğrencilere burs vermek, okullar açmak, bu kurumlarda görev alacak öğretmenleri geliştirmek, yayınlar yapmak ve faaliyet gösterdiği ülkenin yasalarına uygun diğer eğitim faaliyetlerini yürütmek hedefiyle 17.06.2016 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti’nde kurulan bir vakıftır” (URL 9). Türkiye Maarif Vakfı web sitesi ile ilgili bilgilere tablo 21’de yer verilmiştir.

Tablo 53: Türkiye Maarif Vakfı

Kriterler	f	%
Ana sayfa, Hakkında, İletişim, Amaç, Yönetim, Eğitim-Öğretim, Başvuru, Haberler, Etkinlikler, Duyurular, Yayınlar, Formlar, Mevzuat, Galeriler	14	61

Tablo 21 analiz edildiğinde belirlenen 23 başlığın 14’ü Türkiye Maarif Vakfı’nın sitesinde yer aldığı görülmüştür. Bir başka deyişle %61’i vakfın web sitesinde kendisine yer bulmuştur. Ayrıca, Dünyada Maarif, İnsan Kaynakları, Burs Bağı, İlanlar, Türkiye Maarif Vakfı’na ait sosyal medaya hesaplarına ait bilgiler gibi detaylar bulunmaktadır.

4.1.6. Örnek Olarak Seçilen Kişisel Web Siteleri

1. Türkçe Öğretimi (<https://www.turkceogretimi.com/>)

Türkçe Öğretimi web sitesi 01 Ocak 2009 tarihinde yayın hayatına başlamıştır. Bu web sitesi Türkçe öğretimi konusunda yapılan çalışmaların konularına göre kategorize edilip yayınlanması ve bu yazılara ihtiyaç duyan kişilere yararlı olması hedefiyle meydana getirilmiştir. Türkçe Öğretimi web sitesinin durumu Tablo 22’de ele alınmıştır.

Tablo 54: Türkçe Öğretimi Web Sitesi

Kriterler	f	%
Ana sayfa, Hakkında, İletişim, Amaç, Yönetim, Eğitim-Öğretim, Haberler, Etkinlikler, Duyurular, Yayınlar, Faydalı Linkler, Galeriler.	12	52

Tablo 22 incelendiğinde Türkçe Öğretimi adlı web sitesi daha önce belirlenen 23 ana başlıktan 12’sine bir başka ifadeyle %52’sine sahiptir. Belirlenen 23 başlık haricinde İçerik Ekle, Ara, Üyelik, Etiketler gibi başlıklar da sitede yer almaktadır. Ayrıca siteye ait sosyal medya hesaplarına hızlı erişim başlıkları bulunmaktadır.

2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

(<http://www.yabancilaraturkce.com/>)

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi web sitesi, Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten, bu alana ilgi duyan, alanla ilgili akademik çalışmalar yapan bireylere katkı sağlamak, Türkçe öğretimi alanına çeşitli materyal kazandırmak amacıyla 2013 yılında kurulmuştur. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi web sitesi ile ilgili bilgiler tablo 23’te ele alınmıştır.

Tablo 55: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Web Sitesi

Kriterler	f	%
Ana sayfa, Hakkında, İletişim, Amaç, Haberler, Etkinlikler, Duyurular, Yayınlar, Faydalı Linkler, Galeriler.	10	43

Tablo 23’e göre Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi adlı web sitesinde belirlenen kriterlere uygun 10 başlık bulunmaktadır. Bu verinin oransal karşılığı da %43’tür. Bu 10 başlık haricinde Kültür Köşesi, İlanlar, Görseller, Dosya Yükle, Video Yükle, Görsel Yükle, Makale Yükle gibi başlıklar bulunmaktadır.

3. Gürkan Bilgisu Ağ Günlüğü (<http://www.gurkanbilgisu.com/>)

Gürkan Bilgisu Ağ Günlüğü adlı web sitesi Türkçe öğretimi alanında oluşturulmuş ve kurucusunun ismini almıştır. Gürkan Bilgisu Ağ Günlüğü web sitesi ile ilgili veriler tablo 24'te yer almaktadır.

Tablo 56: Gürkan Bilgisu Ağ Günlüğü Web Sitesi

Kriterler	f	%
Ana sayfa, Hakkında, İletişim, Yönetim, Haberler, Yayınlar, Faydalı Linkler, Galeriler	8	34

Tablo 24 analiz edildiğinde Gürkan Bilgisu Ağ Günlüğü adlı web sitesinde belirlenen 23 başlıktan 8'i yer almaktadır. Bu da oransal olarak %34'e karşılık gelmektedir. Belirlenen 23 başlık dışında Yabancılar Türkçe Öğretimi, Sevdiğim Sözler-Replikler, Site İçi Arama, Abone Olma, Kategoriler gibi başlıklar yer almaktadır. Bu başlıklar içerisinde sitenin kurucusuyla ve iletişim bilgileri yer almaktadır. Bununla birlikte site içerisinde Edebiyat, Eğitim, Film Tavsiyeleri, Gezi yazıları, İncelemeler gibi kategoriler de bulunmaktadır. Ayrıca kurucuya ait sosyal medya hesaplarına hızlı erişim başlıkları yer almaktadır.

4.2. Türkçe Öğretimi Alanında Hazırlanan Uygulamaların İncelenmesi

Araştırmanın bu bölümünde Türkçe öğretimi alanında hazırlanan uygulamaların yani mobil uygulamaların incelenmesi yer almaktadır. Belirlenen 33 anahtar kelime App Store ve Google Play üzerinde taratılmış ve elde edilen veriler tablo olarak sunulmuştur. Öncelikle App Store'da yer alan Türkçe öğretimi ile ilgili uygulamalar bahsi geçen anahtar kelimeler açısından incelenmiş; hedef kitle, indirilme sayısı ve beğeni sayısı açısından çözümlenerek tablolarda gösterilmiştir. Sonrasında Google Play'de yer alan uygulamalar hedef kitle, indirilme sayısı ve beğeni sayısı açısından analiz edilmiştir.

4.2.1 App Store

Tablo 57: App Store İlgili Sonuç Tablosu

Sıra No	Konular	İlgili Sonuç (f)	%
1	Söz Varlığı	342	31,8
2	Sözlük	138	12,8
3	Dinleme	126	11,7
4	Konuşma	121	11,2
5	Oyun	68	6,3
6	Bulmaca	57	5,3
7	Çeviri	50	4,6
8	Okuma	39	3,6
9	Şarkı	38	3,5
10	Görsel Yorumlama	23	2,1
11	Dil Bilgisi	21	1,9
12	Hikâye	19	1,7
13	Yazma	19	1,7
14	Ninni	10	0,9
15	Sınava Hazırlık	4	0,3
16	Karikatür	1	0,1
Toplam		1076	100

Tablo 25 incelendiğinde App Store üzerinden yapılan anahtar kelime taraması sonucunda en fazla veriye sahip başlık 342 ile (%31,8) Söz Varlığı olmuştur. Söz Varlığı'nı 138 ilgili sonuç ile Sözlük (%12,8), 126 ilgili sonuç ile Dinleme (%11,7), 121 ilgili sonuç ile Konuşma (%11,2) takip etmiştir. Anahtar kelime taraması sonucunda en az ilgili sonuca sahip anahtar kelimeler ise 4 ilgili sonuç ile Sınava Hazırlık (%0,3) ve 1 ilgili sonuç ile Karikatür (%0,1) olmuştur.

App Store üzerinden yapılan taramalar sonucunda elde edilen Hedef Kitle, İndirilme Sayısı ve Beğeni Sayısı yönünden incelenerek başlıklandırılmıştır.

App Store Uygulamalarının Hedef Kitlesi

Hedef kitle kavramı iletişim alanında alıcı konumundaki bireyleri temsil etmektedir. Türkçe öğretimi alanında hazırlanan uygulamalar da alıcı konumunda yer alan bireylerin yaş, cinsiyet, eğitim durumu vb. durumlarından yola çıkarak oluşturulmaya çalışılmıştır. App Store vasıtasıyla oluşturulan ve amaçları Türkçe öğretimi yapmak olan uygulamalar 16 anahtar kelime yardımıyla incelenmiş ve elde edilen bulgular sunulmuştur. “Çoğlunluklu hedef kitle” anahtar kelimeler ile yapılan sorgulamalar sonucunda en çok frekansa sahip uygulamaların hedef kitesini belirtmek için kullanılmıştır.

Tablo 58: App Store Hedef Kitle Tablosu

Sıra No	Anahtar Kelime	Çoğunluklu Hedef Kitle	Çoğunluklu Hedef Kitle (%)
1	Bulmaca	4+	100
2	Çeviri	4+	100
3	Dil Bilgisi	4+	100
4	Dinleme	4+	80
5	Sınava Hazırlık	4+	100
6	Karikatür	9+	100
7	Kelime Öğretimi	4+	100
8	Konuşma	4+	100
9	Hikâye	4+	100
10	Ninni	4+	100
11	Okuma	4+	75
12	Oyun	4+	96
13	Görsel Yorumlama	4+	100
14	Sözlük	4+	87
15	Şarkı	4+	100
16	Yazma	4+	100

Yukarıda yer alan Tablo 26'ya göre 12 anahtar kelime ile yapılan sorgulamalarda uygulamaların %100 oranda 4 yaş ve üzeri hedef kitleye yönelik hazırlanmıştır. 3 anahtar kelime ile yapılan taramalarda ise uygulamaların ise %50 ile %99 aralığında yine 4 yaş ve üzeri hedef kitleye yönelik olarak hazırlandığı görülmektedir. Sadece Karikatür anahtar kelimesi ile bulunan uygulamaların %100 oranında 9 yaş ve üzeri hedef kitleye yöneldiği tespit edilirken

4.4.2. App Store Uygulamalarının İndirilme Sayısı

Tablo 59: App Store İndirilme Sayısı Tablosu

Sıra No	Anahtar Kelime	İndirilme Sayısı	%
1	Bulmaca	703.000	75,6
2	Oyun	84.000	9
3	Çeviri	58.000	6
4	Şarkı	38.000	4
5	Okuma	17.900	2
6	Sözlük	13.000	1
7	Görsel Yorumlama	6.546	1
8	Hikâye	4.200	0,5
9	Ninni	1.600	0
10	Yazma	1.000	0
11	Kelime Öğretimi	676	0
12	Dinleme	661	0
13	Konuşma	153	0
14	Sınava Hazırlık	135	0
15	Dil Bilgisi	69	0
16	Karikatür	3	0
Toplam		928.943	100

Tablo 27'ye göre, belirlenen ölçütler yardımıyla App Store üzerinden yapılan taramalar sonucunda anahtar kelimelerin tamamı için 928.943 sonuç elde edilmiştir. En fazla indirme sayısına sahip olan anahtar kelime 703.000 ile Bulmaca olmuştur (%75). Bu anahtar kelimeyi 84.000 ile Oyun (%9) ve 58.000 ile Çeviri (%6) takip etmiştir. En az indirilme sayısına sahip olan anahtar kelimeler 135 ile Sınava Hazırlık, 69 ile Dil Bilgisi ve 3 indirme ile Karikatür olmuştur.

App Store Uygulamalarının Beğeni Oranı

App Store üzerinden yayın yapan uygulamalar, beğenileri 5 puan üzerinden değerlendirilmiştir.

Tablo 60: App Store Beğeni Oranı Tablosu

Sıra No	Anahtar Kelime	Ortalama Beğeni
1	Kelime Öğretimi	4,6
2	Bulmaca	4,3
3	Çeviri	4,3
4	Şarkı	4,2
5	Hikâye	4,1
6	Oyun	4,0
7	Konuşma	3,9
8	Sınava Hazırlık	3,9
9	Dinleme	3,8
10	Ninni	3,8
11	Okuma	3,8
12	Dil Bilgisi	3,7
13	Görsel Yorumlama	3,7
14	Karikatür	3,7
15	Sözlük	3,6
16	Yazma	3,5

Tablo 28 incelendiğinde en fazla beğeni oranına sahip uygulama 4,6 ile Kelime Öğretimi olmuştur. Onu 4,3 ile Bulmaca ve Çeviri ve takip etmiştir. En az beğeni oranına sahip uygulamalar ise 3,7 ile Dil Bilgisi, Görsel Yorumlama, Karitür, 3,6 ile Sözlük ve 3,5 ile Yazma olmuştur.

App Store üzerinden yayın yapan uygulamalar incelendiğinde uygulamaların genel olarak 4 yaş ve üzeri hedef kitleye yönelik oluşturulduğu tespit edilmiştir. İndirilme sayısı temel alınarak elde edilen verilerde 16 anahtar kelime içerisinde en fazla indirilme sayısına sahip olan anahtar kelimelerin sırasıyla Bulmaca, Oyun ve Çeviri olduğu belirlenmiştir. 5 üzerinden yapılan beğeni değerlendirmeleri sonucunda ise en fazla beğeni oranına sahip anahtar kelimeler sırasıyla Kelime Öğretimi, Bulmaca ve Çeviri olmuştur.

Bulgular bölümünde yer alan Uygulamalar başlığının bir diğer ögesi olan Google Play ile ilgili veriler aşağıda ele alınmıştır.

4.2.2. Google Play

Tablo 61: Google Play İlgili Sonuç Tablosu

Sıra No	Konular	f	%
1	Söz Varlığı	849	33
2	Dinleme	261	10
3	Konuşma	213	8
4	Okuma	196	8
5	Çeviri	188	7
6	Bulmaca	180	7
7	Oyun	160	6
8	Sözlük	139	5
9	Hikâye	93	4
10	Yazma	69	3
11	Dil Bilgisi	64	2
12	Şarkı	43	2
13	Ninni	61	2
14	Sınava Hazırlık	42	2
15	Görsel Yorumlama	17	1
16	Karikatür	15	0,5
Toplam		2590	100

Tablo 29 analiz edildiğinde Google Play üzerinden yapılan anahtar kelime taraması sonucunda en fazla veriye sahip başlık 849 ile Söz Varlığı olmuştur (%32,7). Söz Varlığı'nı 261 sonuç ile Dinleme (%10), 213 sonuç ile Konuşma (%8), 196 sonuç ile Okuma (%8) takip etmiştir. Anahtar kelime taraması sonucunda en az sonuca sahip anahtar kelimeler ise 15 sonuç ile Karikatür (%0,5), 17 sonuç ile Görsel Yorumlama (%0,6), 42 sonuç ile Sınava Hazırlık (%1,6) olmuştur.

Google Play vasıtasıyla yapılan taramalar sonucunda elde edilen veriler Hedef Kitle, İndirilme Sayısı ve Beğeni Sayısı açısından ayrı ayrı gruplandırılmıştır.

Google Play Uygulamalarının Hedef Kitlesi

Google Play vasıtasıyla oluşturulan ve amaçları Türkçe öğretimi yapmak olan uygulamalar adı geçen 16 anahtar kelime yardımıyla incelenmiş ve elde edilen bulgular tabloda sunulmuştur.

Tablo 62: Google Play Hedef Kitle Tablosu

Sıra	Anahtar Kelime	Çoğunluklu Hedef Kitle (f)	Çoğunluklu Hedef Kitle Oranı (%)
1	Bulmaca		
2	Çeviri		
3	Dil Bilgisi		
4	Dinleme		
5	Sınava Hazırlık		
6	Karikatür		
7	Kelime Öğretimi		
8	Konuşma		
9	Hikâye		
10	Ninni		
11	Okuma		
12	Oyun		
13	Görsel Yorumlama		
14	Sözlük		
15	Şarkı		
16	Yazma		

Tablo 30'a göre anahtar kelimeler ile ilgili Hedef Kitle yönünden kesin bir sonuca ulaşılammıştır. Genelde uygulamaların tüm yaş seviyelerine uygun olarak hedeflendiği görülmektedir.

Google Play Uygulamalarının İndirilme Sayısı

Tablo 63: Google Play İndirilme Sayısı Tablosu

Sıra	Anahtar Kelime	İndirilme Sayısı	%
1	Çeviri	9.106.000	40
2	Bulmaca	4.250.000	19
3	Okuma	3.870.000	17
4	Kelime Öğretimi	1.808.000	8
5	Sözlük	1.119.000	5
6	Konuşma	797.000	3,6
7	Dinleme	446.000	2
8	Oyun	380.000	1,7
9	Görsel Yorumlama	260.000	1
10	Hikâye	236.000	1
11	Yazma	208.000	1
12	Şarkı	37.000	0
13	Ninni	35.000	0
14	Dil Bilgisi	24.000	0
15	Sınava Hazırlık	2.400	0
16	Karikatür	2.400	0
Toplam		22.580.800	100

Tablo 31 irdelendiğinde belirlenen ölçütler yardımıyla Google Play üzerinden yapılan taramalar sonucunda en fazla indirilme sayısına sahip olan anahtar kelime 9.106.000 ile Çeviri olmuştur (%40). Bu anahtar kelimayı 4.250.000 ile Bulmaca (%19) ve 3.870.000 ile Okuma (%17), 1.808.000 ile Kelime Öğretimi (%8) takip

etmiştir. En az indirilme sayısına sahip anahtar kelimeler 2.400 ile Sınava Hazırlık ve Karikatür olmuştur.

Google Play Uygulamalarının Beğeni Oranı

Tablo 64: Google Play Beğeni Oranı Tablosu

Sıra No	Anahtar Kelime	Ortalama Beğeni Oranı
1	Dinleme	4,5
2	Oyun	4,5
3	Bulmaca	4,3
4	Hikâye	4,3
5	Kelime Öğretimi	4,3
6	Ninni	4,3
7	Sözlük	4,3
8	Dil Bilgisi	4,2
9	Okuma	4,2
10	Şarkı	4,2
11	Yazma	4,2
12	Çeviri	4,1
13	Konuşma	4,1
14	Sınava Hazırlık	4,1
15	Görsel Yorumlama	3,8
16	Karikatür	3,5

Tablo 32'ye göre, belirlenen 16 anahtar kelime göz önünde bulundurulduğunda en fazla beğeni oranına sahip anahtar kelime 4,5 ile Dinleme ve Oyun olmuştur. Bunları Bulmaca, Hikâye, Kelime Öğretimi, Ninni ve Sözlük anahtar kelimeleri 4,3 ile Dinleme takip etmiştir. En az ortalama beğeni oranına sahip anahtar kelimeler 4,1 ile Çeviri, Konuşma ve Sınava Hazırlık, 3,8 ile Görsel Yorumlama ve 3,5 ile Karikatür olmuştur.

Google Play vasıtasıyla yayın yapan uygulamalar analiz edildiğinde Google Play'de yer alan uygulamaların genellikle tüm yaş seviyelerine uygun olarak tasarlandığı tespit edilmiştir. İndirilme sayısı temel alınarak elde edilen verilerde en fazla indirilme sayısına sahip olan anahtar kelimeler sırasıyla Çeviri, Bulmaca ve Okuma olmuştur. 5 üzerinden yapılan beğeni değerlendirmeleri sonucunda ise en fazla beğeni oranına sahip anahtar kelimeler ise sırasıyla Dinleme, Oyun, Bulmaca, Hikaye, Kelime Öğretimi, Ninni ve Sözlük şeklinde olmuştur. En az ortalama beğeni oranına sahip anahtar kelimeler 4,1 ile Çeviri, Konuşma ve Sınava Hazırlık, 3,8 ile Görsel Yorumlama ve 3,5 ile Karikatür olmuştur.

Örnek Olarak Seçilen Uygulamaların İncelenmesi

App Store ve Google Play vasıtasıyla yayın yapan uygulamalardan en fazla indirilme sayısına sahip olan 5 uygulama belirlenerek aşağıda analizi yapılmıştır.

1. App Store

1.1. Words of Wonders: Kelime Oyunu

Adı geçen uygulama 353.600 kez indirilmiştir. 5 üzerinden 4,7 yıldız beğenisine sahiptir. Bu uygulama, Dil Bilgisi, Söz Varlığı, Oyun, Bulmaca gibi alanlarda kullanıcılarına bilgi akışı sağlamaktadır. Bu uygulama kelime dağarcığının gelişmesinde önemli bir kolaylık sağlamaktadır.

1.2. Words Of Wonders: Harf Bulmaca

Bu uygulama 4 yaş ve üzeri seviyeye hitap etmektedir ve 192.000 kez indirilmiştir. Uygulama 5 puan üzerinden 4,6 yıldız almış ve Dil Bilgisi, Söz Varlığı, Oyun, Bulmaca gibi alanlarda hedef kitlesini bilgilendirmektedir.

1.3. CodyCross: Çapraz Bulmaca

Bu uygulama 4 yaş ve üzeri seviyeye hitap etmektedir ve 54.900 kez indirilmiştir. 5 üzerinden 4,6 yıldız almıştır. Uygulama Dil Bilgisi, Söz Varlığı, Bulmaca, Oyun gibi alanlarda kullanıcılarına bilgi vermektedir.

1.4. Kelime Gezmece

Bu uygulama 4 yaş ve üzeri seviyeye hitap etmektedir. 11.100 kez indirilmiştir. 5 üzerinden 4,6 yıldız almıştır. Uygulama Söz Varlığı, Oyun, Bulmaca gibi alanlarda kullanıcılarına bilgi vermektedir.

1.5. A Word- Kelime Oyunu Türkçe

Bu uygulama App Store arama motoru üzerinden 14.000 kez indirilmiştir. 5 üzerinden 4,5 yıldız puan almıştır. 4 yaş ve üzeri seviyeye hitap etmektedir. Hedef kitlenin Dil Bilgisi, Söz Varlığı, Oyun, Bulmaca gibi alanlarda bilgi sahibi olmasını sağlamaktadır.

2. Google Play

2.1. Google Çeviri

Bu uygulama Google Play üzerinden 6.341.862 kez indirilmiştir. 4,4 beğeni puanı almıştır. Tüm yaş gruplarına hitap etmektedir. Okuma, Konuşma, Dinleme, Yazma, Söz Varlığı gibi birçok alanın geliştirilmesinde kullanıcılarına kolaylık sağlamaktadır.

2.2. Wattpad-Hikâyelerin Yaşadığı Yer

Bu uygulama 13 yaş üzeri hedef kitleye yönelik oluşturulmuştur. Google Play Store vasıtasıyla 3.226.072 kez indirilmiştir. 5 üzerinden 4,3 beğeni puanı ortalamasına sahiptir. Okuma, Söz varlığı, Hikâye gibi alanları barındırmakla beraber hedef kitlenin zekâ ve beyin gelişimini hızlandırma, hayal gücünün gelişimine, algılama ve işitme yeteğine katkı sağlamaktadır.

2.3. CodyCross: Çapraz Bulmaca

Bu uygulama tüm yaş seviyelerine hitap etmektedir. 674.116 kez indirilmiştir. 5 üzerinden 4,5 yıldız almıştır. Uygulama Dil Bilgisi, Söz Varlığı, Bulmaca, Oyun gibi alanlarda kullanıcılarına bilgi vermektedir.

2.4. Kelime Pikniği - Lezzetli Kelime Bulmaca Oyunu

Bu uygulama tüm yaş seviyelerine hitap etmektedir. Uygulama 633.544 kez indirilmiştir. 5 üzerinden 4,7 yıldız almıştır. Uygulama Söz Varlığı, Oyun, Bulmaca gibi alanlarda kullanıcılarına bilgi vermektedir.

2.5. Words of Wonders (WOW): Kelime Bulmaca Oyunu

Bu uygulama App Store arama motoru üzerinden 610.543 kez indirilmiştir. 5 üzerinden 4,7 yıldız puan almıştır. Tüm yaş seviyelerine hitap etmektedir. Hedef kitlenin Söz Varlığı, Oyun, Bulmaca gibi alanlarda bilgi sahibi olmasını sağlamaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışmanın bu bölümünde, sonuç ve öneriler ile ilgili bilgiler yer almaktadır. Elde edilen sonuçlara yönelik öneriler sunulmuştur.

5.1. Sonuç

Araştırmamız ve Türkçe öğretiminde web sitesi ve uygulamaların öneminden bahseden araştırmaların sonuçları incelendiğinde, Aslan (2017), Becel (2015), Dumanlı Kadızade (2015), Ünlü (2019) ve Tenekeci'nin (2020) araştırmalarında ulaştıkları sonuçlar araştırmamızın sonucunu destekler niteliktedir. Bu çalışmalar web siteleri ve uygulamalar ile ilgili olmakla birlikte, çoğunluğunun Yabancılar Türkçe Öğretimi alanında yoğunlaşmış olduğu görülmektedir. Literatürde Türkçe öğretiminde web sitesi ve uygulamaların etkisi veya değerlendirilmesi açısından yapılan çalışmaların sayısının oldukça az olduğu görülmüştür. Bu çalışmanın sonucunu destekleyen çalışmalar ile bu çalışmadan elde edilen veriler doğrultusunda Türkçe öğretiminde web sitesi ve uygulamaların aktif bir şekilde kullanılması ve bunu teşvik edici çalışmaların yapılması gerektiği düşünülmektedir. Çünkü web siteleri ve uygulamalar farklı öğretim yöntem ve tekniklerinin ders ortamında kullanılması sağlandığı için öğrenen ve öğreten bireyler arasında gerçekleşecek dil bilgisi öğretiminin sağlıklı olmasına katkıda bulunmasını, ders içinde ve materyallerin hazırlanması esnasında geçen zamanın ekonomik olmasını, zamandan tasarruf sağlandığı için ders içinde gerçekleştirilecek etkinliklerin sayısının artırılmasını, etkileşimi sağlayıp anında dönüt verebilme ve oyunlar vasıtasıyla geleneksel yöntemle işlenen derslere katılım sağlamayan öğrencilerin ilgi ve istek seviyelerinin yükseltilmesini, anında ve etkili dönüt sağlama ortamı sunduğu için öğrencilerin seviyeleri hakkında öğretmenlere ipucu vermesini ve eksik öğrenmelerin giderilmesinde yardımcı olmasını, zaman ve mekâna bağlı kalmadan eğitimin sürekli ve kesintisiz olmasını sağlar (Tenekeci, 2020).

Ünlü'nün (2019) yaptığı araştırmada TÖMER'lerde öğrencilerin yönlendirilmesinde ve kültürel faaliyetlerin planlanmasının yani gezi programlarının artırılmasının öğrencilere katkı sağlayacağı, bu tür programların uygulanmasında aksaklık yaşanması ya da eksik kalınması durumlarında ise sanal gerçeklik ile öğrencilerde bu algı kapasitesinin geliştirileceği; sanal gerçekliğin

kültürlerin bir sonraki nesle aktarılması ve öğrencide dil algısı oluşturma aracı olarak kullanılabileceği önerilmiştir. Buradan hareketle uygulamaların TÖMER’lerde aktif bir şekilde kullanılabileceğini ifade edilebilir.

Araştırma sonuçları, Web Siteleri ve Uygulamalar ile ilgili sonuçlar olmak üzere iki bölümde sunulmuştur.

5.1.1. Web Siteleri ile İlgili Sonuçlar

2021 itibarıyla Türkiye sınırları içerisinde eğitim veren üniversite sayısı 207’dir. Bunlardan 131’inde TÖMER bulunmaktadır. TÖMER’lerin kuruluş yılı dikkate alınarak yapılan analizde ilk üniversitenin 1984 yılında son üniversitenin ise 2020 yılının son aylarında kurulduğu tespit edilmiştir.

1984 yılından 2010 yılına kadar geçen sürede kurulan TÖMER sayısı 7 iken 2010 yılı ve sonrasında kurulan TÖMER sayısı ise 124’e ulaşmıştır. Bu artışın temel sebeplerin başında komşu ülke olan Suriye’de çıkan iç savaşın etkisi gelmektedir. TÖMER’lerin Türkiye coğrafyasına dağılımına bakıldığında İstanbul, Ankara, İzmir gibi metropol şehirlerin ön planda olduğu görülmektedir. İstanbul’da 28, Ankara’da 8, İzmir’de ise 4 TÖMER’in yer aldığı ve Batman, Şırnak ve Hakkâri’de ise TÖMER’lerin faaliyet göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Türkiye’de yer alan Türkçe öğretim merkezleri genel olarak TÖMER adını kullanmaktadır. Faaliyet gösteren 131 üniversiteden 94’ü TÖMER kısaltmasını kullanırken kalan 38 üniversiteden 7’si DİLMER, ikişer üniversite KARDİL, TÜMER ve TÜRKMER kısaltmalarını kullanmaktadır. 16 üniversite kendine has kısaltmalar kullanırken toplam 8 üniversitenin herhangi bir kısaltma kullanmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Türkçe öğretim merkezlerinin %78 oranında TÖMER kısaltmasını kullandığı ve kalan %22’lik dilimde faaliyet gösteren merkezlerin farklı kısaltma isimler kullandıkları veya hiçbir kısaltma kullanmadıkları tespit edilmiştir. İsim birlikteliğinin sağlanması açısından tüm Türkçe öğretim merkezleri TÖMER kısaltma ismi çatısı altında birleştirilebilir.

TÖMER web siteleri 23 başlık olan Ana sayfa, Hakkında, İletişim, Amaç, Yönetim, Kurslar, Eğitim-Öğretim, Başvuru, Öğrenci İşleri, Akademik Takvim, Haberler, Etkinlikler, Duyurular, Yayınlar, Faydalı Linkler, Formlar, Mevzuat, Galeriler, Diğer Diller, Kalite Kontrol, Ücretler, Sertifikalar ve S.S.S açısından analiz edilmiştir. Bu başlıklar içerisinde en fazla yer verilen ana başlık %98 ile

İletişim olmuştur. Bu başlığı %93 ile Hakkında, %92 ile Yönetim, %82 ile Ana Sayfa, %79 ile Duyurular başlıkları izlemiştir.

İletişim başlığı bölümünde genel olarak telefon numarası, fax numarası, e-posta adresi, yerleşke adres bilgileri bulunduğundan TÖMER web siteleri için oldukça önemlidir. Hakkında ana başlığı içinde genel olarak kurumsal ve genel bilgiler, merkezimiz gibi bilgiler yer aldığından bir web sitesinde bulunmalıdır. TÖMER'ler çoğu bu başlığa yer vermişse de 9 üniversite için bu durum söz konusu değildir. Yönetim ana başlığı içinde idari personel, akademik personel, kadromuz, yönetim kurulu, danışma kurulu gibi bilgiler yer aldığından bir site için oldukça değerlidir. Anasayfa başlığı, web sitesinde karmaşık hale gelen komutları en başa alma özelliği içerdiğinden, kullanımı kolaylaştırması bakımından site için özellikle önemlidir. Bu açıdan bu ana başlığa yer vermeyen sitelerde bir eksiklik olduğu söylenebilir. Duyurular başlığı kayıt, ücret, kurslar, liste ve notların hedef kitleye ulaştırılması açısından önemli bir yere sahiptir.

23 başlık içerisinde en az yer verilen başlık %8 ile Diğer Diller başlığı olmuştur. Diğer Diller'i %13 ile S.S.S, %13 ile Öğrenci İşleri ve Yayınlar, %21 ile Kalite Kontrol başlığının takip etmiştir. Diğer Diller başlığı genel olarak Türkçe öğretim merkezleri vasıtasıyla yabancı dillere yönelik kursları içermektedir. İngilizce, Almanca, Fransızca, İspanyolca gibi dillerle ilgili bilgiler bu başlık içerisinde yer almaktadır. S.S.S başlığı, kullanıcılara karşılaştıkları problemleri hızlı bir şekilde çözebilmeleri için soru cevaplar sunmaktadır. Bu da TÖMER web sitelerinin kullanışlılığına doğrudan etki etmektedir. Her ne kadar az sayıda üniversite bu başlığa yer vermiş olsa da etkililiği göz ardı edilemez. Öğrenci İşleri başlığı, öğrencilere başvuru aşamasından mezun olana kadarki süreçte kılavuzluk ettiğinden TÖMER web siteleri işlevseldir. Bu açıdan bakıldığında 113 üniversitenin bu bölüme yer vermemesi eksiklik olarak görülmektedir. İçinde ders notları, dergiler, kitaplar gibi bilgiler bulunan Yayınlar başlığı TÖMER web sitelerinin büyük bir çoğunluğu tarafından ihmal etmiştir. Kalite Kontrol başlığı genel olarak TÖMER biriminin kalite hedeflerini hazırlama, üniversitenin amaçları doğrultusunda, birimdeki akademik ve idari çalışmaları değerlendirme, denklik sürecinde gerçekleştirilecek etkinlikleri yürütme gibi hedeflerin sunulduğu başlıktır.

Araştırmada incelenen Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi (ASBÜ TÖMER), Bartın Üniversitesi Dil Eğitim-Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi (BÜ-DEM) ve Gümüşhane Üniversitesi

Dil Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (GÜDEM) web sitelerinin bünyelerinde 23 başlık içerdiği, 18'ine sahip oldukları tespit edilmiştir (%78). Bu yönden adı geçen üniversitelerin en fazla ana başlığa sahip üniversiteler olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmada, Kapadokya Üniversitesi Sem Tömer 23 ana başlıktan 3'üne, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezi ile Antalya AKEV Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi 5'ine, Kırıkkale Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi ile Mersin Üniversitesi Türkçe Öğretim Araştırma ve Uygulama Merkezi ise 6'sına sahiptir. Bu yönüyle en az ana başlığa sahip olanlar, adı geçen üniversitelerin web siteleri olmuştur.

Diğer Kurumsal Web Siteleri içerisinde yer alan Yunus Emre Enstitüsü, YTB ve Türkiye Maarif Vakfı'nın web siteleri incelendiğinde Ana sayfa, Hakkında, İletişim, Amaç, Yönetim, Eğitim-Öğretim, Haberler, Etkinlikler, Duyurular, Yayınlar, Mevzuat ve Galeriler başlıklarının her üç kurumun web sitesinde de bulunduğu ancak Akademik Takvim, Faydalı Linkler, Diğer Diller, Kalite Kontrol, Ücretler ve S.S.S başlıklarının bu kurumların web sitesinde yer almadığı saptanmıştır. Diğer taraftan bu web sitelerinde ilaveten Burslar başlığı bulunduğu tespit edilmiştir. Burslar başlığının adı geçen web sitelerinde yer almasının başlıca nedeni yardıma muhtaç öğrencilerin giderlerini karşılamaktır.

Kişisel web siteleri analiz edildiğinde, Ana sayfa, Hakkında, İletişim, Haberler, Yayınlar, Faydalı Linkler, Galeriler ana başlıkları kişisel web sitelerinin üçünde de yer almaktadır. Başvuru, Kurslar, Öğrenci İşleri, Akademik Takvim, Formlar, Mevzuat, Diğer Diller, Kalite Kontrol, Sertifikalar, S.S.S başlıklarının ise herhangi bir kişisel web sitesinde bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.2. Uygulamalar ile İlgili Sonuçlar

App Store üzerinden yapılan anahtar kelime taraması sonucunda en fazla ilgili sonuca sahip başlık 342 ile *Söz Varlığı* olmuştur (%31,8). İkinci sırada 138 ilgili sonuç ile *Sözlük* (%12,8), 126 ilgili sonuç ile *Dinleme* (11,7), 121 ilgili sonuç ile *Konuşma* (%11,2) olduğu tespit edilmiştir. Becel (2015) tarafından yapılan çalışmada App Store'daki uygulamalardan %41,3'nün konuşma/seyahat kılavuzu niteliğinde hazırlandığı, %17,6'sının sözcük öğretimi amacıyla geliştirildiği; %1,9'nun ise dil bilgisi öğretimi için oluşturulduğu görülmektedir. Bu sonucun

oluşmasındaki temel sebep, App Store üzerinden yayın yapan Türkçe öğretimi ile alakalı uygulamaların genel amaçlarının öncelikle kelime öğretimidir. Çünkü hedef dildeki kelimelerin hangi anlama karşılık olarak kullanıldıkları tam olarak bilinmediğinde dil öğrenmek oldukça zorlaşacaktır. İkinci sırada yer alan *Sözlük* anahtar kelimesi de yine yukarıda bahsedilen ihtiyaçlardan dolayı listenin üst sıralarında yer almıştır. Çevrim içi veya çevrim dışı olarak kullanılan sözlük uygulamalarının hedef kitlenin kullanım amacına uygun olarak şekillendirilmesi büyük bir öneme sahiptir. Etkili sözlük kullanımının hem söz varlığını hem de dört temel becerinin gelişmesi için önem arz ettiği sonucuna ulaşılabilir.

Anahtar kelime taraması sonucunda en az ilgili sonuca sahip anahtar kelimelerin 4 ilgili sonuç ile Sınava Hazırlık (%0,3) ve 1 ilgili sonuç ile Karikatür (%0,1), 10 ilgili sonuç ile Ninni (%0,9) olduğu belirlenmiştir. Sınava Hazırlık olarak ifade ettiğimiz ortaokul-üniversite aralığındaki yaş grubuna yönelik olarak hazırlanan uygulama sayısının yetersiz olduğu ve uygulamaların genellikle birinci kademe öğrencilerine yönelik olarak hazırlandığı düşünülmektedir.

33 anahtar kelime taramasının 16 ana başlık altında incelenmesi sonucunda 12 anahtar kelimeye ait uygulamaların %100 oranda 4 yaş ve üzeri hedef kitleye yönelik olarak hazırlandığı saptanmıştır. 3 anahtar kelimeye ait uygulamaların ise %50 ile %99 aralığında yine 4 yaş ve üzeri hedef kitleye yönelik olarak hazırlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Sadece Karikatür ile ilgili uygulamaların %100 oranında 9 yaş ve üzeri hedef kitleye yönelik olarak hazırladığı tespit edilmiştir. Bu verilerden hareketle App Store uygulamasının genel olarak 4 yaş ve üzeri hedef kitleye yönelik olarak hazırlandığı, Bu durum, dört temel becerinin 4 yaşından itibaren geliştirilmesi ile açıklanabilir. Bu dönemden itibaren çocuklar belirli görsel ve işitsel uyaranlara olumlu tepkiler vermeye başlaması bu yaş grubuna yönelik uygulamaların artmasını sağlamış olabilir.

App Store üzerinden yapılan taramalar sonucunda en fazla indirme sayısına sahip olan anahtar kelime 703.000 ile *Bulmaca* olmuştur (%42). *Bulmaca*'yı 84.000 ile Oyun (%9), 58.000 ile Çeviri (%6) takip etmiştir. App Store üzerinden yapılan taramalar sonucunda en az indirme sayısına sahip olan anahtar kelimeler 135 ile Sınava Hazırlık, 69 ile Dil Bilgisi ve 3 indirme ile Karikatür olmuştur.

İnsanlar geçmiş dönemlerde bulmaca çözmek için gazete alma ihtiyacı duyardı. Fakat gün geçtikçe basılı gazeteler yerlerini elektronik ortamda üretilen gazetelere bırakmaya başlamıştır. Bu nedenle bulmaca çözmeyi seven kimseler için

uygulamalar oluşturulduğu görülmektedir. App Store aracılığıyla yapılan taramalar neticesinde elde edilen veriler de bu durumu destekler niteliktedir. App Store uygulaması ile yapılan taramada en fazla beğeni oranına sahip anahtar kelime 4,6 beğeni ortalaması ile Kelime Öğretimi olmuştur. Bu anahtar kelimeyi 4,3 ile Bulmaca ve 4,3 ile Çeviri takip etmiştir. App Store uygulamasında yapılan taramada en az beğeni oranına sahip anahtar kelime 3,5 beğeni ortalaması ile Yazma olmuştur. Bu anahtar kelimeyi 3,6 ile Sözlük, 3,7 ile Dil Bilgisi, Görsel Yorumlama ve Karikatür anahtar kelimeleri takip etmiştir.

Google Play üzerinden yapılan anahtar kelime taraması sonucunda en fazla ilgili sonuca sahip başlık, 849 ile *Söz Varlığı* (%33) olmuştur. Bu başlığı 261 ilgili sonuç ile Dinleme (%10), 213 ilgili sonuç ile Konuşma (%8), 196 ilgili sonuç ile Okuma (%8) takip etmiştir. Becel (2015) tarafından yapılan çalışmada Google Play'deki uygulamalardan %25,6'sı sözcük öğretimi amacıyla geliştirilmiş, %9,3 uygulama ise konuşma/seyahat kılavuzu niteliğinde hazırlanmıştır. App Store uygulamasında olduğu gibi Google Play vasıtasıyla yapılan taramalarda da Söz Varlığı başlığının ilk sırada yer alması yukarıda bahsedilen açıklamaları destekler niteliktedir. Anahtar kelime taraması sonucunda en az sonuca sahip anahtar kelimeler ise 15 ilgili sonuç ile Karikatür (%0,5), 17 ilgili sonuç ile Görsel Yorumlama (%0,6) ve 42 ilgili sonuç ile Sınava Hazırlık (%1,6) olmuştur.

Google Play vasıtasıyla yapılan taramalarda "hedef kitle" açısından Animasyon ana başlığı haricinde kesin bir sonuca ulaşamamıştır. Genelde uygulamaların 'tüm yaşlar' olarak hedeflendiği görülmektedir. Belirlenen ölçütler yardımıyla Google Play üzerinden yapılan taramalar sonucunda en fazla indirme sayısına sahip olan anahtar kelime 9.106.000 ile Çeviri (%40) olmuştur. Onu 4.250.000 ile Bulmaca (%19), 3.870.000 ile Türkçe (%17), 1.808.000 ile Kelime Öğretimi (%8), 1.119.000 ile Sözlük (%5) takip etmiştir. Google Play'de en az indirme sayısına sahip olan anahtar kelimeler 2400 ile Karikatür ve Sınava Hazırlık olmuştur. Bu anahtar kelimeleri 24.000 ile Dil Bilgisi, 35.000 ile Ninni ve 37.000 ile Şarkı takip etmiştir. Çeviri anahtar kelimesinin ilk sırada yer almasındaki sebeplerden biri yabancı dil öğrenmek isteyen bireylerin genellikle ilk adım olarak hedef dildeki kelimelerin çevirisini yapmalarıdır. Diğer büyük sebep ise 'Google Çeviri' uygulamasının 6 milyonun üzerinde indirme sayısına sahip olmasıdır.

Google Play vasıtasıyla taranan 16 anahtar kelime göz önünde bulundurulduğunda en fazla beğeni oranına sahip anahtar kelimeler 4,5 ile Dinleme

ve Oyun olmuştur. Bu anahtar kelimeleri, 4,3 ile Bulmaca, Hikâye, Kelime Öğretimi, Ninni ve Sözlük takip etmiştir. En az beğeni oranına sahip anahtar kelimeler ise 3,5 ile Karikatür, 3,8 ile Görsel Yorumlama ve 4,1 ile Çeviri, Konuşma ve Sınava Hazırlık olmuştur.

5.2. Öneriler

Çalışmanın bu bölümünde çalışmada ulaşılan sonuçlardan hareketle birtakım önerilerde bulunulmuştur.

1. Türkçe öğretimi alanında hazırlanan gerek kurumsal gerekse de kişisel web sitelerinde yer alan bilgiler, belirli aralıklarda yenilenmeli, doğru ve güncel bilgilerin yer almasına önem gösterilmelidir.

2. Türkçe öğretimi alanında hazırlanan kurumsal ve kişisel web sitelerinin hedef kitlenin ihtiyaçlarına uygun olarak düzenlenip düzenlenmediği kontrol edilmelidir. Ayrıca bu merkezlerin web sitelerinde İletişim, Hakkımızda, Amaçlar, Kurslar gibi bilgilerinin bulunmasına özen gösterilmelidir.

3. Türkçe öğretimi için hazırlanan uygulamaların özellikle hedef kitle ve içeriklerinin, uzman yardımı alınarak sık sık güncellenmesi gerekmektedir.

4. App Store ve Google Play içerisinde eğitim öğretim amacıyla yayın yapan uygulamaların seçilmesi, indirilmesi ve kullanılması konusunda öğrencilere eğitimler verilmelidir.

5. Gelişen teknoloji ve internetin okul ortamında ve özellikle Türkçe derslerinde kullanılmasına yönelik çalışmalara ağırlık verilmelidir. Web siteleri ve uygulamalar, Türkçe öğretimine entegre edilip bu alanlarda yer alan bilgilerin analiz edilerek hedef kitleye ulaştırılması sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- Açıkgöz, G. (2018). *Eğitim Bilişim Ağı (EBA) destekli matematik öğretiminin 7. sınıf öğrencilerinin akademik başarısına etkisi*. Kastamonu Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kastamonu.
- Adıyaman, Z. (2014). Uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretimi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0 (4).
- Akçay, A. ve Şahin, A. (2012). Webquest (Web Macerası) öğrenme yönteminin türkçe dersindeki akademik başarı ve tutuma etkisi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2 (2), 33–45.
- Aksan, D. (2007). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim*. Ankara: TDK Yayınları.
- Aksoy, H. H. (2003). Eğitim Kurumlarında Teknoloji Kullanımı ve Etkilerine İlişkin Bir Çözümleme. *Eğitim Bilim Toplum*. 1 (4),4-23.
- Alkan, C. (2005). *Eğitim Teknolojisi*. (30-31). Ankara: Anı Yayıncılık
- Aslan, E. ve Coşkun, O. (2016). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Oyun Yazılımları İle Sözcük Öğretimi, *Electronic Turkish Studies*,11(3), 221-236
- Aslan, E. (2017). Akıllı Telefonların Ders Aracı Olarak Yabancı Dil Öğretiminde Kullanma Yeterliliklerinin İncelenmesi. *International Journal of Languages Education and Teaching*, 5 (2), 121-128.
- Asadov, Ç. Ç. (2019). *Anadolu Liselerinde EBA ve Fatih Projesi Aracılığıyla Almanca Öğretimi*. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Samsun.
- Atabay, E. (2006). “Okul Deneyimi Dersi Alan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Gözlemleriyle İlköğretim Okulöncesi Öğretmenlerinin Yapılandırmacı Öğrenmeye Göre Değerlendirilmesi”, *Yapılandırmacılık ve Eğitime Yansımaları Sempozyumu, İzmir: Özel Tevfik Fikret Okulları*. (11).
- Atalay, M. (2019). *Ortaokullarda Eğitim Bilişim Ağı'nın (EBA) İncelenmesi*. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Ateş, V. ve Karacan, H. (2010). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Web Sitesi Kullanılabilirlik Analizi. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 2 (2).

Ateş, M. ve Çerçi, A. ve Derman, S. (2015). Eğitim Bilişim Ağında Yer Alan Türkçe Dersi Videoları Üzerine Bir İnceleme, *Sakarya University Journal of Education*, 5/3, 105-117.

Aydın, G. ve Sarıman, G. (2014). Yabancılar Türkçe Eğitiminde Kelime Öğretimi İçin Web Destekli E-Öğrenme Aracı, *7. Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı*, 19-21 Haziran 2014, Muğla.

Aydınöz, D. ve Sözcü, U. ve Akbaş, V. (2016). Coğrafya Öğretiminde EBA İçeriklerinin Öğrenci Başarısına Etkisi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (15) , 339-357.

Aydoğan, Ş. (2014). *EBA Destekli Öğretimin 4. Sınıf Öğrencilerinin "Isı-Sıcaklık" ve "Erime-Çözünme" Konularında Kavram Yanılgılarına ve Tutumlarına Etkisi*. Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Niğde.

Aygenoğlu, K. (2015). *X ve Y Kuşaklarının Kurumsal İş Hayatında İnsan Kaynağı Açısından Stratejik Yönetimi*. Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Aytan, T. ve Başal, A. (2015). *Türkçe Öğretmen Adaylarının Web 2.0 Araçlarına Yönelik Algılarının İncelenmesi*, 149-166, Ankara.

Aytan, T. ve Başal, A. (2016). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Ulam Temelli Sözcük Öğretiminin Başarıya Etkisi. *Ekev Akademi Dergisi*, 65, 559-576.

Aytan, T. ve Ayhan, N. H. (2018). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Dijital Ortamlar. *International Journal of Bilingualism Studies*, 1, 3-37.

Bal, M. ve Uslu, E. (2018). Türkçe Öğretim Sürecinde Dijital Bölünme. *Sakarya University Journal of Education*, 8 (1), 228-245

Ballıel Ünal, B, Hastürk, G. (2018). Fen Bilimleri Dersinde Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Kullanımının Ortaokul Öğrencilerinin Akademik Başarılarına Etkisi. *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 4 (7) , 327-342.

, M. (2009), *Web Sitelerinin Kimliklenmesi*, Hiperlink, İstanbul.

Becel, A. (2014). Yabancılar Türkçe Öğretimi için Geliştirilen Müzikal Beyin Eğitmeni: Earworm(S). *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in Education and Teaching*, 3 (3), 99-107.

Becel, A. (2015). Yabancılar Türkçe Öğretmek Amacıyla Geliştirilen Mobil Uygulamalara Yönelik Bir İnceleme. *International Journal of Languages Education and Teaching*, 256-273.

Belet Boyacı, Ş. D. ve Güner, M. (2017). "Türkçe Dersinde Teknolojik Otantik Ortamın Kullanılmasına Dair Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri, *Uluslararası Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7 (1) , 35-71.

Bozkuş, K. ve Karacabey, M. F. (2019). FATİH Projesi İle Eğitimde Bilişim Teknolojilerinin Kullanımı: Ne Kadar Yol Alındı? *Yaşadıkça Eğitim*, 33 (1), 17-32.

Budiu, R. (2013). *Mobile: Native Apps, Web Apps, and Hybrid Apps*, <https://www.nngroup.com/articles/mobile-native-apps> (Erişim Tarihi: 23 Ekim 2020).

Büyükkız, K, Çangal, Ö. (2016). Suriyeli Misafir Öğrencilere Türkçe Öğretimi Projesi Üzerine Bir Değerlendirme. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 5 (3) , 0-0.

Can, E. ve Topçuoğlu, F. (2018). Eğitim Bilişim Ağı Kullanımının (EBA) Ortaokul Öğrencilerinin Türkçe Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Eğitim Dergisi*, 3 (1), 61-68.

Cayhan, C. ve Karakaş, R. (2019). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılacak Yapılandırılmış Bir Podcastte Bulunması Gereken Özellikler. *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi* , (44) , 335-349.

Corbin, J. ve Strauss, A. (2008). *Nitel Araştırmanın Temelleri: Temellendirilmiş Teori Geliştirme Teknikleri ve Prosedürleri* (3. baskı). Thousand Oaks, CA.

Çağltay, K. (2002). "Uzaktan Eğitim: Başarıya Giden Yol Teknolojide Mi Yoksa Pedagojide Mi?" Elektronik adres: <http://www.teknoturk.org/docking/yazilar/tt000037-yazi.htm> (Erişim Tarihi: 07.04.2020)

Çalık, M. ve Sözbilir, M. (2014). *İçerik analizinin parametreleri*. Eğitim ve Bilim, 39 (174), 33-38.

Çetin, E. (2020) *Eba Ders İle Coğrafya Öğretiminin Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisi*. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.

Çetin Aydın, G. ve Başol, O. (2014). X Ve Y Kuşağı: Çalışmanın Anlamında Bir Değişme Var Mı? . *Ejovoc (Electronic Journal of Vocational Colleges)* , 4 (4) , 1-15.

Duman, G. B. (2013). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Materyal Geliştirme ve Materyallerin Etkin Kullanımı, *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1 (2), 1-8.

Dumanlı Kadızade, E. (2015). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Akıllı Telefon Uygulamaları Üzerine İnceleme, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 742-752.

Durmuş, M. (2013), "İkinci/Yabancı Dil Öğretiminde Özgün ve Değiştirilmiş Dilsel Girdi Üzerine", *Turkish Studies*, VIII (1): 1291-1306.

Dursun, F. (2018) *İndirilebilir Mobil Uygulamaların Okunurluk Ve Okunabilirlik Açısından İncelenmesi: Ulusal Gazeteler Örneği*. İstanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul.

Elçiçek, A. (2019). *Eğitim Bilişim Ağı (Eba) Web Sitesinin Öğretmenler Tarafından Kullanım Sıklığının İncelenmesi: Mardin İli Kızıltepe İlçesi Örneği*. Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.

Ergin, M. (1989). *Türk dil bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.

Farrokhi, N. (2015). *Eğitim Amaçlı E-Kitaplarda Tasarım Sorunları: Türkçe Öğrenimi İçin Bir E-Kitap Uygulaması*. Hacettepe Üniversitesi, Görsel Sanatlar Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Georgieva, E. S., Smrikarov, A. S., ve Georgiev, T. S. (2011). Procedia Computer Science Evaluation of mobile learning system. *Procedia Computer Science*, 3, 632-637.

Geray, H. (2006). *Toplumsal Araştırmalarda Nicel ve Nitel Yöntemlere Giriş İletişim Alanından Örneklerle*. Ankara: Siyasal Kitabevi

Göçmen, E. (2018). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Otantik Dokümanların Kullanımı ve A1-A2 Düzeyinde Dil Becerilerine Etkisi*. Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.

Göker, M. ve İnce, B. (2019). Web 2.0 Araçlarının Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanımı ve Akademik Başarıya Etkisi. *Turkophone*, 6 (1) , 12-22.

Guzley, R. M., Avanzino, S. ve Bor, A. (2001). Simüle Bilgisayar Aracılı/Video Etkileşimli Uzaktan Öğrenme: Motivasyon, Etkileşim Memnuniyeti, Teslimat, Öğrenme ve Algılanan Etkililik Testi. *Journal of Computer-Mediated Communication*, Cilt 6, Sayı 3, 1 Nisan 2001, JCMC63.

Gülbahar, Y. (2019). *E-öğrenme*. (5. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

Güner, M. (2016). *Türkçe Dersinde Otantik Görev Temelli Otantik Materyal Kullanımının Öğrencilerin Okuduğunu Anlama, Yazma Becerileri ve Yazma*

Motivasyonları Üzerindeki Etkisi. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir.

Güner, M. ve Belet Boyacı, Ş. D. (2015). Türkçe Dersinde Dinlediğini Anlama Becerisinin Geliştirilmesinde Otantik Görev Temelli Otantik Materyallerin Etkisi *ISSN: 1308-2140, Ankara, 757-772*.

Güzel, A. (2010). *İki Dilli Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi*. Ankara: Öncü Basımevi.

Hood, W. F. (1983). *Philosophy and Technology: Readings in the Philosophical Problems of Technology*, ed. C. Mitcham, R. Mackey, *New York: Free Press*.

Horzum, M. B. (2010). Öğretmenlerin Web 2.0 Araçlarından Haberdarlığı, Kullanım Sıklıkları Ve Amaçlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. 7.1.

Islam, R., Islam, R. Mazumder, T., A., 2010, Mobile Application and Its Global Impact, *International Journal of Engineering&Technology IJET-IJENS*, 10(6), 72-78.

İskender, M. ve Gücüyeter, B. (2019). Yabancı Dil Olarak Türkçe Yazma Öğretiminde Anlık Mesajlaşma Programlarının Kullanımı: Whatsapp Uygulaması Örneği. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 14 (2) , 571-590.

İşman, A. (2008). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Kalaycı, D. ve Durukan E (2018). *Mobil Cihaz Dilinin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenimine Etkisine İlişkin Öğrenci Görüşleri: Trabzon Tömer Örneği*, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*.

Karaçor, S. (2007) *Reklam İletişimi İnternet ve Gazete Reklamlarının Etkilerine Yönelik Bir Araştırma*, Konya: Çizgi Kitapevi Yayınları.

Karahisar, T. (2013). Dijital Nesil, Dijital İletişim ve Dijitalleşen (!) Türkçe. *AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi*, 4 (12) , 71-83.

Karasar, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler* Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kaya, Z. (1996). *Uzaktan Eğitimde Ders Kitapları*. Ankara: G.Ü. Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Matbaası.

Kennedy, A. J. (2000). *The Internet, The Rough Guide*. (Çev: Ş. Demir). Ankara: Dost Kitabevi.

Khan, B. H. (1997) Web-Based Instruction: What Is It and Why Is It? In: Khan, B. H., Ed., *Web-Based Instruction, Educational Technology Publications, Englewood Cliffs, (5-18)*.

Kim, P. J. ve Noh, Y. J. (2003). Mobile Agent System Architecture for supporting Mobile Market Application Service in Mobile Computing Environment, *International Conference on Geometric Modeling and Graphics (GMAG'03), London, England*.

Koçyiğit, S. (2011). *Otantik Görev Odaklı Yapılandırmacı Yaklaşımın Öğretmen Adaylarının Başarılarına, Derse Karşı Tutumlarına Ve Problem Çözme Becerilerine Etkisi*. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul.

Korucu, A. ve Biçer, H. (2019). Mobil Öğrenme: 2010-2017 Çalışmalarına Yönelik Bir İçerik Analizi, *Trakya Eğitim Dergisi*, 9 (1) , 32-43.

Kuşkonmaz, H. (2011). *İlköğretim Okullarındaki Öğretmenlerin Mobil Öğrenmeye Yönelik Algı Düzeylerinin Belirlenmesi*. Bahçeşehir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Kutup, N. (2010). *İnternet ve Sanat, Yeni Medya ve net.art. XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*. (9-20), Muğla

Lee, W. (1995). Authenticity Revisited: Text Authenticity And Learner Authenticity. *ELT Journal*, 49 (4), 323-328.

Lüleci, M. (2010). 'Gerçek'leşsek De Mi, Öğretsek? Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Otantik Malzeme. Orhon Yazıtlarının Bulunuşundan 120 Yıl Sonra Türklük Bilimi ve 21. Yüzyıl konulu 3.Uluslararası Türkiyat Araştırmaları Sempozyumu, (541-553). *Hacettepe Üniversitesi, Ankara*.

Maden, S. (2012). Ekran Okuma Türleri ve Türkçe Öğretmeni Adaylarının Ekran Okumaya Yönelik Görüşleri. *Dil Ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 1(3), 1-16.

Miller, L. (2003). Otantik Materyallerle Dinleme Becerilerini Geliştirmek. *ESL Dergisi*, 6, 16-18.

MOBİSAD (2019). *Mobil İletişim Sektörü Raporu*. <https://drive.google.com/file/d/1qf31an3nt2pUHe17MqLObVmkrQZHGsaw/view>. (Erişim Tarihi: 05.12.2020).

Nunan, D. (1999). *Second Language Teaching And Learning*. Boston: Heinle and Heinle Publishers.

Orhan F. ve Akkonyunlu B. (2004) İlköğretim Öğrencilerinin İnternet Kullanımları Üzerine Bir Çalışma, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 26: 107-116

Özarslan Yatak, M., Kubat, B. ve Bay, Ö. F. (2007). “Uzaktan Eğitim İçin Entegre Ofis Dersi’nin Web Tabanlı İçeriğinin Geliştirilmesi ve Üretilmesi”. *Akademik Bilişim*, (159-166).

Özcan Y. ve Koçak A. (2003). Research Note: A Need Or Status Symbol *European Journal Of Communication* 18 (2): 241–254.

Özdilek, A. O. (2002). *İnternet ve Hukuk*. İstanbul: Papatya Yayıncılık.

Özenç Uçak, N, Çakmak, T. (2009). Web Sayfası Kullanılabilirliğinin Ölçülmesi: Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Web Sayfası Örneği. *Türk Kütüphaneciliği*, 23 (2) , 278-298.

Özkanal, B. (2006). *İnternetin Halkla İlişkiler Aracı Olarak Kullanılması: Açıköğretim Sistemine Yönelik Bir Model Önerisi*. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Konya.

Pala, F. K. ve Arslan, H. ve Özdiñç, F. (2017). Eğitim Bilişim Ağı Web Sitesinin Otantik Görevler ve Göz İzleme İle Kullanılabilirliğinin İncelenmesi. *İhlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2 (1), 24-38.

Park, Y. (2011). A Pedagogical Framework For Mobile Learning: Categorizing Educational Applications Of Mobile Technologies Into Four Types. *The International Review Of Research In Open And Distributed Learning*, 12 (2), 78-102.

Parsons, D., ve Ryu, H. (2006).-A framework for assessing the quality of mobile learning. Proceedings of the 11th International Conference for Process Improvement, Research and Education (INSPIRE), Southampton Solent University, UK.

Peacock, M. (1997). The Effect Of Authentic Materilas On The Motivation Of EFL Learners. *ELT Journal*, 51(2), 144-156.

Prensky, M. (2001). *Digital natives, digital immigrants. On the Horizon*, 9 (5), 1-5.

Rule, A.C. (2006). Editorial: The Components Of Authentic Learning. *Journal Of Authentic Learning*, 3 (1), 1-10.

Sabancı, A. (2008). *Sınıf Yönetiminin Temelleri, Mustafa Çelikten (Ed.) Yapılandırmacı Yaklaşımına Göre Sınıf Yönetimi*, Ankara: Anı Yayıncılık.

Saka, E. (2019). *Türkiye 'de İnternet. In Türkiye İnternet Tarihi (Yeni Medya Çalışmaları V)*. (pp. 3–70). İstanbul: Alternatif Bilişim Derneği.

Seferoğlu, S. S. (2006). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Tarimer, İ, Şenli, S, Doğan, E. (2011). Mobil İletişim Cihazları İle Öğrenim Materyallerine Erişim Sağlayan Bir Yazılım Tasarımı. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 3 (3).

Taşçı, A. N. (2019). *FATİH Projesi Destekli Çoklu Zekâ Kuramı Uygulamalarının Fizik Başarısına Etkisi: Newton'un Hareket Yasaları*. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya.

Temizyürek, F. ve Güleğül Birinci F. (2016). Yabancı Dil Öğretiminde Otantik Materyal Kullanımı, *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (1):56.

Temur, T. ve Vuruş, N. (2009). İnternet-(Genel Ağ) Ortamında Türkçenin Kullanımına İlişkin Bir Çözümleme, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Cilt 12 Sayı 22*, 232-244.

Tenekeci, M. (2020). Türkçe Öğretiminde Web Uygulamaları ve Mobil Uygulamalar İle Bunların Öğretmenlerce Bilinirliği. *Milli Eğitim Dergisi*, 49 (227) , 429-445.

Timisi N. (2003). *Yeni İletişim Teknolojileri ve Demokrasi*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 136-138.

Trifonova, A. (2003). Mobile Learning: Review Of The Literature. Technical Report DIT-03- 009, Informatica E-Telecomunicazioni, University of Trento. <http://eprints.biblio.unitn.it/archive/00000359/01/009.pdf> (Erişim Tarihi: 30.10.2020).

Tok, M. ve Yığın, M. (2013). *Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkçe Öğrenme Nedenlerine İlişkin Bir Durum Çalışması*. Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi, 2 (8), 132-147.

Tomlinson, B. (2012). Materials Development For Language Learning And Teaching. *Language Teaching*, 45 (2), 143-179.

Turgut, K. ve Akdemir, E. (2019). Öğretmen Adaylarının Mobil Öğrenmeye İlişkin Tutumları. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 13 (19) , 500-526.

Turhan, O. ve Baş, B. (2017). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Yazma Becerisine Yönelik Web 2.0 Araçları: Poll Everywhere Örneği. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13 (3) , 1233-1248.

Turumbetova, Zh. A. ve Varol, S. (2017). Mobil Uygulamalarıyla Türkçe Sözcük Öğretimi, *Süleyman Demirel Üniversitesi, IRSTI 16.41*

Türkiye İstatistik Kurumu. (2020). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması. Türkiye İstatistik Kurumu. [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Survey-on-Information-and-Communication-Technology-\(ICT\)-Usage-in-Households-and-by-Individuals-2020-33679](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Survey-on-Information-and-Communication-Technology-(ICT)-Usage-in-Households-and-by-Individuals-2020-33679) (Erişim Tarihi 20.10.2020).

Türk Dil Kurumu. (2018). *Güncel Türkçe Sözlüğü*. Ankara: TDK

Türkiye Bilimler Akademisi. (2018). Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü. Ankara: TÜBA

Türkiye Elektronik Haberleşme Sektörü I. Çeyrek Raporu. (2020). <https://www.btk.gov.tr/uploads/pages/pazar-verileri/ceyrek-raporu-2020-4-ceyrek-26-03-21-kurum-disi.pdf> (Erişim Tarihi: 28.10.2020)

Türker, M. ve Genç, A. (2018). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Blogların Öğretim Amaçlı Kullanımı Üzerine Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (39), 251-266.

Uçar, T. (2019). *Taşınabilir Cihazlar Aracılığıyla Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenimi Uygulamalarının Belirlenmesi, Sınıflandırılması ve Öğrenci Kazanımlarına İlişkin Öğrenci Değerlendirmeleri*. Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Bursa.

Ulaş D, Tuzcu A, Sarıcı E. (2018). Ankara Üniversitesi TÖMER'in Tüketici Temelli Marka Denkliği Bileşenlerinin Analizi. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 10 (4), 358 - 383.

Ural, M. (2015). Antik Yunan'da "Teknik": Teknoloji Felsefesi Tarihine Genel Bir Bakış. *Mavi Atlas*, (4), 136-144.

URL 1: <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 26.12.2020).

URL 2: <http://fatihprojesi.meb.gov.tr> Erişim Tarihi: (15.03.2021).

URL 3: (<https://www.similarweb.com>) (Erişim Tarihi: 23.10.2020).

URL 4: <http://tomer.ankara.edu.tr/> (Erişim Tarihi: 25.11.2020).

URL 5: <https://www.statista.com/statistics/272307/market-share-forecast-for-smartphone-operating-systems/> (Erişim Tarihi: 25.04.2021).

URL 6: <https://www.medyaokuryazarligi.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 27.06.2021).

URL 7: <https://www.yee.org.tr/> (Erişim Tarihi: 25.02.2021).

URL 8: <https://www.ytb.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 29.01.2021).

URL 9: <https://turkiyemaarif.org/> (Erişim Tarihi: 14.02.2021).

Ünlü, B. (2019). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sanal Gerçekliğin Amaç Odaklı Dil Öğretimine Etkisi. Hacettepe Üniversitesi, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, (5), 57-76.

Wach, E. (2013). *Learning about qualitative document analysis*. <https://opendocs.ids.ac.uk/opendocs/bitstream/handle/20.500.12413/2989/PP%20InBrief%2013%20QDA%20FINAL2.pdf?sequence=4>. (Erişim Tarihi: 23.04.2020).

Wheatley, G. H. (1991), Constructivist Perspectives On Science And Mathematics Learning. *Science Education*, 75(1), 9-21.

Widdowson, H. G. (1998). Context, Community, And Authentic Language. *TESOL Quarterly*, 32 (4), 705-716.

Yağcı, S. (2016). *Üniversite Web Sitelerinin Kullanılabilirlik Sorunları Üzerine Bir Çalışma: Başkent Üniversitesi Web Sitesinin İncelenmesi*. Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Yaman, H. (2007), Türkçe Öğretmeni Adaylarının "Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme" Dersi Bağlamında Türkçe Öğretiminde Teknoloji Kullanımına İlişkin Yeterlilik ve Algıları, *Hasan Ali Yücel Eğilim Fakültesi Dergisi Sayı 7 (2007-1)*, 57-71.

Yaman, H, Erdoğan, Y. (2007). İnternet Kullanımının Türkçeye Etkileri: Nitel Bir Araştırma. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 3 (2) , 237-249.

Yıldız, S. (2002). *İnternet Servis Sağlayıcılar ve Cezai Sorumlulukları*. Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 2 (3) , 166-184.

Yıldız, S. (2007). *Suçta Araç Olarak İnternetin Teknik ve Hukuki Yöneden İncelenmesi*. Konya: Nobel Yayınları.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (Genişletilmiş 10.Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yurdakul, B. (2004). Eğitimde Davranışçılıktan Yapılandırılmacılığa Geçiş İçin Bilgi, Gerçeklik Ve Öğrenme Olgularının Yeniden Anlamlandırılması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4 (2).

Zeithaml, V. A., Parasuraman, A. ve Malhotra, A. (2000). *A Conceptual Framework For Understanding E-Service Quality: Implications For Future Research And Managerial Practice*. Marketing Science Institute.

EKLER

Ek 1: TÖMER Web Siteleri

Sıra No	Üniversite Adı	Bağlantı Adresleri	Kuruluş Yılı
1	Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.ankara.edu.tr/	1984
2	Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü	https://tdae.ege.edu.tr/index.php	11.07.1992
3	Atatürk Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulamamerkezi	https://atauni.edu.tr/dil-egitimi-uygulama-ve-arastirma-merkezi	17.09.1993
4	Gazi Üniversitesi Türkçe Öğrenim, Araştırma ve Uygulama Merkezi	http://tomer.gazi.edu.tr/	22.02.1994
5	Trakya Üniversitesi Dil Eğitimi ve Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi	https://dilmer.trakya.edu.tr/	10.04.1995
6	Süleyman Demirel Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.sdu.edu.tr/	13.05.1998
7	İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi	https://dilmerkezi.istanbul.edu.tr/tr/ —	08.06.2000
8	Maltepe Üniversitesi Türkçe Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://www.maltepe.edu.tr/tomer/	19.02.2010
9	Tobb Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi	https://tomer.etu.edu.tr/tr	02.04.2010
10	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türkçe Ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.comu.edu.tr/	15.07.2010
11	Gaziantep Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.gantep.edu.tr/	08.08.2010
12	Sakarya Üniversitesi Türkçe Dili Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://www.tomer.sakarya.edu.tr/	05.12.2010
13	Kırklareli Üniversitesi Türkçe Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.klu.edu.tr/	07.12.2010
14	Ardahan Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://www.ardahan.edu.tr/tomer/	14.01.2011
15	Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://kmu.edu.tr/kardil	19.02.2011
16	Çankırı Karatekin Üniversitesi Uluslararası Dil Öğrenme Merkezi-Dil Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi-Tömer	https://udom.karatekin.edu.tr/default.aspx	23.02.2011
17	İstanbul Aydın Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://www.aydin.edu.tr/tr-tr/international/tomer/Pages/default.aspx	06.03.2011

18	İnönü Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi	https://www.inonu.edu.tr/tomer	30.03.2011
19	Marmara Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://ydil.marmara.edu.tr/birimler/marmara-tomer	11.06.2011
20	Mersin Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://mersin.edu.tr/akademik/turkce-ogretimi-uygulama-ve-arastirma-merkezi	24.10.2011
21	Erzincan Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.ebyu.edu.tr/	10.11.2011
22	Başkent Üniversitesi Türkçe Eğitimi, Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://bedam.baskent.edu.tr/yabanci-dil-olarak-turkce-ogretimi-sertifika-programi/	30.12.2011
23	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://bedam.baskent.edu.tr/yabanci-dil-olarak-turkce-ogretimi-sertifika-programi/	12.01.2012
24	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Türkçe Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://www.yyu.edu.tr/AkademikBirimler/58	12.02.2012
25	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Türkçe Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.gop.edu.tr/Default.aspx?d=tr-TR	21.02.2012
26	Uşak Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.usak.edu.tr/	02.03.2012
27	Hacettepe Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://www.tomer.hacettepe.edu.tr/	06.05.2012
28	Afyon Kocatepe Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.aku.edu.tr/	15.05.2012
29	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Türkçe Öğretim, Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.ksu.edu.tr/	19.06.2012
30	Kırıkkale Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.kku.edu.tr	18.07.2012
31	Kto Karatay Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://www.karatay.edu.tr/KTO-KAR-DIL/476.html	18.07.2012
32	Dokuz Eylül Üniversitesi Dil Eğitimi Araştırma ve Uygulama Merkezi	http://dedam.deu.edu.tr/	20.07.2012
33	Giresun Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.giresun.edu.tr/	22.07.2012
34	Kastamonu Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://www.kastamonu.edu.tr/index.php/tr/idari-birimler/anamenu-bidb-tr/108-kategori-turkce-ogretimi-uygulama-ve-arastirma-merkezi-tr	08.08.2012

35	Pamukkale Üniversitesi Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://www.pau.edu.tr/padam/tr	12.08.2012
36	İstanbul Kültür Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Diller Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://ikutumer.iku.edu.tr/tr/node/30	16.09.2012
37	Necmettin Erbakan Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://www.erbakan.edu.tr/kondil	12.10.2012
38	Karadeniz Teknik Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://www.ktu.edu.tr/tomer	17.10.2012
39	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.ogu.edu.tr/	14.11.2012
40	İstanbul Okan Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://www.okan.edu.tr/okandil/	10.01.2013
41	Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Diller Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tumer.fatihsultan.edu.tr/	24.02.2013
42	Adana Alpaslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.adanabtu.edu.tr/	01.03.2013
43	Çukurova Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.cu.edu.tr/	16.03.2013
44	Selçuk Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://www.selcuk.edu.tr/Birim/tomer	24.03.2013
45	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://akademik.adu.edu.tr/aum/tomer/default.asp	31.03.2013
46	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://omuturkce.omu.edu.tr/	03.04.2013
47	Yıldız Teknik Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://www.tomer.yildiz.edu.tr/	08.04.2013
48	Türk Hava Kurumu Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://yadem.thk.edu.tr/	11.06.2013
49	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.idari.erdogan.edu.tr/tr	05.07.2013
50	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.ibu.edu.tr/	09.07.2013
51	Bahçeşehir Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Diller Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://bau.edu.tr/akademik/12587-turkce-ve-yabanci-diller-uygulama-ve-arastirma-merkezi	31.07.2013
52	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.dpu.edu.tr/tr	05.08.2013
53	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://touam.nku.edu.tr/	12.08.2013

54	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://www.agri.edu.tr/detail.aspx?bid=509&tid=15	26.08.2013
55	Düzce Üniversitesi Türkçe Dili Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.duzce.edu.tr/	06.09.2013
56	Cumhuriyet Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://www.cumhuriyet.edu.tr/tomer/index.html	10.09.2013
57	Balıkesir Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://www.balikesir.edu.tr/site/birim/turkce-ogretimi-uygulama-ve-arastirma-merkezi-242008	12.09.2013
58	Üsküdar Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://uskudar.edu.tr/ustomer/tr/	12.09.2013
59	Erciyes Üniversitesi Ersem	http://ersem.erciyes.edu.tr/	16.09.2013
60	Fırat Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.firat.edu.tr/	01.10.2013
61	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://neutomer.nevsehir.edu.tr/	19.10.2013
62	İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.ikcu.edu.tr/	06.12.2013
63	Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://www.ohu.edu.tr/nutomer	13.12.2013
64	İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tuomer.29mayis.edu.tr/tr/	20.01.2014
65	Siirt Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.siirt.edu.tr/	10.03.2014
66	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://www.mku.edu.tr/departments.aspx?birim=60&icerik=1159	25.03.2014
67	Adıyaman Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.adiyaman.edu.tr/	15.05.2014
68	İstanbul Gelişim Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tyuam.gelisim.edu.tr/	29.06.2014
69	Bitlis Eren Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://www.beu.edu.tr/Birim.aspx?id=113	30.06.2014
70	Bursa Uludağ Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://uludag.edu.tr/ulutomer	16.07.2014
71	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.mehmetakif.edu.tr/	10.08.2014
72	Karabük Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.karabuk.edu.tr/index.aspx	21.09.2014
73	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Türkçe Öğretim	http://tomer.mu.edu.tr/	03.11.2014

	Merkezi		
74	Ordu Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tuyam.odu.edu.tr/	01.12.2014
75	Biruni Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.biruni.edu.tr/	08.01.2015
76	Sinop Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://sintomer.sinop.edu.tr/	25.01.2015
77	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Dil Eğitimi ve Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://aybu.edu.tr/dilmer/	08.04.2015
78	İstanbul Sebahattin Zaim Üniversitesi Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Merkezi	http://izu.edu.tr/arastirma/arastirma-merkezleri/izutem	17.06.2015
79	Kocaeli Üniversitesi Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://www.kocaeli.edu.tr/arastirma/dilmer.php	26.07.2015
80	Mardin Artuklu Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://www.artuklu.edu.tr/turkce-ogrenim-merkezi	12.10.2015
81	Ahi Evran Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.ahievran.edu.tr	16.10.2015
82	Harran Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.harran.edu.tr/tr/	01.12.2015
83	Avrasya Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezi	https://www.avrasyatomer.com/	08.07.2016
84	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://w3.bilecik.edu.tr/tomer/	12.07.2016
85	Anadolu Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.anadolu.edu.tr/	14.07.2016
86	Akdeniz Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.akdeniz.edu.tr/	04.08.2016
87	Muş Alparslan Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://www.alparslan.edu.tr/sayfa.xhtml?sayfa=539	07.11.2016
88	Osmaniye Korkut Ata Üniveritesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.osmaniye.edu.tr/	30.11.2016
89	Bingöl Üniversitesi Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://domer.bingol.edu.tr/	18.12.2016
90	Bartın Üniversitesi Dil Eğitim-Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.bartın.edu.tr/	10.03.2017
91	Manisa Celal Bayar Üniversitesi Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://dilmer.mcbu.edu.tr/	16.04.2017
92	İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://www.yeniyyuzyil.edu.tr/yutom/yutomde-egitim.aspx	30.04.2017
93	Dicle Üniversitesi Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma	https://www.dicle.edu.tr/tr/birimler/	16.06.2017

	Merkezi	du-tomer	
94	Gümüşhane Üniversitesi Dil Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://gudem.gumushane.edu.tr/tr/	28.06.2017
95	Aksaray Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://turkcem.aksaray.edu.tr/tr	04.08.2017
96	Yozgat Bozok Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.bozok.edu.tr/	07.08.2017
97	Kafkas Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://www.kafkas.edu.tr/tomer	16.10.2017
98	Iğdır Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.igdir.edu.tr/	03.11.2017
99	Artvin Çoruh Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.artvin.edu.tr/	07.11.2017
100	Kapadokya Üniversitesi Sem Tömer	https://www.kapadokya.edu.tr/akademik/turkce-dil-kursu	13.11.2017
101	Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.alanya.edu.tr/	23.11.2017
102	İbn Haldun Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.ihu.edu.tr/	03.12.2017
103	İstanbul Medeniyet Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.medeniyet.edu.tr/tr	21.12.2017
104	Bayburt Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://www.bayburt.edu.tr/tr/turkce-ogretimi-1	21.01.2018
105	Kilis 7 Aralık Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Diller Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.kilis.edu.tr/	22.01.2018
106	İstinye Üniversitesi Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://turkmer.istinye.edu.tr/	11.02.2018
107	Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.bandirma.edu.tr/	19.02.2018
108	Yalova Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.yalova.edu.tr/	04.03.2018
109	Amasya Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.amasya.edu.tr/	11.06.2018
110	İstanbul Ayvansaray Üniversitesi Türkçe Öğrenme Merkezi	https://www.ayvansaray.edu.tr/tr-TR/turkce-ogrenme-merkezi-tomer/55313	30.09.2018
111	İzmir Demokrasi Üniversitesi Dil Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://idudilmer.idu.edu.tr/	12.11.2018
112	İstanbul Gedik Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama	https://www.gedik.edu.tr/arastirma/	25.11.2018

	ve Araştırma Merkezi	uygulama-ve-arastirma merkezleri/turkce-ogretimi- uygulama-ve-arastirma-merkezi	
113	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Dil Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://hacibayram.edu.tr/dilmer	24.12.2018
114	Hitit Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.hitit.edu.tr/	08.01.2019
115	İstanbul Medipol Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.medipol.edu.tr/	26.02.2019
116	Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Dil Öğretimi ve Araştırma Merkezi	https://dilmer.isparta.edu.tr/tr/	25.03.2019
117	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Dil Eğitim-Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://sadem.subu.edu.tr/tr	29.04.2019
118	Trabzon Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.trabzon.edu.tr/	10.06.2019
119	İstanbul Esenyurt Üniversitesi Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://www.esenyurt.edu.tr/tomer	17.06.2019
120	Niğantaşı Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.nisantasi.edu.tr/index.html	01.09.2019
121	Samsun Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://dilmer.samsun.edu.tr/	17.09.2019
122	Malatya Turgut Özal Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://tomer.ozal.edu.tr/	26.09.2019
123	Bursa Teknik Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	http://bursatomer.btu.edu.tr/index.php	14.10.2019
124	Fenerbahçe Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://www.fbu.edu.tr/akademik/219/tomer	20.01.2020
125	İskenderun Teknik Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://iste.edu.tr/iste-tomer	27.03.2020
126	Munzur Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://www.munzur.edu.tr/birimler/akademik/armer/tomer/Pages/Default.aspx	29.03.2020
127	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.asbu.edu.tr/	18.05.2020
128	Beykent Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://tomer.beykent.edu.tr/	18.05.2020
129	Toros Üniversitesi Dil Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://www.toros.edu.tr/icerik/tudam	04.06.2020
130	İstanbul Ticaret Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://ticaret.edu.tr/tomer/	23.08.2020

131	Antalya Akev Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi	https://www.akev.edu.tr/arastirma/turkce-ogretimi-uygulama-ve-arastirma-merkezi	19.10.2020
-----	---	---	------------

Ek 2: Diğer Kurumsal Web Siteleri

Sıra No	Kurum Adı	Bağlantı Adresleri	Kuruluş Tarihi
1	Yunus Emre Enstitüsü	https://www.yee.org.tr/	05.05.2007
2	Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı	https://www.ytb.gov.tr/	06.04.2010
3	Türkiye Maarif Vakfı	https://turkiyemaarif.org/	17.06.2016

Ek 3: Kişisel Web Siteleri

Sıra No	Web Sitesi Adı	Bağlantı Adresleri	Kuruluş Tarihi
1	Türkçe Öğretimi	https://www.turkceogretimi.com/	01.01.2009
2	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi	http://www.yabancilaraturkce.com/	2013
3	Gürkan Bilgisu Ağ Günlüğü	http://www.gurkanbilgisu.com/	

Ek-4: Veri Toplama Aracı 1 (Web Siteleri)

T26		f _k																		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	
1	Sıra	Site Adı	Kısa Adı	Şehir	Link	Kuruluş Yılı	Anasayfa	Hakkında	İletişim	Amaç	Yaratım	Kurslar	Eğitim-Öğretim	Bayırcı	Öğrenci İşleri	Akademik Takvimi	Haberler	Etkinlikler	Duyurular	(...)
2	1																			
3	2																			
4	3																			
5	4																			
6	5																			
7	6																			
8	7																			
9	8																			
10	9																			
11	10																			
12	11																			
13	12																			
14	13																			
15	14																			
16	15																			
17	16																			
18	17																			
19	18																			
20	19																			
21	20																			
22	21																			
23	22																			
24	23																			
25	24																			

Ek-5: Veri Toplama Aracı 2 (Programlar)

N27		fa	
A	B	C	D
1	SIR	UYGULAMA ADI	UYGULAMANIN ENDRINE SAYI
2	1		
3	2		
4	3		
5	4		
6	5		
7	6		
8	7		
9	8		
10	9		
11	10		
12	11		
13	12		
14	13		
15	14		
16	15		
17	16		
18	17		
19	18		
20	19		
21	20		
22	21		
23	22		
24	23		
25	24		
26	25		

